

TIÑU JA NI NSAHA NDA TEE APOSTOL

Jā ní nquee yuhú yā jā quiji Espíritu Santo

1 ¹Señor Teófilo, nūū tūtū jā ní ntee sá jā xíhna ñúhún, nī ntee sá ndācá tiñu jā ní nsāhá Jesús jíin ndācá tūhun jā ní stéhēn yā jondē quīvī jā ní nquijéhé yā sáhá yā

²jíin jondē quīvī jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví. De tá ncháha ca ndaa yā quīhīn yā de quīvī ñúcuán de nī nsāhá Espíritu Santo jā ní ndacu Jesús nūū ndá apóstol jā ní nacāji yā.

³De tá nī jīnu nī ndoho yā nī jīhī yā, de sá de nī nenda yā técu yā nūū ndá tēe ñúcuán, de quéhén vuelta nī jīnī ndá dē jā técu ndija yā. Chi ūū xico quīvī nī stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá dē, de nī ncāhān yā jíin ndá dē nāsa tátúnī Yāa Dios.

⁴De juni íyó tūtú ndá dē de nī ncāhān yā: Mā quēé ndá nú ciudad Jerusalén, chi cundetu nú jondē quiji Espíritu Santo jā ní nquee yuhú maá Tatá nī Yāa Dios. De ja nī jīnī ndá nú jā súcuán nī ncāhān nī jíin nú, ncachī yā.

⁵De Juan chi jāndāā jā ndute-nī nī scuénduté dē nchivī. De ndá ndóhó chi jacū-nī cā quīvī de cuāha nī Espíritu Santo cundeē inī ndá nú, de ñúcuán cúu modo jā scuénduté nī ndá nú, ncachī yā.

Jā ní ndaa Jesús cuānohōn yā andiví

(Mr. 16.19-20; Lc. 24.50-53)

⁶Ñúcuán de ndá apóstol jā ní ndutútú dē nūū Jesús, nī jīcā tūhún dē yā: Señor, á jondē mitan de nasāhá ñáhnú ní nchivī nación maá ó Israel jā tátúnī nūū nación maá ó, á naá cúu? ncachī dē.

⁷De nī ncāhān yā: Mā cūú cunī nū quīvī á cuīyā jā ní jani maá Tatá nī, chi mátúhún maá yā-nī cúu Yāa jā cúñáhnú ndasí jā cuu sáhá ndāā vāha sīquī ndācá tiñu yáhá.

⁸Sochi tá ja nī nquīvī Espíritu Santo inī ánō nū, sá de nīhīn nū poder yā, de nacani nú tūhun nī nūū ndá nchivī ciudad Jerusalén jíin nīí Judea jíin nīí Samaria jíin jondē nīí cáhnú ñayiví, ncachī yā jíin ndá dē.

⁹De tá nī ncuu nī ncāhān yā ndācá tūhun yáhá, de juni ndéhé ndá dē de nī ndaa yā-nī cuānohōn yā andiví. De nī nquiji-nī iin vīcō, de nī jasī-nī nūū cuāhān yā, de nduú cā ní jīnī ndá dē yā.

¹⁰De juni ndéhé ndá dē andiví nūū ní ndaa yā cuāhān yā, de nī nquenda-ni ūū ángel yā jā ñuhún yā sahma cuijín de cáá yā tá cáá tē. De nī jēcuīñi ndeē yā xiín ndá dē.

¹¹De nī ncāhān yā jíin ndá dē: Ndá ndóhó tē Galilea, ¿nūcu ndéhé ndá nú ichi andiví? Chi Yāā Dios nī nacueca yā maá Jesús cuānohōn yā andiví, de suni súcuán ndiji tucu yā tá cúu nūū ndéhé ndá nú mitan jā cuāhān yā, ncachī ndúū ángel.

Jā ní nacāji ndá dē Matías jā nūcuīñi yúnúū Judas

(Mt. 27.3-10)

¹²Ñúcuán de nī nuu ndá dē lómō jā nání Olivos cuānohōn ndá dē ciudad Jerusalén. De ñatin-ni íyó lómō ñúcuán jíin Jerusalén, chi née tá iin kilómetro, jā cúu medida jā cáhān ley tá cuu caca nchiví quiví nátātú.

¹³De nī nenda ndá dē ciudad, de nī ndaa ndá dē cuarto xīnī vēhé nūū ndeē nūú dē. De cúu ndá dē Pedro jíin Jacobo jíin Juan jíin Andrés jíin Felipe jíin Tomás jíin Bartolomé jíin Mateo jíin Jacobo sēhe Alfeo, jíin Simón táhān grupo jā nání cananista, jíin Judas ñanī Jacobo.

¹⁴De níní ndútútú inuú ndá dē jíin ndá ñanī Jesús, jíin María jā cúu naná yā, jíin ndá cā ñahan, de inuú-ni jícān táhvī ndá dē.

¹⁵De iin quiví de nī nacuiñi Pedro nūū ndá hermano cándija. De íyó tá ciento ōcō nchiví jā ní ndutútú. De nī ncāhān dē:

¹⁶Mitan de cáchī tūhun nī, hermano, jā níní nī nquee ndaa tūhun jā yósō nūū tutū ī jā ní ncāhān David jondē janahān nī nsāhá Espíritu Santo. De tūhun ñúcuán cúu tūhun Judas, tē jā ní nchosō nūú nūū ndá tē jā ní ntiin Jesús.

¹⁷De Judas chi suni táhān ó nī ncuu dē nícu, de nī nchindeé táhān ó jíin dē sīquī tiñu jā ní jani yā yóhó.

¹⁸De nī jeen dē ñuhun jíin xūhún jā ní nīhīn dē sīquī tiñu néhén jā ní nsāhá dē. De nī nincava ndeyi dē, de nī ncahndī-ni chījin dē, de nī jītē-ni jiti dē.

¹⁹De nī jītē nuu-ni tūhun yáhá nūū ndācā nchiví Jerusalén. De jā suu cúu jā ní scúnani ndá ji ñuhun ñúcuán Acéldama yuhú maá ji, jā cáhān: Ñuhun jā cúu Ñuhun Nīñi.

²⁰Chi súcuán cáhān nūū tutū Salmo sīquī Judas:

Vehe dē, ná quéndōo súcuán-ni,
de nī iin mā cúndeē cā vehe ñúcuán.

De suni cáhān:

Tiñu jā ní ndiso dē ná nácuiso incā tē.

Cáchī.

²¹Túsaá de cúnī jā nacāji ó iin tē mähñú ndá tē jā ní jica ó jíin ní tiempo tá nī jica maá Jētohō ō Jesús jíin ó.

²²De ná nácāji ó iin tēe jā ní jica jíin ó jondē quivī jā ní scuénduté Juan yā, de jondē quivī jā ní ndaa yā cuānohōn yā andiví. De ná núcuĩñi dē cuu dē testigo jíin ndācá ó jā ní natecū yā, ncachī Pedro.

²³De nī nacāji ndá dē ūū tēe jā cúu Matías jíin José jā nání Barsabás, de suni nání dē Justo.

²⁴De nī jicān táhvī ndá nchivī cándíja: Tātā Yāā Dios, maá ní chi jínī ní nāsa íyó ánō ndá nchivī. Túsaá de jā ndúū tēe yáhá, stéhēn ní ní tēe cúu jā ní nacāji ní.

²⁵De cuiso tíñú dē jā cuu dē apóstol. De nacuiso dē tiñu jā ní sndóo Judas, chi nī nsāhá dē cuāchi, de cuāhān dē maá lugar xēēn nūū cánuú quihīn dē, ncachī ndá dē.

²⁶Ñúcuán de nī ntavā ndá dē suerte ndúū tēe ñúcuán. De nī nquee suerte Matías, de nī ncuu dē iin táhān ndihúxī iin cā apóstol.

Jā ní nquiji Espíritu Santo

2 ¹De quivī vico Pentecostés nī iyo tūtú ndá nchivī cándíja ciudad Jerusalén.

²De sanaā-ni de nī nihin andiví modo jā yíhí ndasí tāchī. De ndá nchivī jā ndéē inī vehe, nī jini ndá ji jā níhin.

³De nī jinī ndá ji modo yáñuhūn, de nī ncusín jacū jacū nī jēcōo xīnī iin iin ji.

⁴De ndācá ji nī nchitú inī ji jíin Espíritu Santo. De nī nquijéhé ndá ji cáhān ji sín sín yuhú, nāsa nī stéhēn maá Espíritu Santo jā cáhān iin iin ji.

⁵De Jerusalén íyó ndá nchivī hebreo jā chíñúhún nūū Yāā Dios jā ní nquiji ndá ji ndācá nación níí cáhnú ñayiví.

⁶De jā ní nihin súcuan de nī ncutútú cuāhā nchivī ñúcuán. De nī ncunēhén inī ndá ji, chi iin iin ji nī jini ji jā ndá tēe jā ní nihīn Espíritu Santo cáhān yuhú ñúū ndá nchivī jā vāji jícá.

⁷De nī nsāhvi inī ndá ji nī jini ji, de nī ncāhān ji: ¿A nsūú tēe Galilea cúu ndācá tēe yáhá jā cáhān ndá dē yuhú ñúū ō, á naá cúu?

⁸¿De nāsa cúu túsaá? Chi tá iin tá iin ó níni ó jā cáhān ndá dē yuhú ñúū ō jā ní ncacu ó jíin.

⁹Chi vāji sava ó jondē región Partia jíin Media jíin Elam. De sava ó vāji ó jondē región Mesopotamia jíin Judea jíin Capadocia jíin Ponto jíin Asia.

¹⁰De suni jondē región Frigia jíin Panfilia jíin Egipto jíin ndācá ndáñúū Africa jā íyó incā lado ñuū Cirene vāji sava ó. De sava cā ō vāji ó jondē ciudad Roma, de ndéē nūú ó yáhá mitan. De maá ó jā vāji ó ciudad Roma, de sava ó cúu nchivī hebreo de sava ó cúu incā nchivī jā ní ncandíja ley nchivī hebreo.

¹¹De suni sava cā ō vāji ó región Creta jíin Arabia. De níni ndācá ó jā yuhú ñū ō nācani ndá tēe yáhá ndācá tiñu ñáhnú nāsa nī nsāhá Yāa Dios, ncachī ndá ji.

¹²De ndācá ji sáhvi ndasí inī ji de cúnēhén inī ji ndéhé ji. De nátúhún ndá ji jíin táhán ji: ¿De nāsa cúu cáhān ndá dē ndá ñúcuán túsaá? ncachī ji.

¹³De sava cā ji nī ncāhān yīchī ji jíin táhán ji: Nduú chi jā jīni ndá dē, ncachī ji.

Tūhun jā ní nacani Pedro nū nchivī

¹⁴Ñúcuán de nī nacuiñī Pedro jíin ndihúxī iin cā apóstol. De nī ncāhān jee dē jíin ndá nchivī: Ndá ní táhán maá ó hebreo jíin ndá ní nchivī Jerusalén, tūhun yáhá chuhun inī ndá ní de cunini vāha ndá ní tūhun jā cāhān sá.

¹⁵Chi ndá sāán, nsūú jā jīni ndá sá tá cúu nū jāni inī ndá ní. Chi nsūú hora jā jīni nchivī cúu, chi cáta cahīin jānehēn cúu.

¹⁶Chi sa tiñu yáhá cúu jā squíncuu tá cúu nū ní ncāhān Joel, tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. Chi súcuán nī ncāhān dē:

¹⁷Cáchī Yāa Dios: Ndá quivī sándihí

de tetíñú nī Espíritu nī cuēē nū ndācá nchivī.

De sēhe yíí nú jíin sēhe síhí nú, nacani ndá ji tūhun nī.

De ndá tēe suchí, chi sāhá nī jā scóto nū ji,

de ndá tēe ñáhnú, chi scóto jāni nū dē.

¹⁸De jāndāa chi ndá quivī ñúcuán de cuāha vāha nī Espíritu nī nū ndá mozo nī, cúu tēe cúu ñahan,

de nacani ndá ji tūhun nī.

¹⁹De sāhá nī tiñu ñáhnú ichi andiví jā sáhvi inī nchivī cunī ji, de suni sāhá nī seña inī ñayiví de cunī nchivī jā cúñáhnú nī, chi coo nīñi jíin ñuhūn jíin ñūhmā modo vīcō.

²⁰De ncandiī chi cutuún de mā cútūu cā,

de yōō cucuáhá modo nīñi.

De ñúcuán de quenda quivī jā nenda maá Jētohō ndá nú Jesús.

De cunī ndācá nchivī jā quivī cāhnú cuu quivī ñúcuán.

²¹De ndācá nchivī jā cāhān ndāhví ji jíin yā, chi scácu yā ji, ncachī Yāa Dios.

Ncachī Joel jondē janahán.

²²De nī ncāhān cā Pedro: Mitān de ndá ní nchivī nación maá ó Israel, cunini ní jā cāhān sá tūhun Jesús, tēe ñū Nazaret. Chi maá Yāa Dios nī jēhe yā poder yā nū Jesús jā ní nsāhá yā ndá tiñu ñáhnú mähñú ndá ní jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder yā, jíin tiñu jā sáhvi inī nchivī sáhá, tá cúu nū ní jīni ndá ní jā súcuán nī ncuu. Súcuán nī stéhēn Yāa Dios nū ō jā maá yā nī ntetíñú Jesús.

23 Sochi nī ntiin ndá ní yā, de nī nasiáha ndá ní yā ndahá ndá tēe nēhén. De nī jahni ndá dē yā yīcā cruz nī nsāhá ndá ní. De ja nī jini Yāa Dios jā súcuán sāhá ndá ní, chi ja nī nsāhá ndāa yā jā súcuán coo.

24 Sochi nī nastécū Yāa Dios Jesús, de nduú ní ncúu cā yā ndīyi, chi tūndóhó xēen jā jīhī nchivī, nduú cā ní ncúu sāhá jín yā.

25 Chi jondē janahán de nī ntee rey David tūhun nāsa cāhān Jesús jín Yāa Dios:

Jētohō sá, jini sá jā níí cání íyó ní jín sá.

Chi íyó ní lado cuáhá sá jā chindee ní sāán, tácuā mā cúyūhú sá.

26 Jā nūcuán cúu jā cúsi inī sá, de cāhān sī sá.

De suni nūhún inī sá jā nastécū maá ní yiqui cúñu sá.

27 Chi mā squéndōo ní ánō sá nū íyó ánō ndá ndīyi, de nī mā cuáha ní tūhun jā tēhyū sá, chi sáhá sá tiñu jā cúnī maá ní de íyó mānī ní jín sāán.

28 Nī stēhēn ní nū sá nāsa natecū sá

de sāhá ní jā cusī ndasí inī sá sīquī jā cundee sá jín ní níí cání.

Cachī Jesús, ncachī David jondē janahán.

29 Ndá ní amigo, ná cáchī cājí sá nū ndá ní tūhun tatā ō David, tēe nī ncuñáhnú jondē janahán, chi nduú ní ncāhān dē ndá tūhun yáhá sīquī maá dē. Chi nī jihī dē, de nī jiquiyuhū dē. De jini ō nū yíyuhū dē jondē mitan.

30 Chi nī ncuu dē tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De nī jini dē jā ní ncāhān téyíí yā jín dē jā chijin tatā maá dē quiji Cristo, de cundee yā tatúnī yā nū mesa dē tá-ni nī ntatúnī maá dē jā ní ncuu dē rey.

31 Jondē tá ncháha ca quiji Cristo, de ja nī jini dē jā cuū yā de natecū yā. De nī ncachī dē jā má quéndōo ánō yā nū íyó ánō ndá ndīyi, de juni yiqui cúñu yā mā téhyū.

32 Chi Yāa Dios nī nastécū yā Jesús, de ndá máá sá cúu testigo jā súcuán nī ncuu jā ní natecū yā.

33 De nī nduñáhnú tucu yā nī nsāhá Yāa Dios jín poder yā. De nī jēhe Tatá yā Yāa Dios tūhun jā tetínú Jesús Espíritu Santo, chi súcuán nī nquee yuhú yā jā sāhá yā. De suu Espíritu Santo nūcuán cúu jā sáhá ndācá jā ndéhé ndá ní de níni ní mitan.

34 De David nsūú tūhun maá dē cúu jā ní ncāhān dē, chi nduú ní ndāa yiqui cúñu dē andiví. Chi sa tūhun Jesús nī ncāhān dē jā cāhān súcuán:

Maá Jētohō ō Yāa Dios nī ncāhān yā jín Jētohō ni, Yāa jā quiji:

Cundee nū lado cuáhá nī nū cuñáhnú nū,

35 de ná sáhá nī jā cundee nū poder ndācá jā jini ūhvī ndóhó, ncachī Yāa Dios jín Cristo.

Ncachī David.

³⁶Túsaá de ndācá ní jā cúu ó tatā Israel, ná cúnī ndāā ní jā vísō nī jahni ndá ní yā yīcā cruz, sochi Yāā Dios nī jani yā maá Jesús jā cúu yā Jētohō ō de suni cúu yā Cristo, Yāā jā scācu yóhó, ncachī Pedro jíin nchivī.

³⁷De súcuán nī jini ndá ji tūhun yáhá, de nī ntahúhvi inī ndá ji. De nī ncāhān ndá ji jíin Pedro jíin ndá cā apóstol: Ndá ní amigo, cachī ní ʔnāsa sáhá ndá sá túsaá? ncachī ji.

³⁸De nī ncāhān Pedro: Nacani inī ndá ní jā sndóo ní cuāchi ní, de cuenduté ndá ní jā ní ncandíja ní Jesucristo, tácu cune cáhnú inī Yāā Dios nūū cuāchi ní. De ñúcuán de taji yā Espíritu Santo yā cundeē inī ánō ndá ní.

³⁹Chi súcuán nī nquee yuhú maá Tātā Yāā Dios nūū ndá máá ó jíin nūū séhe ó jíin nūū ndá nchivī ndá cā nación, nā-ni nchivī cana yā jā candíja ji.

⁴⁰De cuāhā cā tūhun nī ncāhān cājí Pedro jā sndíhvi inī dē ndá ji: Nducú ndéé ndá ní jā ná cácu ní, chi ndá nchivī sáhá tiñu néhén chi tñū tāhvi ji, ncachī dē.

⁴¹Ñúcuán de sava ji nī jetáhvi ji tūhun jā ní ncāhān dē, de nī jenduté ndá ji. De quivī ñúcuán nī ncucuahā cā nchivī cándíja, chi nī ncuu tá ūnī cā mil ji.

⁴²De íní nihin ndá ji sīquī tūhun jā stéhén ndá apóstol, de íyó ñuncúún ndá ji, de jícān táhvi ndá ji. De yājī cáhnú ndá ji stātílā tá cúu nūū ní stéhén maá Jētohō ō jā nūcūhun inī ō yā.

Nāsa nī iyo ndá nchivī jā ní ncandíja jā xíhna ñúhún

⁴³De ndihi nchivī sáhvi inī ji de yúhú ji. Chi nī nsáhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú jā stéhén jā cúñáhnú yā.

⁴⁴De inuú-ni nī iyo ndá nchivī cándíja, de ndācá ndatíñú jā névāha ji cúu cáhnú ndá ji-ni.

⁴⁵De nī yícó ndá ji ñuhun ji jíin nā-ni ndatíñú névāha ji, de nī nsaji ji xūhún nūū ndá táhán ji, nāsaa jíni ñúhún iin iin ndá táhán ji.

⁴⁶De ndiquivī ndútútú ndá ji inī templo. De sīi-ni yājī cáhnú ndá ji stātílā vehe táhán ji, tá cúu nūū ní stéhén maá Jētohō ō jā nūcūhun inī ō yā. De íyó mñānī ndá ji.

⁴⁷De cáhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. De nī jetúhún ndihi ndá nchivī ciudad ñúcuán ndá nchivī cándíja. De ndiquivī nī scācu cā maá Jētohō ō ndá cā nchivī, de nī nduu inuú-ni ndá ji jíin nchivī cándíja.

Jā ní nduvāha tēe cojo

3¹De iin quivī de cahūnī jañíni nī ncaa Pedro jíin Juan cuāhān ndúū dē templo, chi maá hora jā jícān táhvi ndá táhán dē hebreo cúu.

²De ñúcuán íyó iin tēe cojo jā súcuán íyó dē nī ncacu dē. Chi ndiquivī jíso nchivī dē jésiáha ji dē viéhé templo jā nání Viéhé Hermosa, de jícān dē caridad nūū ndá nchivī jā quivī templo.

³De nī jinī tēe ñúcuán jā vāji Pedro jíin Juan jā quīvi dē templo. De nī jicān dē caridad nūū Pedro jíin Juan.

⁴De nī ndēhé vāha Pedro jíin Juan nūū dē, de nī ncāhān Pedro: Cūndēhé vāha nú nūū ndúū ni, ncachī dē.

⁵De íyó tūha tēe cojo ñúcuán, chi jāni inī dē jā nīhin dē jacū xūhún nūū ndúū dē.

⁶De nī ncāhān Pedro: Nduú nā xūhún plata ni oro nduú ná névāha nī. Sochi íyó iin jā vāha cā jā sáhā nī jíin nú. Jíin poder maá Jesucristo ñuū Nazaret cáhān ni jíin nú, nacuiñī de caca nú, ncachī dē.

⁷De nī ntiin dē ndahá cuáhā tēe cojo ñúcuán, de nī stácuñī dē. De jēhē dē jíin sūcūn jēhē dē nī nduvāha-ni.

⁸De nīhin nī nacuiñī dē de íñī dē. De nī nquijéhé dē jīca dē-ni, de nī nquīvi dē inī templo jíin Pedro jíin Juan, jīca dē cuāhān dē, de cándava dē, de nácana jee dē Yāā Dios.

⁹De nī jinī ndācā nchivī jā jīca dē cuāhān dē, de nácana jee dē Yāā Dios.

¹⁰De nī nacunī ndá ji nūū dē jā suu dē cúu jā ní ndeē viéhé templo jā nání Viéhé Hermosa, nī jicān dē caridad. De sáhvi inī ndá ji, de yúhú ji jā súcuán nī nduvāha tēe cojo.

Jā ní nacani Pedro tūhun yā inī corredor jā nání Corredor Salomón

¹¹De tēe jā ní iyo cojo jā ní nduvāha, chi nduú siáā dē ndahá Pedro jíin Juan, de ndihi nchivī nī jinu ji nī nquenda ji nūū ndá dē inī corredor templo jā nání Corredor Salomón. De sáhvi ndasí inī ndá ji ndéhé ji ndá dē.

¹²De nī jinī Pedro jā vāji ndá nchivī ñúcuán, de nī ncāhān dē jíin ndá ji: Ndá ní táhān maá ó Israel, ¿nā sīquī cúu jā sáhvi inī ndá ní ndéhé ní tiñu yáhá? ¿Nā sīquī cúu jā ndéhé vāha ndá ní nūū ndúū sá? ¿A jāni inī ndá ní jā íyó poder ndúū sá á jā cúu sá tēe vāha, de suu cúu jā ní nacaca tēe yáhá nī nsāhá sá, á naá cúu?

¹³De nduú chi maá Yāā Dios jā ní nchiñúhún tatā ō Abraham, Isaac, Jacob jíin ndá cā tatā ō, maá yā nī nsāhá tiñu yáhá tácuā cunī nchivī jā cúñáhnú ndasí Sēhe yā Jesús. De suu maá Jesús ñúcuán cúu jā ní nasiáha ndá ní yā nūū ndá tēe cúñáhnú. De nduú ní jétúhún ndá ní yā nūū Pilato vísō cūnī dē jā siáā dē yā nícu.

¹⁴Sochi ndá máá ní nī ncuyichī inī ndá ní Yāā īī, Yāā ndāā ñúcuán. De nī ncāhān ndá ní jā ná siáā Pilato iin tēe jā ní jahnī ndīyi lugar maá yā.

¹⁵De nī ncāhān ndá ní jā ná cúū maá Yāā jā sáhā jā técu ndācā-ni. Sochi Yāā Dios nī nastécū yā Jesús jā ní ncuu yā ndīyi. De ndá máá sá cúu testigo jā ní natecū yā.

¹⁶De tēe yáhā jā ndéhé ndá ní de nácunī ndá ní dē, chi nī ncandíja ndá sá jā íyó poder Jesús jā nasāhá vāha yā dē, de jā suu cúu jā ní nduvāha dē-ni nī nsāhá yā tá cúu nūū ndéhé ndá ní mitan.

¹⁷De mitan amigo, ja jínī sá jā síquī jāá nduú ní jícūhun inī ndá ní cúu jā ní jahnī ní yā, de saá-nī nī nsāhá ndá tēe jā tátúnī nūū ō.

¹⁸De jondē tá ncháha ca cuu, de ja nī nsāhá Yāa Dios jā ní ncāhān ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán jā suu súcuán cundoho Cristo. De mitan chi ja nī nquee ndaā nī nsāhá yā.

¹⁹Túsaá de nacani inī ndá ní jā sndóo ní cuāchi ní mitan, de quīvi ndá ní ndahá Yāa Dios tácuá ná sndáhvā yā cuāchi ndá ní, de quiji quīvī jā ndusiī inī ndá ní sāhá maá Jētoho ō.

²⁰De suni tetínú tucu Yāa Dios Jesús ndiji yā, chi cúu yā Cristo jā ní jani Yāa Dios jā scácu yā yóhó.

²¹Sochi cánuú jā cundeē Jesús andiví jondē quīvī jā nasāhá jeé Yāa Dios ndācá-nī tá cúu nūū ní nacani ndá tēe jondē janahán nī nsāhá Yāa Dios. De tēe nī iyo ndoo ánō nūū Yāa Dios nī ncuu ndá dē.

²²De Moisés nī ncāhān dē jín ndá tatā ō: Maá Jētoho ō Yāa Dios cani yā iin Yāa jā nacani tūhun Yāa Dios nūū ndācá ó tá cúu nūū ní jani yā nduhū. De cuu yā iin táhán ó. De ndācá tūhun jā cāhān yā, de chuhun inī ndá nú.

²³De tú nā-nī nchivī mā chūhún inī ji tūhun jā cāhān maá Yāa jā nacani tūhun nūcuán, de tñnū tñhvī ji de mā cūú cā ji nchivī Israel, jā cúu nchivī maá yā, ncachī Moisés.

²⁴De ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē tiempo jā ní nquiji Samuel jín jondē mitan, suni nī nacani ndá dē tūhun nāsa coo ndá quīvī yáhá.

²⁵De ndá máá ó cúu tatā ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. De suni síquī ndá máá ó nī nsāhá yā trátū jín ndá tatā ō, chi nī ncāhān yā jín Abraham: Chijin tatā nū quiji iin Yāa jā sāhá jā quendōo ndetū ndá nchivī ní cáhnú ñayiví, ncachī yā.

²⁶De tá nī nastécū Yāa Dios Sēhe yā, de sá de xihna cā nūū ndá yóhó nī ntetínú yā Jesús tácuá quendōo ndetū ō. Chi sāhá yā jā nasāma inī ō de mā sāhá cā ō tiñu néhén, ncachī Pedro.

Jā ní jēsiáha nchivī Pedro jín Juan nūū ndá tēe cúñáhnú

4 ¹De Pedro jín Juan juni cāhān cā ndúū dē jín ndá nchivī, de ndá sūtū jín ndá tēe grupo saduceo jín tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jito templo, nī nquenda ndá dē.

²De nī nquītī ndasí inī ndá dē nī jinī dē jā súcuán stéhēn Pedro jín Juan nūū ndá nchivī, jā nācani ndúū dē tūhun jā natecū ndiyi, chi Jesús de ja nī natecū yā jā ní jihī yā.

³De nī ntiin ndá dē Pedro jín Juan, de nī nchihi dē ndúū tēe nūcuán vecāa jā quendōo dē jondē quīvī téēn, chi ja nī ñini.

⁴Sochi cuāhā nchivī jā ní jini tūhun nī ncāhān Pedro jín Juan, nī ncandíja ndá ji. De nī jinu tá ūhūn mil tēe jā ní ncandíja, de sín cā cúu ndá ñahan jín sūchí lúlí.

⁵Ñúcuán de quivī téen de ndá tēe ndíso tíñú nūu nchivī hebreo, jíin ndá tēe cúñáhnú, jíin ndá tēe stéhēn ley Moisés, nī ndutútú ndá dē inī ciudad Jerusalén.

⁶De saá-ni Anás jā cúu sūtū cúñáhnú cā, jíin Caifás jíin Juan jíin Alejandro jíin ndá nchivī jā cúu táhán sūtū cúñáhnú cā ñúcuán.

⁷De nī ncana ndá dē Pedro jíin Juan, de nī jani ndá ndúū dē māhñú ndá, de nī jicā tūhún ndá: ¿Ní iin cúu jā ní ntetíñú ndóhó de ní jondē nī nīhīn tíñú ndúū nū tiñu yáhá? ncachī ndá.

⁸De Pedro nī nchitú inī dē jíin Espíritu Santo, de nī ncāhān dē jíin ndá tēe ñúcuán: Ndá níhīn tēe ndíso tíñú jíin tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūu maá ó nchivī Israel,

⁹mitan de ¿á stíchī ndá ní sāán sīquī iin tiñu váha jā ní nsāhá sá jā ní nduvāha tēe cúhū yáhá?

¹⁰Túsaá de ndá máá ní jíin ndá cā nchivī táhán maá ó Israel, jīcūhun inī ndá ní jā jíin poder maá Jesucristo ñūu Nazaret cúu jā ní nduvāha tēe íñí nūu ndá ní yáhá. De suu yā cúu jā ní jahnī ndá ní yicā cruz, sochi maá Yāa Dios nī nastécū yā Jesucristo.

¹¹Sochi ndá máá ní chi nī squéne yichī ndá ní yā tá cúu nūu squéne yichī ndá ní iin yūū jā quituu iin squínā vehe, chi nduú ní ncándíja ndá ní yā. De yūū ñúcuán cúu maá yūū jā yítuu squínā vehe mitan.

¹²Chi ni iin cā nduú cā ná iyó jā cuu scácu yóhó, chi nduú cā ni iin cā sívī jā cāhān nchivī inī ñayiví yáhá jā cuu scácu yóhó, ncachī Pedro.

¹³Ñúcuán de nī jinī ndá tēe ñúcuán jā iyó ndeé inī Pedro jíin Juan jā cāhān ndúū dē. De ja jínī ndá jāá nduú tūha Pedro jíin Juan, chi tēe súcuán-ni cúu ndúū dē. De nī nsāhvi inī ndá, de nī nsāhá ndá cuenta jā ní jica ndúū dē jíin Jesús.

¹⁴De suni ndéhé ndá nūu tēe jā ní nduvāha ñúcuán, íñí dē jíin Pedro jíin Juan. De ni iin tūhun nduú ní ncúu cuitī cā nascócóo ndá nūu Pedro jíin Juan.

¹⁵Ñúcuán de nī ncachī ndá jā ná quíhīn Pedro jíin Juan tāvēhé tácu natúhún ndá máá dē.

¹⁶De nī ncāhān ndá: ¿Nāsa sāhá ó jíin ndúū tēe yáhá túsaá? Chi ja nī jītē nuu tūhun cuāhān nūu ndá nchivī níí cáhnú ciudad Jerusalén yáhá jā súcuán nī nsāhá ndúū dē iin tiñu ñáhnú. De mā cūú cāhān ō jāá nduú ndāā.

¹⁷Túsaá de cāhān xēen ō nūu dē jā má cāchí cuitī cā dē tūhun Jesús nūu ni iin cā nchivī, tácu mā cútē nuu cā tūhun yáhá quíhīn nūu ndá cā nchivī, ncachī ndá.

¹⁸De nī nacana ndá dē Pedro jíin Juan. De nī ncāhān xēen ndá nūu ndúū dē jā má cāchí cuitī cā dē de ni mā stéhēn cuitī cā dē tūhun Jesús nūu ni iin nchivī.

¹⁹Sochi nī ncāhān Pedro jíin Juan: Cani vāha inī ndá ní de tú jétahān inī Yāa Dios jā sndóo sá tiñu jā ní ndacu yā de sāhá sá tiñu jā ndácu ndá maa ní.

²⁰Chi mā cūú sndóo ndá sá tiñu jā ní jini sá jíin jā ní jini sá, chi cánuú jā nacani sá nūū ndá nchivī, ncachī ndúū dē.

²¹Ŋúcuán de nī ncāhān xēen tucu ndá nūū ndúū dē, de nī nsiáā-ni ndá ndúū dē. Chi nduú ní níhīn cuitī ndá ni iin modo jā sndóho ndá Pedro jíin Juan, chi yúhú ndá ndéhé ndá ndá cā nchivī, chi ndihi ji-ni cáhān ji jā cúñáhnú ndasí Yāa Dios jā ní nsāhá yā tiñu ñáhnú ŋúcuán.

²²Chi tēe jā ní nduvāha jíin tiñu ñáhnú ŋúcuán, íyó dē víhí cā ūū xico cuiyā.

Jā ní jicān táhvī ndá nchivī cándíja

²³De tá nī nsiáā ndá Pedro jíin Juan cuāhān ndúū dē, de nī nenda dē nūū ndá táhān dē. De nī nacani dē ndācá tūhun jā ní ncāhān ndá sūtū cúñáhnú jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú.

²⁴De jā súcuán nī jini ndá ji, de inuú-ni nī jicān táhvī ndá ji nūū Yāa Dios: Tātā Yāa Dios, maa ní cúu Yāa Dios jā ní nsāhá andiví jíin ñayiví jíin mar jíin ndācá cā jā íyó.

²⁵De jā jíin Espíritu Santo ní nī nsāhá ní jā ní ncāhān mozo ní David jondē janahán:

¿Nājēhē cúu jā quítī ndasí inī nchivī ndá cā nación?

¿De nājēhē cúu jā jāni cāhá inī ndá ji?

²⁶Nī ncutútú ndá tēe jā cúu rey inī ñayiví,
de nī natakā ndá tēe jā ndíso tíñú,
de inuú-ni nī nenda ndá dē sīquī maa ní jā cúu ní Jētohō ndá sá,
jíin sīquī Cristo, Yāa jā ní jani ní.

Ncachī David.

²⁷Chi jāndāā cúu jā Herodes jíin Poncio Pilato jíin ndá nchivī táhān maa sá Israel jíin ndá nchivī incā nación, nī ncutútú ndá ji inī ciudad Jerusalén yáhá, de nī nenda ji sīquī Sēhe īī ní Jesús, Yāa jā ní jani ní.

²⁸De súcuán nī ncuu tácuā ná quée ndāā ndācá tiñu jā ní nsāhá ndāā maa ní jondē janahán jā súcuán coo.

²⁹De mitan, Tātā Yāa Dios, cūndēhé ní jā ní ncāhān xēen ndá dē nūū ndá sá. De cuāha ní fuerza ní nūū ndá sá jā cúu sá mozo ní, tácuā coo ndeé inī sá jā nacani sá tūhun ní.

³⁰De jíin poder maa ní de sāhá ní jā nasāhá vāha ndá sá nchivī cúhū, de sāhá ndá sá tiñu jā stéhēn jā íyó poder ní, jíin tiñu jā sāhvi inī nchivī sāhá. De ndācá ŋúcuán sāhá ní jíin poder Sēhe īī ní Jesús, ncachī ndá nchivī cándíja.

31 De tá nī ncuu nī jicān táhvī ndá ji de nī nsāhá yā jā ní ntāan nūū íyó tūtú ndá ji. De nī nchitú ndá ji jín Espíritu Santo, de víhí cā nī nchundeé inī ndá ji nī nacani ji tūhun Yāā Dios.

Jā ní iyo cáhnú ndatínú ndá ji

32 De ndá nchivī cuāhā jā ní ncandíja, chi inuú-ni íyó inī ndá ji. De ni iin ji nduú ní nsāhá ji jā cúu ndatínú máá ji ndācá ndatínú jā névāha ndá ji, chi ndihi-ni ndatínú névāha cáhnú ndá ji.

33 De nīhin ndasí nácani ndá apóstol tūhun jā ní jinī dē jā ní natecū Jētohō ō Jesús. De vāha ndasí nī nchindeé yā ndá nchivī cándíja.

34 Chi ni iin ji nduú ná cúmanī cuitī nūū ji, chi ndācá nchivī jā xínúhun jā xivéhe chi nī yícó ji.

35 De jesiáha ndá ji xūhún ñúcuán nūū ndá apóstol. De sáji ndá apóstol xūhún nūū ndá cā nchivī cándíja nāsa jínī ñúhún iin iin ji.

36 De súcuán nī nsāhá José jā cúu tatā Leví, nī ncacu dē Chipre jā cúu iin pedazo ñuhun jā ñúhún māhñú ndute. De ndá apóstol nī nascúnaní dē tēe ñúcuán Bernabé. De síví ñúcuán cáhān jā tēe cáhān tūhun ndeé inī cúu dē.

37 De nī yícó dē iin ñuhun dē, de nī jesiáha dē xūhún ñúcuán nūū ndá apóstol.

Cuāchi jā ní nsāhá Ananías jín Safira

5 ¹ De incā tēe jā nání Ananías jín ñasíhí dē jā nání ña Safira, nī yícó ndúū dē iin ñuhun dē.

² De nī nacao dē sava xūhún jā cuu ndúū dē jín ña, de suni nī jinī ña jā súcuán nī nsāhá dē. De nī jesiáha dē sava xūhún dē nūū ndá apóstol, sochi sáhá dē-ni jā ñúcuán cúu ndihi.

³ De nī ncāhān Pedro: Ananías, ¿nājēhē cúu jā ní nquīvi Satanás ánō nū jā stáhví nú Espíritu Santo cúni nū? Chi nī nacao nú jacū xūhún ñuhun jā cuu maá nú, de stáhví nú chi sáhá nú-ni jā váji ndihi nú-ni jín xūhún.

⁴ De tá ncháha ca xícó nú ¿de á nsūú cuenta maá nú ní ncúu ñuhun ñúcuán? De tá nī yícó nú ¿de á nsūú xūhún maá nú cúu? ¿De nājēhē cúu jā ní jani inī nū jā stáhví nú? Chi nsūú maá-ni tēe ñayíví cúu jā ndúcú nú stáhví nú, chi suni jondē Yāā Dios, ncachī Pedro.

⁵ De tá nī jini Ananías ndá tūhun yáhá de nī ndicó cáva dē, de nī jīhī dē-ni. De ndācá nchivī jā ní jini tūhun ñúcuán, nī nchūhú ndasí ndá ji.

⁶ Ñúcuán de nī nacuiñī ndá tēe suchí, de nī nchusúcún ndá dē sahma ndīyi ñúcuán, de cuāchuhū ndá dē.

⁷ De nī ncuu tá ūnī cā hora, de nī nquenda ñasíhí ndīyi ñúcuán, nī nquīvi ña vehe nūū íyó Pedro. De nduú jínī ña jā súcuán nī ncuu.

⁸De nī jicā tūhún Pedro ña: Cachī nūū ni, ¿á iin tanto suha nī nīhīn ndúū nū jā ní yicó nú ñuhun, á naá cúu? ncachī dē. De nī ncāhān ña: Suu iin tanto súcuan nī yicó ndúū sá, ncachī ña.

⁹De nī ncāhān Pedro jíin ña: ¿De nūcu nī squétáhán ndúū nū tūhun jā stáhvī nú Espíritu maá Jētohō ō? ¿De á mā nīhīn ndúū nū castigo jáni inī nū? De cunini de cunī nū chi ja cátin tāvēhé jā ní nenda ndá tēe jā ní jēchuhū yíi nú, de suni súcuan tavā dē ndóhó jā cuyuhū nū, ncachī dē.

¹⁰De nī ndicó cáva ña-ni nūū jéhē Pedro, de nī jīhī ña-ni. De nī ndīvi-ni ndá tēe suchí ñúcuán. De nī jinī ndá dē ja nī jīhī tucu ñahan ñúcuán, de nī ntavā tucu dē ña tāvēhé, de nī nchiyuhū dē ña xiín yíi ña.

¹¹De nī nchūhū ndasí ndá nchivī cándíja jíin ndá cā nchivī jā ní jini tūhun nāsa nī ncuu.

Jā ní nsāhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú

¹²De nī nsāhá ndá apóstol cuāhā tiñu ñáhnú nūū ndá nchivī, jíin tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāa Dios. De ndútútú ndá nchivī cándíja inī corredor templo jā nání Corredor Salomón.

¹³De ndá nchivī jāá nduú cándíja chi nduú ní ncúndeé inī ni iin ji jā tandēe tāhán ji jíin ndá nchivī cándíja, vísō jétúhún ndasí ji.

¹⁴Sochi nī ncandíja cuāhā cā nchivī nūū maá Jētohō ō, cúu tēe cúu ñahan.

¹⁵De nī nquiji ndá nchivī jíin ndá táhán ji nchivī cúhū, de nī jaquīn ji inī ndá calle, yósō ndá ji nūū yūú jíin nūū camilla tú sanaā de yāha Pedro de vísō cōndāhvī dē ná yāha sīquī ji de nduvāha ji.

¹⁶De saá-ni ndá nchivī ndá ñuū ñatin ñúcuán, suni nī nquenda cuāhā ji ciudad Jerusalén, nī nquisiáha ji ndá jā cúhū jíin jā ndóho tāchī. De ndihi-ni ndá ji nī nduvāha.

Jā ní sndóho ndá ji ndá apóstol

¹⁷Ñúcuán de nī ncucuásún inī maá sūtū cúñáhnú cā nī jinī dē ndá apóstol, de saá-ni ndá cā táhán dē jā scuáha sahān saduceo. De nī nenda ndá dē sīquī ndá apóstol.

¹⁸De nī ntiin ndá dē, de nī nchihi ndá dē ndá apóstol vecāa.

¹⁹Sochi iin ángel maá Jētohō ō nī nacune yā viéhé cāa jacuāā. De nī ntavā yā ndá dē, de nī ncāhān yā:

²⁰Cuáhán, de cuiñi nú inī templo. De ñúcuán nacani nú ndācá tūhun nūū ndá nchivī nāsa nīhīn táhvī ji jā cutecū ji níi cání, ncachī ángel.

²¹De nī jini ndá dē tūhun yáhá. De tá nī ncunijīn de nī nquīvi ndá dē inī templo, de nī stéhēn ndá dē tūhun yā nūū nchivī. De juni stéhēn ndá dē de sūtū cúñáhnú cā jíin ndá táhán dē nī nastútú dē ndá tēe sáhá junta

cúñáhnú cā nūū nchivī Israel. De nī ntajī dē ndá policía jā cuátavā dē ndá apóstol jā yíhí dē vecāa.

22 Sochi tá nī nquenda ndá policía viéhé cāa de nduú cā ndá apóstol yíhí vecāa. De nī ndicó cóo ndá dē, de nī ncachī tūhun dē nūū ndá tēe sáhá junta:

23 Maá jāndāā jā ní jinī ndá sá jā ndásī vāha viéhé cāa de íñí ndá tēe jā jító, sochi tá nī nacune ndá sá de nduú ní jínī cuitī cā ndá sá nūū nī iin tēe ñúcuán, ncachī ndá dē.

24 De sūtū cúñáhnú cā jín ndá cā sūtū cúñáhnú jín tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jító templo, tá nī jini ndá dē tūhun yáhá de jáni inī ndá dē nāsa cā coo tiñu ndá apóstol.

25 Ñúcuán de nī nquenda-ni iin tēe nī ncachī tūhun dē: Ndá tēe jā ní nchihi ndá ní vecāa, íyó ndá dē inī templo, de stéhēn ndá dē nūū nchivī, ncachī dē.

26 Ñúcuán de maá tēe cúñáhnú nūū ndá tēe jā jító templo, nī jēhēn dē jín ndá policía, de nī nacueca ñuncúún tucu ndá dē ndá apóstol, chi yúhú ndá dē ndéhé dē nchivī jā cuun ji yūū ndá dē de tú sáhá xēen dē jín ndá apóstol.

27 De tá nī nenda ndá dē jín ndá apóstol de nī jani dē nūū ndá tēe cúñáhnú jā sáhá junta. De nī ncāhān sūtū cúñáhnú cā nūū ndá apóstol:

28 ¿A nsūú ja nī ndacu nīhin nī nūū ndá nú jā má stéhēn cuitī nū cā tūhun tēe nání Jesús? De mitan chi ja nī scútē nuu nú cā tūhun Jesús ní ciudad Jerusalén yáhá. ¿A cúnī nū jā tee nú cuāchi nīñī tēe ñúcuán siquī ndá nī? ncachī sūtū cúñáhnú cā.

29 Ñúcuán de Pedro jín ndá cā apóstol nī ncāhān ndá dē: Cánúú cā jā squíncuu ndá sá jā cúnī maá Yāa Dios nsūú cā jā cúnī ndá tēe.

30 Yāa Dios jā ní nchiñúhún ndá ndiyi tatā ō, nī nastécū yā Jesús, Yāa jā ní jahnī ndá máá ní, chi nī jata caa ndá ní yā yicā cruz.

31 De Yāa ñúcuán nī nduñáhnú tucu yā nī nsáhá Yāa Dios, chi ndéē yā ichi ndahá cuáhá Yāa Dios. De cúu yā Yāa jā tátúnī jín Yāa jā scácu yóhó, tácuā nacani inī ndācá ó jā cúu ó nchivī Israel siquī cuáchi ó de cune cáhnú inī yā nūū ndācá cuāchi ó.

32 De ndá máá sá cúu testigo siquī ndācá tūhun yáhá. De saá-ni Espíritu Santo suni súcuán stéhēn cājí yā, chi jéhe Yāa Dios Espíritu Santo nūū ndācá nchivī jā jétáhví ji yā, ncachī Pedro jín ndá cā apóstol.

33 De tá nī jini ndá tēe cúñáhnú tūhun yáhá de nī nquitī ndasí inī ndá dē, de cúnī ndá dē jā cahni dē ndá apóstol.

34 Sochi íyó iin dē jā stéhēn ley yā jā nání Gamaliel jā cúu grupo fariseo, de ndācá nchivī jétáhví ji tēe ñúcuán. De nī nacuiñī dē nūū junta, de nī ncachī dē jā ná quíhin ndá apóstol iin núú núú tāvēhé.

35De nī ncāhān Gamaliel: Ndá níhín jā cúu ó nchivī nación Israel, canī vāha inī ní nāsa sāhá ndá ní jín ndá tēe yáhá.

36De nūcūhun inī ndá ní nāsa nī ncuu quīvī yātā jā ní nenda Teudas contra sīquī gobierno, de nī ncachī dē jā tēe téyíí cúu dē. De nī ncutútú tá cūmī ciento tēe nūū dē. Sochi nī jahnī nchivī dē, de ndācá jā ní jetáhvī tūhun jā ní ncāhān dē, nī ncutē nuu ndá dē cuāhān dē-ni, de nī jencuiñī-ni tiñu ñúcuán.

37Ñúcuán de quīvī jā ní iyo censo de Judas tēe Galilea, suni súcuán nī nenda dē contra sīquī gobierno, de cuāhā nchivī nī ncutútú jī nūū dē de nī jetáhvī jī dē. De suni nī jahnī nchivī tēe ñúcuán, de ndācá nchivī jā ní jetáhvī tēe ñúcuán, suni nī jītē nuu-ni ndá jī.

38De yáhá ná cáchī tūhun sá nūū ndá ní. Mā stáhān cā ní ndá tēe yáhá. Siáā ndá ní dē ná quíhīn dē. Chi tú iin tēe cúu jā ní squíjéhé tiñu yáhá de naā-ni.

39Sochi tú Yāā Dios nī squíjéhé, de mā cūú cuitī casī ndá ní, chi sanaā de cuéé cā de cunī ndá ní jā tiñu Yāā Dios cúu jā ndúcú ní casī ní, ncachī Gamaliel.

40De nī jetáhvī ndá dē tūhun jā ní ncāhān Gamaliel. De nī nacana ndá dē ndá apóstol. De nī ncanī ndá dē jín cuarta ñii, de nī ncāhān xēen ndá dē nūū ndá apóstol jā má cáhān cā dē tūhun Jesús, de nī nsiáā ndá dē-ni.

41De nī nquee ndá apóstol nūū junta cuāhān dē, de cúsi inī ndá dē jā ní jēhe Yāā Dios tūhun jā ní ndoho ndá dē tūhun canoō jā sīquī jā cándíja dē Jesús.

42De ndiquivī nácani ndá dē tūhun Jesucristo inī templo jín inī ndācá vehe, chi nduú ní jencuiñī ndá dē jā stéhēn dē.

Jā ní jani ndá dē ūjā cā tēe jā satínú jēhē nchivī cándíja

6¹De nī ncucuahā cā nchivī cándíja. De ndá quīvī ñúcuán de ndá tēe hebreo jā cáhān yuhú griego, nī ncāhān sōó dē sīquī táhān dē jā cáhān yuhú hebreo, chi cáchī dē jā ndá ñahan viuda jā cáhān yuhú griego nduú níhīn vāha ña tá sājī dē stāā ndiquivī jā yājī ndá ñahan viuda.

²Ñúcuán de ndihúxī ūū tēe cúu apóstol, nī nastútú dē ndācá nchivī cándíja, de nī ncāhān ndá dē: Nduú vāha jā jencuiñī ndá nī jā nácani nī tūhun Yāā Dios jā sajī nī stāā nūū nchivī.

³Túsaá de ndá ndóhó hermano, nacāji nú ūjā táhān ndá máá ó, tēe jā jétúhún nchivī dē, de ñúhún chitú Espíritu Santo inī dē, de tú tēe jínī vāha cā cúu dē. De ndá máá dē cuiso tínú jā sajī dē stāā.

⁴De ndá nduhū chi cúsa maá jā cācān táhvī ndá nī jín jā nácani nī tūhun yā, ncachī ndá dē.

⁵De nī jētahān inī ndihi nchivī tūhun jā ní ncāhān ndá dē. De nī nacāji ndá ji Esteban, chi tēe cándíja nīhin cúu dē, de íyó chitú Espíritu Santo inī dē. De suni nī nacāji ji Felipe jín Prócoro jín Nicanor jín Timón jín Parmenas jín Nicolás. De Nicolás cúu tēe ñuū Antioquía jā ní ntiin ley hebreo jondē ncháha ca candíja dē Cristo.

⁶De ndá tēe yáhá nī jani ndá nchivī dē nūū ndá apóstol, de nī jicān táhvi ndá apóstol sīquī tiñu jā sáhá ndá dē. De nī ntee ndá dē ndahá dē xīnī tá iin iin dē.

⁷De tūhun Yāa Dios nī jītē nuu cā cuāhān ní cáhnú. De ndá nchivī cándíja nī ncucuahā ndasí ji inī ciudad Jerusalén. De suni cuāhā sūtū nī ncandíja dē yā.

Jā ní ntiin ndá dē Esteban

⁸De nī nchindeé nī nchituu yā Esteban, de nī jēhe yā poder nūū dē de vāha nī nsāhá dē tiñu ñáhnú ndasí nūū ndá nchivī, jín tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāa Dios.

⁹De íyó ndá tēe jā ní ncuyāhvi de nī nduu libre dē, de nī iyo vehe īī sinagoga ndá dē. De sava ndá dē jín sava tēe ñuū Cirene jín ñuū Alejandría jín región Cilicia jín Asia, nī nquijéhé ndá dē stíchī dē Esteban.

¹⁰Sochi nduú ní ncúndéé ndá dē jín Esteban, chi ndíchī nī ncāhān dē nī nsāhá maá Espíritu Santo.

¹¹Ñúcuán de nī scāhān ndá dē jacū tēe nī ncāhān tūhun stáhvī sīquī Esteban, chi nī ncāhān dē jā ní jini dē jā ní ncāhān nāvāha Esteban sīquī Moisés jín sīquī Yāa Dios.

¹²De jā súcuán nī ncāhān dē, de nī nquītī inī ndá nchivī jín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jín ndá tēe jā stéhēn ley janahán. De nī nenda ndá dē sīquī Esteban, de nī ntiin ndá dē, de cuāhān ndá dē jín Esteban nūū junta cúñáhnú cā.

¹³De nī jani ndá dē testigo tūhún jā ní ncāhān súcuán: Tēe yáhá, ndiquivī cáhān nāvāha dē sīquī templo īī yáhá jín sīquī ley Yāa Dios.

¹⁴Chi nī jini ndá sá jā ní ncāhān dē jā Jesús tēe ñuū Nazaret, canī dē templo yáhá, de nasāma dē ndá costumbre jā ní sndóo Moisés nūū ō jā sáhá ó, ncachī testigo tūhún.

¹⁵Ñúcuán de ndācá tēe jā ndéē nūū junta, nī ndēhé vāha ndá dē nūū Esteban, de nī jinī ndá dē jā cáá nūū dē tá cáá nūū iin ángel Yāa Dios.

Tūhun jā ní nacani Esteban

7 ¹De maá sūtū cúñáhnú cā nī ncāhān jín Esteban: ¿A ndāā jā súcuán nī ncāhān nū tá cúu nūū cáhān tēe yáhá? ncachī dē.

²De nī ncāhān Esteban: Ndá ní tátā, señor, cunini ndá ní tūhun yáhá jā cāhān sá. Maá Yāā Dios, Yāā jā vii ndasí cúñáhnú, nī nquiji yā nūū ndīyi tatā ō Abraham tá nī ndeē dē inī región Mesopotamia de jondē tá ncháha ca quihīn dē cundeē dē inī űū Harán.

³De nī ncāhān yā jín dē: Quee inī űū nū jín mähñú táhán nú, de quihīn nū iin űū jā stéhēn ni nū nū cundeē nū, ncachī yā.

⁴Ñúcuán de nī nquee dē inī región Caldea, de nī ndeē dē inī űū Harán. De tá nī jīhī tatá dē, sá de nī nsāhá Yāā Dios jā ní nquiji dē yáhá nūū ndēē ō mitan.

⁵De ni iin lulī űuhun nduú ní jéhe cuitī yā jā cuu tāhvī dē, sochi nī nquee yuhú yā jā cuāha yā ní űuhun yáhá nūū dē jondē jín nūū ndācá tatā dē jā quiji, vísō ncháha ca coo sēhe dē jondē saá.

⁶De súcuán nī ncāhān Yāā Dios jín dē: Cundeē jīcá tatā nū incā nación. De cūmī ciento cuiyā satínú cāhá ji nūū nchivī de sndóho ndá nchivī ji.

⁷De sīquī jā súcuán sāhá ji jín sēhe nú de nenda nī cuāchi sīquī ndá nchivī űúcuán nūū satínú cāhá ji, de sá de quee ji inī nación űúcuán quiji ji ichi cháhá cundeē ji, de chiñúhún ji nduhū, ncachī yā.

⁸De nī ncāhān yā jín Abraham jā ná cúu dē circuncidar, jā cúu iin tunī jā stéhēn jā ní nsāhá yā trátū jín dē. De tá nī ncacu sēhe dē Isaac, de nī nsāhá dē circuncidar ji nūū únā quivī ji. De suni súcuán nī nsāhá Isaac jín sēhe dē Jacob, de saá-ni nī nsāhá Jacob jín ndihúxī űū sēhe yí dē. De ndá tēe űúcuán nī ncuu ndihúxī űū tatā xihna űúhún nación maá ó Israel.

⁹De ndācá sēhe tatā ō Jacob nī ncucuásún inī ndá dē nī jinī dē ñanī dē José. De nī yicó ndá dē José nūū ndá tēe jā cuāhān jín dē jondē nación Egipto jā satínú cāhá dē nūū iin tēe űúcuán. Sochi Yāā Dios nī jito yā dē.

¹⁰De nī scácu yā dē nūū ndācá tūndóhó jā ní nquiji sīquī dē. De nī ncundichī dē nī nsāhá yā. De Faraón, tēe cúu rey inī nación Egipto, nī ncusii inī dē jín José nī nsāhá yā. De nī scuíso tíñú dē José jā cuu dē gobernador, de nī ntatúnī José inī nación Egipto jín nūū ndá nchivī vehe Faraón.

¹¹De nī nquiji quivī jā ní iyo iin tāmā ní Egipto jín ní jondē Canaán. Iin tūndóhó xēen nī ncuu inī ndúū nación űúcuán. De ndá ndīyi tatā ō, nduú cá ná cajī ndá dē ndá tiempo űúcuán.

¹²De nī nīhīn Jacob tūhun jā íyó trigo nación Egipto, de nī ntajī dē ndá sēhe dē jā cúu tatā ō, nī jēhēn Egipto jā xihna űúhún nī jēcuēen ndá dē trigo.

¹³De jā cuāhān ndá dē vuelta űū, sá de nī nastúu José jā maá dē cúu ñanī ndá dē. De sá de nī jinī vāha Faraón nā tatā cúu José.

¹⁴De nī ncachī José nūū ndá ñanī dē jā ná quícuēca ndá dē tatá dē jín ndá nchivī vehe dē. De nī iyo űnī xico xāhōn ji.

¹⁵Súcuán nī ncuu jā ní nquee Jacob cuāhān dē jondē Egipto. De nī ndeē dē ñúcuán jondē nī jīhī dē. De suni ñúcuán nī ndeē ndihúxī ūū sēhe dē jā cúu tatā ō de jondē nī jīhī ndihi ndá dē.

¹⁶De tá nī nquenda quīvī jā ní ntavā yā ndá tatā dē inī nación ñúcuán, de nī jiso ji yiqui ndá ndīyi tatā ō ñúcuán nī jēhēn ji jín jondē ñuū Siquem. De nī nchiyuhū ndá ji inī iin yavī ndīyi jā ní jeen Abraham nūū ndá sēhe Hamor ñuū Siquem.

¹⁷De tá cáta ndeē cā ndá ji inī nación Egipto de nī ncuñatin quīvī jā quee ndá ji. Chi súcuán ja nī ncāhān téyí Yāa Dios jín tatā ō Abraham jā iin quīvī de quee ji inī Egipto. De ndá nchivī Israel ñúcuán chi nī ncāyā ndá ji de nī ncucuahā ji inī nación Egipto.

¹⁸Ñúcuán de nī nūcuīñī incā rey inī Egipto, de nduú ní jínī dē jā vāha tiñu nī nsāhá José jondē janahán.

¹⁹De rey ñúcuán nī stáhvī dē ndá ndīyi tatā ō, de suni nī nsāhá nāvāha dē ndá ji, chi nī nsāhá dē fuerza jā má cōtó cā ji ndá sēhe ñiquín ji tácuā ná cúu ndá ji.

²⁰De tiempo ñúcuán nī ncacu Moisés, de nī ncusiī inī Yāa Dios jín ji. De ūnī yōō nī iyo yuhū ji inī vehe tatá ji.

²¹De tá nduú cā ní ncúu coo yuhū ji de nī jēsíáha dē ji iin lugar nūū ní nanihīn sēhe síhī rey jā tátúnī ní nación Egipto. De nī naquehen ña ji, de nī scuáhnu ña ji tá cúu nūū cúu sēhe maá ña.

²²De nī ncutūha Moisés ndācá tūhun ndíchí inī nación Egipto. De vāha ndasí tūhun dē, de vāha sáhá dē ndācá tiñu.

²³De tá nī ncuu ūū xico cuiyā dē, de nī jēndēhé dē ndācá táhán dē jā cúu tatā Israel.

²⁴De ñúcuán nī jinī dē nūū iin tēe Egipto jā sáhá nāvāha jín iin táhán dē Israel. De nī nchindeé Moisés táhán dē, chi nī jahnī dē tēe Egipto, de súcuán nī nacuāha dē jā ní ndutahvī tēe ñúcuán.

²⁵De jáni inī Moisés jā jícūhun inī ndācá táhán dē jā ní ntetíñú Yāa Dios maá dē jā scácu dē ji jā ndóho ji, sochi nduú ní jícūhun cuitī inī ndá ji.

²⁶De quīvī téen nī nquenda dē nūū ūū táhán dē jā cánāá. De cúnī dē jā má cánāá ndúū tēe ñúcuán, de nī ncāhān dē jín ndúū dē: ¿Nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú táhán nú? Chi modo ñanī ndúū nū, ncachī dē.

²⁷Sochi maá tēe jā cáni táhán ñúcuán nī nchindahá dē Moisés, de nī ncāhān dē: ¿Ní iin nī jani ndóhó jā cúñáhnú nú jā sáhá ndāā nū tiñu ndá nī?

²⁸¿De á suni cúnī nū jā cahnī nū nduhū tá cúu nūū ní jahnī nū tēe Egipto icu, á naá cúu? ncachī dē.

²⁹De tá nī jini Moisés tūhun yáhá, de nī jinu dē cuāhān dē incā nación. De jondē Madián nī ndeē jīcá dē, de ñúcuán nī scácu ñasíhī dē ūū sēhe yíí dē.

³⁰De tá nī ncuu ūū xico cuiyā jā ndēē dē Madián, sá de nī nquenda iin ángel Yāa Dios nūū dē jondē nūū ñuhun tíhá ñatin nūū íyó yucu súcún Sinaí. De nī nquenda yā xīnī iin yūcū cāhnú jā cáyū jín itā ñuhūn sochi nduú cáyū maá yūcū.

³¹Ñúcuán de nī ndéhé Moisés, de nī nsāhvi inī dē ndéhé dē ñuhūn jā ní jinī dē. De nī ntandēē dē tácuā cunī vāha dē nājēhē cúu jāá nduú cáyū. Ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō ō jín dē:

³²Maá nī cúu Yāa Dios jā ní nchiñúhún ndá ndiyi tatā nū Abraham jín Isaac jín Jacob, ncachī yā. Sochi Moisés chi quísi dē jā yúhú dē, de nduú cā ní ncúndēē inī dē cūndēhé dē nūū cáyū ñuhūn.

³³De maá Jētohō ō nī ncāhān yā jín Moisés: Tavā nijān nū, chi lugar nūū íní nú jiñā, lugar īi cúu sīquī jā īi maá nī.

³⁴Ja nī jinī vāha nī jā ndóho ndasí ndá nchivī maá nī jā íyó inī nación Egipto, de suni jini nī jā jácu ndá ji sīquī jā ndóho ji tūndóhó, de nī nuu nī vāji nī jā scácu nī ndá ji. Túsaá de mitan de cunini nú, chi tají nī ndóhó quīnohōn nū jondē Egipto tácuā scácu nú ndá táhán nú, ncachī yā.

³⁵De jondē tá ncháha ca quee Moisés inī nación Egipto, de ja nī ncuyichī inī ndá táhán dē Israel, chi nī ncāhān ji: ¿Ní iin nī jani ndóhó jā cuñáhnú nú jā sāhá ndāā nū tiñu ndá nī? ncachī ji. De vísō súcuan sochi nūū maá dē nī nquiji ángel yā nūū yūcū jā cáyū jín itā ñuhūn, de súcuan nī ntetínú Yāa Dios dē jā quīnohōn dē tatúnī dē nūū ndá ji, de scácu dē ji.

³⁶De maá Moisés nī natavā dē ndá ji inī nación Egipto, de nī ncháha ndá dē Mar Rojo, de nī jica nuu ndá dē nūū ñuhun tíhá ūū xico cuiyā. De ní tiempo ñúcuán nī nsāhá Moisés cuāhā tiñu ñáhnú jín tiñu jā stēhēn jā íyó poder yā.

³⁷De maá Moisés cúu jā ní ncāhān tucu jín ndá tatā ō Israel: Maá Yāa Dios sāhá yā jā māhñú tatā ndācá ó quiji iin Yāa jā nacani tūhun Yāa Dios nūū ndācá ó tá cúu nūū ní jani yā nduhū. De chuhun inī ndá nú tūhun jā cāhān Yāa ñúcuán, ncachī Moisés.

³⁸De suni maá Moisés cúu jā ní ndēē cāhnú jín ndá ndiyi tatā ō tá nī jica nuu ndá ji nūū ñuhun tíhá. De nī ncāhān iin ángel yā jín maá dē xīnī yucu súcún Sinaí, de nī nacani dē nūū ndá tatā ō, chi ñúcuán nī nīhīn dē tūhun nāsa cutecū ō, de nī nquendōo ó jín tūhun ñúcuán jondē mitan.

³⁹Sochi ndá ndiyi tatā ō chi nduú ní ncúnī ndá ji cuetáhvī ji Moisés, chi sa nī ncuyichī inī ndá ji dē, de cúnī ndá ji jā sa ndicó cóo ji quīnohōn ji nación Egipto nícu.

⁴⁰De nī ncāhān ndá ji jín Aarón: Sāhá ní ndá yāā jā cosō nūū nūū ō. Chi Moisés jā ní natavā dē yóhó inī nación Egipto vāji ó, nduú jinī ō naá cúu jā ní ndoho dē mitan jāá nduú nénda dē jā cuāhān dē xīnī yucu súcún Sinaí, ncachī ndá ji.

41 Ñúcuán de nī nsāhá ji iin ídolo jā cáá tá cáá becerro. De nūū ídolo ñúcuán nī nsōcō ndá ji quiti, de nī ncusiī inī ji jín ídolo jā ní nsāhá ndá ji.

42 De nī ncujiyo-ni Yāā Dios nūū ndá ji cuāhān yā. De nī sndóo yā ji-ni jā ná chíñúhún ndá ji nūū ndācá jā jínī ō jā yíhí andiví tá cúu nūū cáhān tutū jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán:

Nī ncāhān yā: Ndá ndóhó nchivī Israel,
¿á jáni inī ndá nú jā nūū nduhū nī nsōcō nū quiti
tá nī jica nú nūū ñuhun tíhá ūū xico cuiyā, á naá cúu?

43 Nduú, chi sa nī jicó núu ndá nú jín nicho jā ñúhún yāā jā nání Moloc jín figura tiūū jā nání Renfán,
ndá yāā jā ní nsāhá maá nú jā chíñúhún nú.

Túsaá de siáha nī ndá ndóhó quīhīn jicá nú jondē yātā ñúū
Babilonia, ncachī yā.

Cáchī tutū.

44 De nī ntatúnī Yāā Dios nūū Moisés jā sāhá dē vehe ñii nūū chíñúhún ndá dē yā, jā cáá tá cáá jā ní stēhēn yā nūū dē. De ndiyi tatā ō nī nevāha ndá dē vehe ñii ñúcuán jondē nūū ñuhun tíhá, de inī vehe ñúcuán nī nchuhun ndá dē tabla yūū nūū ní ntee yā ley yā.

45 De cuéé cā de nī sndóo ndá dē vehe ñúcuán nūū ndá sēhe dē jā cúu tatā ō. De nī nquivi Josué jín ndá tatā ō inī nación Israel yáhá, de suni nī jetíñú ndá dē vehe ñii ñúcuán. De nī ncundeé ndá dē jín ndá nchivī jā ní iyo nación yáhá, de nī scúnu dē ji nī nsāhá Yāā Dios. De yáhá nī iyo vehe ñii jondē tiempo jā ní ncuu David rey.

46 De nī ncusiī inī Yāā Dios jín David. De nī ncuu inī dē jā sāhá dē iin vehe īī maá yā nícu. De maá yā cúu Yāā Dios jā ní nchíñúhún tatā ō Jacob.

47 Sochi Salomón sēhe David cúu jā ní nsāhá vehe īī yā.

48 De vísō sūcuán de maá Yāā cúñáhnú ndasí, nsūú maá-ni vehe jā sáhá ndá tēe cúu nūū ndēē yā. De suni sūcuán nī ncāhān tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán:

49 Chi nī ncāhān yā:
Andiví cúu modo mesa nūū tátúnī nī,
de ñayiví cúu modo nūū yósō jēhē nī.
¿Nāsa cā coo vehe jā sāhá ndá nú jā cundeē ni túsaá?
¿A ní cúu nūū sāhá nú nūū natātú nī?

50 ¿A nsūú maá nī ní nsāhá ndihi jā íyó? ncachī Yāā Dios.

Ncachī tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán, ncachī Esteban.

51 De cáhān cā Esteban: Nihin ndasí inī ndá ní. De cúu ní tá cúu nchivī ndācá nación jāá nduú cándija tūhun yā, chi sóhó ndasí ndá ní. Chi cúsa maá jā jási ndija ndá ní nūū Espíritu Santo, de tá-ni nī nsāhá ndiyi tatā ō jondē janahán suni sūcuán sáhá īī cā ndá ní jondē mitan.

⁵²¿A nī iyo tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán jāá nduú ní nsáhá nāvāha ndá tatā ō, á naá cúu? Nduú chi nī jahnī ndá dē ndá tēe jā ní nacani tūhun nāsa quiiji maá Yāa ndāā. De tá nī nquiji Yāa ñúcuán de nī nastúu ndá ní yā nūu ndá tēe jā ní jahnī ndá dē yā.

⁵³De vísō ndá ángel yā nī jēhe ley Yāa Dios nūu ndācá ó de nduú ní squíncuu ndá ní, ncachī Esteban.

Jā ní jahnī ndá dē Esteban

⁵⁴Ndācá tūhun yáhá nī jini ndá dē, de nī nquītī ndasí inī ndá dē, de nī nacayīhī ndá dē ñii yúhú dē nī jinī ndá dē Esteban.

⁵⁵Sochi maá Esteban chi nī nchitú Espíritu Santo inī ánō dē. De nī ndēhé vāha dē andiví, de nī jinī dē jā jéndūtē ndasí nūu ndēē Yāa Dios, de Jesús íñí yā ichi lado cuáhá Yāa Dios.

⁵⁶De nī ncāhān Esteban: Mitan de ndéhé sá jā núne andiví, de ndéhé sá nūu maá Yāa jā ní nduu tēe, de íñí yā ichi lado cuáhá Yāa Dios, ncachī dē.

⁵⁷Ñúcuán de nī jasi ndá dē sōho dē, de nī ncana cóhó ndá dē, de ndíta-ni nī ntiin ndá dē Esteban.

⁵⁸De nī ntavā ndá dē Esteban cuāhān ndá dē jín dē yātā ñúu. De ndá tēe jā cúu testigo tūhún ñúcuán nī jaquín ndá dē sōō dē nūu iin tēe suchí jā nání Saulo, de nī ncuun ndá dē yūu Esteban.

⁵⁹De juni cúun ndá dē yūu Esteban de nī jīcān táhvī dē nūu maá Jētohō ō: Tātā Jesús, mitan de naquehen ní ánō sá, ncachī dē.

⁶⁰De nī jēcuiñī jítí dē, de nī ncāhān jee dē: Tātā Yāa Dios, mā tēé ní cuāchi yáhá sīquī ndá ji jā sáhá nāvāha ji sāán mitan, ncachī dē. Súcuán nī ncāhān dē, de nī jīhī dē-ni.

Jā ní nsáhá nāvāha Saulo ndá nchivī cándíja

8 ¹De nī jetúhún Saulo jā ní jahnī ndá dē Esteban. De quívī ñúcuán nī nquijéhé ndá ji sáhá nāvāha ndasí ndá ji ndá nchivī cándíja inī ciudad Jerusalén. De jā suu cúu jā ní jītē nuu ndá nchivī ñúcuán cuāhān ji ní región Judea jín ní región Samaria. Sochi ndá tēe cúu apóstol chi nduú ní nquée ndá dē.

²De ndá tēe jā íyó yíñúhún nūu Yāa Dios nī nchiyuhū ndá dē Esteban, de nī jacu ndasí ndá dē jā ní jīhī Esteban.

³De Saulo chi sáhá nāvāha dē ndá nchivī jā cándíja nūu Jesús. Chi quívī dē ndá vehe, de tíin dē nchivī cúu tēe cúu ñahan, chíhi dē vecāa.

Jā ní jītē nuu tūhun Yāa Dios inī iin ndáñúu Samaria

⁴De ndācá nchivī ñúcuán jā ní jītē nuu, de ní-ni cuāhān ndá ji de nācani ndá ji tūhun Yāa Dios nāsa scácu yā nchivī.

- ⁵De nī nquenda Felipe iin ñuū jā íyó inī Samaria, de nūū nchivī ñúcuán nī nacani dē tūhun Cristo jā cúu Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu ndá yóhó.
- ⁶De nī ndutútú ndá nchivī, de ndihi ndá ji nī nchuhun vāha inī ji ndācá tūhun jā ní ncāhān Felipe. Chi nī nini ji, de nī jinī ji ndācá tiñu ñáhnú jā ní nsāhá dē.
- ⁷Chi cuāhā nchivī jā ndóho tāchī nī nasāhá vāha dē ji, de tá quée tāchī inī ndá nchivī de cána cóhó de cuāhān. De cuāhā nchivī jā ní nduvehlé jín nchivī cojo nī nduvāha nī nsāhá dē.
- ⁸De nī ncusiī ndasí inī ndá nchivī ñuū ñúcuán.
- ⁹De inī ñuū ñúcuán íyó iin tēe nání Simón, de scuáha dē mágica. De tá ncháha ca quihīn Felipe inī ñuū ñúcuán, de sáhvi ndasí inī ndá nchivī región Samaria ndéhé ji jā sáhá Simón. De stáhvī dē ndá ji chi cáchī dē jā iin tēe cúñáhnú ndasí cúu dē.
- ¹⁰De ndācá nchivī chúhun vāha inī ji tūhun jā cáhān dē, cúu nchivī cúñáhnú cúu nchivī jāā nduú. De nī ncāhān ndá ji: Tēe yáhá nī jēhe ndasí Yāā Dios poder nūū dē, ncachī ndá ji.
- ¹¹De chúhun vāha inī ndá ji tūhun cáhān dē, chi cuāhā ndasí quivī nī nsāhá dē ndá tiñu stáhvī ñúcuán, de nī nsāhvi inī ndá ji nī ndéhé ji.
- ¹²De tá nī nquenda Felipe de nī nacani dē tūhun vāha nāsa tátúnī Yāā Dios, jín tūhun maá Jesucristo nūū ndá ji. Ñúcuán de nī ncandíja ndá ji, de nī jenduté ndá ji, cúu tēe cúu ñahan.
- ¹³De suni nī ncandíja maá Simón, de nī jenduté dē. De nī jica dē jín Felipe, de nī nsāhvi inī dē ndéhé dē jā ní nsāhá Felipe ndācá tiñu ñáhnú jín tiñu jā stéhēn jā íyó poder Yāā Dios.
- ¹⁴De ndá apóstol jā íyó Jerusalén, nī nihīn dē tūhun jā ní ncandíja ndá nchivī Samaria tūhun Yāā Dios. Ñúcuán de nī ntají ndá dē Pedro jín Juan nī jēhēn ndúū dē Samaria.
- ¹⁵De nī nquenda ndúū dē ñúcuán. De nī jicān táhvī ndúū dē jēhē ndá nchivī ñúcuán tácuá ná nihīn ndá ji Espíritu Santo.
- ¹⁶Chi ncháha ca quivī yā inī ánō nī iin ji, chi maá-ni jā ní jenduté ndá ji jā ní ncandíja ji Jētohō ō Jesús.
- ¹⁷Ñúcuán de nī ntee ndúū dē ndahá dē xīnī ndá ji, de nī nquivī Espíritu Santo inī ndá ji.
- ¹⁸De nī jinī Simón jā súcuán téē ndúū apóstol ndahá dē xīnī ndá nchivī ñúcuán de quivī Espíritu Santo inī ánō ji. De cúnī dē jā cuāha dē xūhún nūū apóstol nícu, tácuá nihīn dē poder jā sáhá dē súcuán.
- ¹⁹De nī ncāhān dē: Suni taji ní poder yáhá nūū sá tácuá nā-ni nchivī tee sá ndahá sá xīnī ji de quivī Espíritu Santo inī ánō ji, ncachī Simón.
- ²⁰Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jín dē: De xūhún nú ná nāā jín nú sīquī jā jáni inī nū jā jín xūhún de cuu cueen nú poder jā jínī mānī Yāā Dios nūū nchivī.

21Nsūú táhvī nū cúu jā cuiñi nú sīquī tiñu yáhá, chi nduú íyó ndāā ánō nū nūū Yāā Dios.

22Túsaá de jīni ñúhún jā nacani inī nū sīquī jā jāni nēhén inī nū yáhá. De nācān táhvī nū nūū Yāā Dios, cúndēhé ó á sanaā de cune cáhnú inī yā sīquī jā jāni nēhén inī nū jā ní ncāhān nū súcuán.

23Chi jīnī ni jā cúcuásún inī nū sīquī jā sáhá nī tiñu yáhá. De ndācá jā nēhén jā jāni inī nū cúu jā tíin nīhin ndóhó, ncachī Pedro jín Simón.

24Ñúcuán de nī ncāhān Simón jín dē: Cācān táhvī ndúū ní jēhē sá nūū maá Jētohō ō tácuā nī iin tūhun jā cáhān ní jīñā mā quījī sīquī sá, ncachī dē.

25De nī nacani Pedro jín Juan tūhun Yāā Dios nūū ndá nchivī. De nī ndicó cóo ndúū dē cuānohōn dē ciudad Jerusalén, de juni cuāhān ndúū dē de nācani dē tūhun vāha Yāā Dios inī cuāhā cā ndáñúū Samaria.

Felipe jín tēe nación Etiopía

26Ñúcuán de iin ángel maá Jētohō ō nī ncāhān yā jín Felipe: Quehen ichi de quihīn nū ichi sur, ichi jā quée inī ciudad Jerusalén jā cúun cuāhān jondē ñuū Gaza, ncachī yā. De maá-ni ñuhun tíhá cúu ñúcuán.

27De nī nquehen Felipe ichi cuāhān dē. De iin tēe eunuco nī nquee dē Jerusalén. De tēe nación Etiopía cúu dē, de ndíso tíñú dē jā cúu dē tesorero nūū ñahan cúu reina jā tátúnī nūū nación Etiopía, de nání ña Candace. De tēe ñúcuán nī jēhēn dē ciudad Jerusalén nī jēchiñúhún dē Yāā Dios.

28De ñúhún dē inī carreta dē cuānohōn dē, de cáhvi dē tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

29De maá Espíritu nī ncāhān yā jín Felipe: Cuáhán, de quetáhán nú jín tēe jā cuáhán jín carreta ñúcuán, ncachī yā.

30Sá de cuāhān Felipe de nī nquetáhán dē jín tēe jā ñúhún inī carreta. De nī jini dē jā cáhvi tēe ñúcuán tutū jā ní ntee Isaías, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán. De nī jicā tūhún dē tēe ñúcuán: ¿A jícūhun inī ní ndá jā cáhvi ní jīñā, á nduú? ncachī dē.

31De nī ncāhān dē jín Felipe: ¿De nāsa jícūhun inī sá de tú mā stéhēn iin tēe nūū sá? ncachī dē. De nī ncāhān dē jín Felipe jā ná cáa dē nūū carreta quihīn ndúū dē.

32De maá nūū tutū īi jā cáhvi dē yósō tūhun jā cáhān:

Tá cúu iin ticāchí jā cuáhān nchivī jín tī jā cuū tī, suni súcuán nī nsāhá ndá nchivī maá yā.

De tá cúu iin ticāchí lúlí jā sété dē tī de nduú ndáhyū tī, suni súcuán nī nsāhá maá yā,

chi nduú ní ncāhān cuitī yā tá nī nsāhá nāvāha ji yā.

33De hora jā ní jēhe ji tūhun canoō yā, de nduú ní nsāhá ndāā ji tiñu yā.

De ni iin nchivī mā cūú cāhān ji tūhun tatā yā
chi nī jahni ndá ji yā de nduú nā tatā yā.

Cáchī tutū.

³⁴Ñúcuán de nī ncāhān tē Etiopía: De sáhá ní favor cachī ní nūū sá, ¿ní sīquī cāhān tē nī nacani tūhun yáhá? ¿A sīquī maá dē, á sīquī incā tē? ncachī dē.

³⁵De jín tūhun jā ní nchivi tē Etiopía ñúcuán, nī nquijéhe Felipe cáchī tūhun dē ndācá tūhun vāha Jesús nūū dē.

³⁶De juni ñúhún ndúū dē ichi cuāhān dē de nī nquenda dē nūū ñúhún ndute. De nī ncāhān tē Etiopía: Yáhá ñúhún ndute, ¿de á cuu cuenduté sá? ncachī dē.

³⁷De nī ncāhān Felipe: Cuu de tú cándija ní jā ní nsáhá Jesús jēhē ō jondē jín inī jín ánō ní, ncachī dē. De nī ncāhān tē Etiopía: Cándija sá jā Jesucristo cúu maá Sēhe Yāā Dios, ncachī dē.

³⁸De nī jecani dē carreta dē. De nī nuu dē jín Felipe, de nī nchunuu dē cuāhān dē nūū ñúhún ndute, de nī scuénduté Felipe tē Etiopía.

³⁹De tá nī nquee ndúū dē inī ndute de Espíritu maá Jētohō ō nī nsáhá jíyo yā-ni Felipe cuāhān dē, de tē Etiopía nduú cā ní jín dē nūū Felipe. De nī naquehen dē ichi cuānohōn dē ñuū dē, de cúsi ndasí inī dē.

⁴⁰Sochi Felipe nī nquenda dē jondē Azoto, de sá de cuāhān tucu dē, de ndācá ñuū nī nacani dē tūhun vāha yā. De sá de nī nquenda dē ciudad Cesarea.

Jā ní nasāma inī Saulo nī nsáhá Jesucristo

(Hch. 22.6-16; 26.12-18)

9¹De Saulo nduú jécuiñī dē jā cāhān nīhin dē jā cahnī dē ndá nchivī jā cándija ji maá Jētohō ō. De jā ñúcuán cúu jā ní jēhēn dē nūū sūtū cúñáhnú cā.

²De nī jicān dē órden nūū tē ñúcuán jā cuu quīhīn dē ndācá vehe īi sinagoga ñuū Damasco tácu cuu tiin dē cúu tē cúu ñahan jā ínī sīquī tūhun yā, de quīnasiáha dē ji ciudad Jerusalén cúnī dē.

³De nī nquehen dē ichi cuāhān dē, de nī ncuñatin dē yuhú ñuū Damasco. De sanaā-ni de nī jēndūtē ndasí ní nūū dē jā váji jondē andiví.

⁴De nī ndicó cáva dē-ni nūū ñúhún. De nī jini dē jā cāhān iin tūhun jín dē: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū? ncachī.

⁵Ñúcuán de nī ncāhān dē: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī dē. De nī ncāhān yā: Maá nī cúu Jesús, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándija cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū. De jā sáhá nú súcuan cúu jā sndóho nú maá nú modo stīquī jā jáñū yātá tī punta garrocha, de suu cúu jā sndóho tī maá tī, ncachī yā.

⁶De quísi dē chi yúhú dē, de nī ncāhān dē: Señor, ¿naá cúu jā sáhá sá cúnī ní túsaá? ncachī dē. De maá Jētohō ō nī ncāhān yā jín dē: Nacō, de quívi nú inī ñuū, de ñúcuán íyó iin tēe jā cachī dē nū nū naá cúu jā jínī ñúhún sáhá nú, ncachī yā.

⁷De ndá tēe jā cuāhān jín Saulo, nī nsāhvi inī ndá dē níni dē jā cáhān, de nduú ní jínī dē nū jā cáhān.

⁸Ñúcuán de nī nacō Saulo, de tá cúnī dē jā nūcūndēhé dē de nduú ní ncúu cuitī cā cūndēhé dē. De tíin ndá tēe ñúcuán-ni cā ndahá Saulo de cuāhān ndá dē ñuū Damasco.

⁹De ñúcuán nī ndeē Saulo ūnī quívi. De nduú ní ncúu cuitī cūndēhé dē, ni nduú ná nchājī cuitī dē de ni nduú ná jíhi dē.

¹⁰De inī Damasco íyó iin tēe jā cándíja, de nání dē Ananías. De nī stéhēn maá Jētohō ō nū dē, de nī ncāhān yā jín dē: Ananías, ncachī yā. De nī ncāhān dē: Señor, ¿á jā cáhān ní? ncachī dē.

¹¹De nī ncāhān maá Jētohō ō jín dē: Quehen ichi de quihīn nū calle jā nání Calle Derecha. De vehe Judas cātūhún nú iin tēe nání Saulo, tēe ñuū Tarso, chi mitan de jícān táhvi dē.

¹²De nī stéhēn ni nū dē jā ní nquívi iin tēe nání Ananías, jā cúu maá nú, de nī ntee dē ndahá dē xīnī Saulo, de nī ndunijīn tīnūú dē. Súcuán nī stéhēn ni nū Saulo, ncachī yā.

¹³Ñúcuán de nī ncāhān Ananías: Señor, ja nī jini sá jā cuāhā nchivī cáchī jā tēe ñúcuán sáhá nāvāha dē ndá nchivī jā cándíja ji ní jā íyó Jerusalén.

¹⁴De mitan nī nquenda dē yáhá ndíso tīnú dē nū ndá sūtū cúñáhnú jā tiin dē ndācá nchivī jā chíñúhún ji ní, ncachī Ananías.

¹⁵De nī ncāhān maá Jētohō ō: Cuáhán, chi tēe jā ní nacāji maá nī cúu Saulo, tácuá ná quihīn dē nacani dē tūhun nī nū ndá táhán nú Israel jín nū nchivī ndá cā nación jín nū ndá rey.

¹⁶De stéhēn ni nū dē jā cánuú cúu jā cundoho ndasí dē tūndóhó jā síquī ni, ncachī yā.

¹⁷Ñúcuán de cuāhān Ananías, de tá nī nquenda dē vehe nū íyó Saulo, de nī nquívi dē de nī ntee dē ndahá dē xīnī Saulo, de nī ncāhān dē: Hermano Saulo, maá Jētohō ō Jesús, Yā jā ní nquenda nijīn nū nū ichi nū vāji nú, suu yā nī ntajī nduhū vāji nī nū tácuá ndunijīn tīnūú nú, de chitú Espíritu Santo yā inī nū, ncachī dē.

¹⁸De ndañúhún-ni nī ndunijīn tīnūú Saulo, chi modo jā ní ncōyo-ni jā ní ndasí tīnūú dē. De nī nacuiñī dē, de nī jenduté dē-ni.

¹⁹Ñúcuán de nī nacajī dē stāā, de nī nanihīn inī dē. De nī iyo dē jacū quívi jín ndá nchivī jā cándíja inī ñuū Damasco.

Jā ní nacani Saulo tūhun inī űuū Damasco

²⁰De nī nquijéhé dē-ni nácani dē tūhun Jesús inī ndá vehe īi sinagoga, cáchī dē jā Jesús cúu Sēhe Yāā Dios.

²¹De ndācá nchivī jā ní jini tūhun jā cáhān dē, sáhvi inī ji níni ji. De nī ncāhān ndá ji: ¿A nsūú tēe yáhá cúu jā sáhá nāvāha dē ndá nchivī Jerusalén jā chíñúhún nūū Jesús? De suu cúu jā ní nquiji dē yáhá jā tiin dē ndá nchivī quihīn dē jíin ji nūū ndá sūtū cúñáhnú cúnī dē, ncachī ji.

²²Sochi Saulo chi sa víhí cā nácani dē tūhun jā Jesús cúu ndija Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó. De ndá táhán dē hebreo jā ndéē Damasco nī iin tūhun nduú ní ncúu scócóo ji jā cachī ji jāá nduú íyó ndāā tūhun jā cáhān Saulo.

Jā ní ncācu Saulo nūū ndá táhán dē hebreo

²³De nī ncuu cuahā cā quivī. De nī squétáhán ndá táhán dē hebreo tūhun jā cahnī ndá dē Saulo.

²⁴De nī nīhīn Saulo tūhun jā súcuan nī squétáhán ndá dē tūhun. De nduú űuú jíto dē viéhé namā jā ndási yuhú űúū, chi cahnī dē Saulo cúnī ndá dē.

²⁵űúcuán de ndá tēe cándíja, nī nchuhun dē Saulo inī iin ticá iin jacuāā, de nī snúu ndá dē yicā namā jā ndási yuhú űúū, de súcuan nī ncācu Saulo.

Jā ní nenda Saulo inī ciudad Jerusalén

²⁶De tá nī nenda dē ciudad Jerusalén de cúnī dē jā naquetáhán dē jíin ndá nchivī cándíja. Sochi nī nchūhú ndá ji nī jinī ji Saulo, chi nduú ní ncándíja ndá ji jā ní nduu dē tēe cándíja.

²⁷De Bernabé nī jeca dē Saulo cuāhān dē jíin nūū ndá apóstol. De nī nacani dē tūhun nūū ndá tēe űúcuán nāsa nī jinī Saulo nūū maá Jētohō ō ichi nūū ní jēhēn dē, jíin nāsa nī ncāhān yā jíin dē, jíin nāsa nī iyo ndeé inī dē nī nacani dē tūhun Jesús inī űuū Damasco.

²⁸De nī ndeē Saulo inī ciudad Jerusalén de nī jica dē jíin ndá apóstol.

²⁹De vāha nī iyo ndeé inī dē nī nacani dē tūhun maá Jētohō ō. De jā síquī Jesús de nī stíchī táhán dē jíin ndá tēe hebreo jā cáhān yuhú griego. Sochi ndá tēe űúcuán cúnī dē jā cahnī dē Saulo nícu.

³⁰De nī jinī ndá hermano cándíja jā súcuan cúnī dē sáhá dē, de nī jeca ndá dē Saulo cuāhān dē jíin jondē ciudad Cesarea. De űúcuán de nī nachuhun ichí ndá dē Saulo cuānohōn dē jondē űuū maá dē Tarso.

³¹De nduú cā ní nsáhá nāvāha ndá ji ndá nchivī cándíja níi inī región Judea jíin Galilea jíin Samaria. De nī jija cā ndá ji jíin tūhun yā, de nī iyo yíñúhún ndá ji nūū maá Jētohō ō. De nī ncucuahā cā ndá ji, chi nī nchindeé maá Espíritu Santo ndá ji.

Jā ní nduvāha Eneas

³²De Pedro jéndēhé dē ndá nchivī cándíja ndācá lado, de suni nī jéndēhé dē nchivī jā ndēē ñuū Lida.

³³De ñúcuán nī jinī dē nūū iin tēe nání Eneas jā ní ncuu ūnā cuiyā cáá dē, chi nī nduvehlé dē.

³⁴De nī ncāhān Pedro jín dē: Eneas, ná ndúvāha ní sáhá Jesucristo. Nacōo ní de nastúū ní yuu ní, ncachī dē. De nī nacōo-ni tēe ñúcuán.

³⁵De nī jinī ndācá nchivī ñuū Lida jín nchivī jā ndēē nduhvā Sarón, de nī nasāma inī ndá ji de nī ncandíja ndá ji maá Jētohō ō.

Jā ní natecū Dorcas

³⁶De suni nī iyo iin ñahan jā cándíja inī ñuū Jope, nání ña Tabita, de yuhú griego nání ña Dorcas. De sáhá ndasí ña tiñu váha, de sáhá ña caridad nchivī ndāhvī.

³⁷De tiempo ñúcuán nī ncuñu ña, de nī jīhī ña. De nī scúchi ndá ji ndīyi ñúcuán, de nī jaquín ji ña iin cuarto xīnī vēhé.

³⁸De ñuū Lida chi ñatin-ni íyó jín Jope. De ndá nchivī cándíja jā ndēē ñuū Jope, nī nīhīn ji tūhun jā ndēē Pedro ñuū Lida. De nī ntají ndá ji ūū tēe jā cuácāna dē Pedro. De nī ncāhān ndúū dē: Mā cúcuéé ní, de cōhōn ñuū Jope, ncachī ndúū dē.

³⁹Ñúcuán de nī nquehen Pedro ichi cuāhān dē jín ndúū tēe ñúcuán. De tá nī nenda ndúū dē jín Pedro de nī ncaa ndá dē cuarto nūū cáá ndīyi ñúcuán. De ndá ñahan viuda nī jicó ndúū ndá ña Pedro, de jácu ndá ña. De stéhēn ndá ña ndá xīquín jín ndá páñū jā ní nsāhá ndīyi Dorcas chi nī jinī mānī ña nūū ndá ñahan ñúcuán tá nī ntecū ña.

⁴⁰Ñúcuán de nī ncāhān Pedro jín ndá nchivī jā ná quée ndá ji tāvēhé. De nī jēcuiñī jítí dē, de nī jīcān táhvī dē. De nī ndicó cóto dē nūū cáá ndīyi ñúcuán, de nī ncāhān dē: Tabita, nacōo, ncachī dē. De nī nūcūndēhé ña-ni, de nī jinī ña nūū Pedro. De nī nacōo ña-ni nī nūcundeē ña.

⁴¹De nī ntiin dē ndahá ña, de nī stácuñī dē ña. Ñúcuán de nī nacana dē ndācá nchivī cándíja jín ndācá ñahan viuda, de nī stéhēn dē ña nūū ndá ji jā ní natecū ña.

⁴²De tūhun yáhá nī jītē nuu ní ñuū Jope cuāhān. De cuāhā nchivī nī ncandíja nūū maá Jētohō ō.

⁴³De cuāhā quivī nī ndēē Pedro inī ñuū Jope, ndēē dē vehe iin tēe sátíñú ñii jā nání Simón.

Pedro jín Cornelio

10 ¹De inī ciudad Cesarea íyó iin tēe nání Cornelio, de cúu dē iin capitán grupo soldado jā nání Italiano.

²Tēe chíñúhún vāha nūū Yāā Dios cúu dē, de saá-ni ndācá nchivī vehe dē. De sáhá ndasí dē caridad nchivī hebreo vísō nsūú tēe hebreo cúu dē, de níní jícān táhvi dē nūū Yāā Dios.

³De iin quivī nī stéhēn iin ángel Yāā Dios nūū dē tá cahūnī jañíni, de cájí nī jinī dē jā ní nquīvi ángel ñúcuán nūū ndéē dē. De nī ncāhān yā jín dē: Cornelio, ncachī yā.

⁴De nī nūcūndēhé vāha dē nūū yā, de yúhú dē. De nī ncāhān dē: ¿A jā cáhān ní, Señor? ncachī dē. De nī ncāhān yā jín dē: Ja née Yāā Dios cuenta nāsa jícān táhvi nū nāsa sáhá nú caridad ndá nchivī hebreo.

⁵Mitan de tetíñú nú mozo ná quíhīn ndá ji ñuū Jope de cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē.

⁶Chi ndéē nūú dē vehe iin tēe nání Simón, tēe sátíñú ñii. De ñatin-ni yuhú mar cáá vehe dē. De cachī maá Pedro nūū nū nā incā cúu jā cánuú sáhá nú, ncachī yā jín Cornelio.

⁷De tá cuāhān ángel jā ní ncāhān jín dē, de nī ncana dē ūū mozo dē jín iin soldado jā squíncuu vāha nūū dē, de suni tēe chíñúhún vāha nūū Yāā Dios cúu dē.

⁸De nī nacani Cornelio ndācá tūhun ñúcuán nūū ndá dē, de nī ntají dē ndá cuāhān jondē ñuū Jope.

⁹De quivī téēn de ñúhún ndá dē ichi cuāhān dē, de nī ncuñatin dē ñuū Jope. De ja ñatin cuu cahūxī ūū, de hora ñúcuán nī ncaa Pedro cuācācān táhvi dē xīnī vēhé.

¹⁰De cajī dē stāā cúnī dē, chi cócon ndasí dē. De juni sáhá ndá ña jā cajī dē de nī stéhēn nūū dē jā ní nune-ni andiví.

¹¹De nī jinī dē iin jā cáá tá cáá manta cāhnú nī ncuun vāji ichi andiví jondē nūū ñúhún, de modo jā núhnī ndicúmī squínā, de nī ncuun.

¹²De inī ñúcuán ñúhún ndá quiti jíca ndicumī jín cōō jín quiti ndáva.

¹³De nī jini dē jā ní ncāhān iin tūhun: Pedro, nacuiñī de cahnī nū quiti jīñā, de cajī nū tī, ncachī.

¹⁴De nī ncāhān Pedro: Mā cājī sá, Señor, chi nduú yājī cuitī sá ndá quiti jā cáhān ley Moisés jāá nduú vāha cajī sá tī chi modo jāá nduú íyó ndoo tī nūū ní, ncachī dē.

¹⁵De nī ncāhān tucu: Jā cáchī ní cúu jā íyó vāha cajī nū ndá quiti jīñā, chi nī nsáhá ndoo maá nī, de mā cáhān nū jāá nduú íyó ndoo tī, ncachī.

¹⁶De súcuán nī ncāhān tūhun yáhá ūnī vuelta. De sahma ñúcuán nī ndaa-ni cuānohōn andiví.

¹⁷De juni jáni ndasí inī Pedro sīquī ndá jā ní stéhēn nūū dē de nī nquenda-ni ndá mozo jā ní ntetíñú Cornelio, chi jíca tūhún jíca tūhún ndá ji vehe Simón jondē nī nquenda ji viéhé nūū ndéē dē.

¹⁸De nī ncāhān jee ndá ji nī jīcā tūhún ndāā ji de tú ñúcuán ndéē Simón, tēe nání Pedro.

¹⁹De juni nácani inī Pedro sīquī ndá jā ní stéhēn nūū dē de nī ncāhān maá Espíritu Santo jín dē: Nī nquenda ūnī tēe jā nánducú ndá dē ndóhó.

²⁰Nacuiñī, de nuu nú, de mā cānī inī nū jāá nduú vāha quihīn nū jín ndá dē, vísō nsūú táhán nú hebreo cúu dē. Chi maá nī nī ntetíñú ndá dē vāji dē, ncachī yā. Jā suu cúu jā ní stéhēn yā nūū dē jā cuu caji dē nā-ni quitī, de tūhun ñúcuán cāhān jā cuu quihīn dē nūū nchivī incā nación.

²¹Ñúcuán de nī nuu Pedro nī nquenda dē nūū mozo jā ní ntetíñú Cornelio, de nī ncāhān dē: Maá sá cúu tēe jā nánducú ndá ní. ¿Nā tiñu cúnī ndá ní jā vāji ní nūū sá túsaá? ncachī dē.

²²Ñúcuán de nī ncāhān ndá mozo: Cornelio, tēe cúu capitán, nī ntají dē ndá sāán vāji ndá sá. Chi cúu dē tēe ndāā, de chíñúhún vāha dē nūū Yāā Dios. De saá-ni nchivī hebreo suni cāhān ndá ji jā tēe vāha cúu dē. De nī ncāhān iin ángel yā jín dē jā cana dē ní quihīn ní vehe dē, de cunini dē tūhun jā cāhān ní jín dē, ncachī mozo.

²³Ñúcuán de nī squívi Pedro ndá mozo inī vehe nī nquendōo ndá ji. De quívi téen de nī nquehen dē ichi jín ndá mozo cuāhān dē. De suni cuāhān jacū hermano cándíja jā ndéē ñuū Jope jín dē.

²⁴De incā quívi nī nquenda ndá dē ciudad Cesarea. De ndétu Cornelio ndá dē, chi nī nastútú dē ndá táhán dē jín ndá amigo vāha dē.

²⁵De tá nī nquenda Pedro de nī nquee Cornelio jā cāhān dē jín Pedro. De nī jēcuiñī jítí dē jā chíñúhún dē Pedro nícu.

²⁶De nī stácuñī Pedro dē, de nī ncāhān dē: Nacuiñī ní, chi saá-ni sāán suni iin tēe-ni cúu sá, ncachī dē.

²⁷De juni súcuan nátúhún ndúū dē de nī nquívi-ni ndúū dē inī vehe. De nī jinī Pedro jā ní ncutútú cuāhā nchivī ndéē ji inī vehe.

²⁸De nī ncāhān Pedro jín ndá nchivī ñúcuán: Ja jínī ndá ní nāsa cúu ley ndá sāán nchivī hebreo jā má cúu quetáhán ndá sá jín ndá ní jā cúu nchivī incā nación de ni mā cúu quívi sá vehe ndá ní. Sochi nī stéhēn Yāā Dios nūū sá jā má cōó cā súcuan, chi mā cúu cujéhe inī sá nūū nchivī ndá cā nación.

²⁹De jā suu cúu jā tá nī ncana ní sāán de vāji sá-ni, chi nduú ní nsáhá jéhe inī sá vísō cúu ndá ní nchivī incā nación. De mitan de jícā tūhún sá ní ¿nā sīquī cúu jā cána ní sāán? ncachī Pedro.

³⁰Ñúcuán de nī ncāhān Cornelio: Ja nī ncuu cūmī quívi jā ní iyo nditē inī sá maá hora yāhá jā cúu cahūnī jañini, de jícān táhvī sá inī vehe sá. De nī nquenda iin ángel yā nūū sá jā cáá tá cáá tēe, de xínū sahma ñúhún yā.

³¹De nī ncāhān yā: Cornelio, ja née Yāā Dios cuenta nāsa jícān táhvī nū nāsa sáhá nú caridad nchivī.

³²Túsaá de tetíñú nú ndá mozo ná quíhīn ñuū Jope cana ji Simón, tēe nání Pedro, quiji dē nūū nū. De tēe ñúcuán ndēē dē vehe Simón, tēe sáníñú ñii, de ñatin yuhú mar cáá vehe dē. De quiji tēe ñúcuán de cachī tūhun dē nūū nū nāsa cánuú sáhá cā nū, ncachī yā jíín sá.

³³Jā suu cúu jā ní ntetíñú sá-ni ndá mozo sá jā ní jēcāna ji ní. De ná cútahvī ō nūū ní jā vāji ní, chi vāha nī nsāhá ní. De mitan íyó tútú ndācá sá nūū Yāa Dios tácu cunini ndá sá ndihi tūhun jā cāhān ní nāsa nī ntatúnī yā nūū ní, ncachī dē.

Jā ní nacani Pedro tūhun yā vehe Cornelio

³⁴Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Mitan de nī jinī ndāā sá jā Yāa Dios inuú-ni sáhá yā cuenta ndācá-ni nchivī, cúu nchivī hebreo jíín nchivī ndá cā nación.

³⁵De nā-ni nchivī ndācá-ni nación tú íyó yíñúhún ji nūū yā de sáhá vāha ji, de cúsiī inī yā jíín ji.

³⁶Nī ncāhān yā jíín ndá sá nchivī Israel, chi nī ntetíñú yā tūhun vāha nī nquiji nūū sá jā ndumanī ō jíín yā sáhá maá Jesucristo. De maá yā cúu Jētohō ndācá ó.

³⁷De ja jíín ndá ní nāsa nī ncuu. Chi nī nacani Juan tūhun yā de nī scuénduté dē nchivī, de ñúcuán de nī nquijéhe Jesús nácani yā tūhun jondē región Galilea, de nī jītē nuu tūhun yā níí nūū ndá sá nchivī hebreo.

³⁸De jíín ndá ní jā ní jēhe Yāa Dios Espíritu Santo jíín poder nūū Jesús, Yāa jā ní jahnu Nazaret. De jíín ndá ní jā ní jica nuu yā nī nsāhá yā tiñu vāha, de nī nasāhá vāha yā ndācá nchivī jā ndóho ji sáhá tāchī cúñáhnú. Chi Yāa Dios nī nchindeé nī nchituu yā Jesús.

³⁹De ndá máá sá cúu jā ní jinī ndācá tiñu jā ní nsāhá Jesús inī ciudad Jerusalén jíín ndá cā ñuū jā íyó inī Judea, de nácani sá nūū nchivī. Ñúcuán de nī jahni ndá ji yā chi nī jata caa ndá ji yā yīcā cruz.

⁴⁰Sochi Yāa ñúcuán chi nī natecū yā nūū únī quivī nī nsāhá Yāa Dios, de nī stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá sá nī nsāhá Yāa Dios.

⁴¹Sochi nduú ní stéhēn nijīn yā maá yā nūū ndá cā nchivī, chi nūū ndá máá sá-ni. De jondē tá ncháha ca coo ndá tiñu ñúcuán de nī nacāji Yāa Dios ndá sāán jā cuu ndá sá testigo yā, chi nī nchajī ndá sá nī jihī ndá sá jíín yā tá nī natecū yā.

⁴²De nī ndacu yā nūū ndá sá jā ná nácani ndá sá tūhun yā nūū ndá nchivī, de ná cāhān ndāā sá jā ní jani Yāa Dios Jesús jā sáhá ndāā yā tiñu ndá nchivī técu jíín nchivī ja nī jihī.

⁴³Chi tūhun Jesús nī ncāhān ndācá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán. Chi nī ncāhān ndá dē jā ndācá nchivī jā cándíja ji Jesús de cune cáhnú inī Yāa Dios nūū cuáchi ji, ncachī Pedro.

Jā ní nquīvi Espíritu Santo inī ánō ndá nchivī incā nación

44De juni cáhān cā Pedro ndācā tūhun yáhá de nī nquīvi-ni Espíritu Santo inī ánō ndá nchivī nīni tūhun jā cáhān dē.

45De ndá tēe hebreo jā cándíja jā ní jēhēn jín Pedro, nī nsāhvi inī ndá dē nī jinī dē jā suni nī nquīvi Espíritu Santo inī ánō nchivī incā nación.

46Chi nī jinī ndá dē jā cáhān ndá nchivī ñúcuán sín sín yuhú, de cáhān ndá ji jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios.

47Ñúcuán de nī ncāhān Pedro: Ni iin mā cūú casī jā cuenduté ndá nchivī yáhá. Chi suni nī nquīvi Espíritu Santo inī ánō ndá ji tá-ni nī nquīvi yā inī ánō maá ó, ncachī dē.

48De nī ncachī dē jā ná cuenduté ndá ji sīquī jā ní ncandíja ji Jesucristo. Ñúcuán de nī ncāhān ndāhvī ndá ji jín Pedro jā ná quéndōo dē jín ndá ji jacū quīvī.

**Jā ní nacani Pedro tūhun Cornelio nūū ndá
nchivī cándíja inī ciudad Jerusalén**

11¹De ndá tēe apóstol jín ndá hermano cándíja jā ndēē región Judea, nī jinī ndá dē tūhun jā suni nī ncandíja ndá nchivī incā nación tūhun Yāā Dios.

²De tá nī nenda Pedro ciudad Jerusalén de sava tēe hebreo jā cándíja nī ncāhān dē nūū Pedro.

³Chi nī ncachī ndá dē: ¿De nūcu nī nquīvi nú inī vehe ndá tēe jāā nsūú nchivī nación maá ó cúu? De nī nchajī nū stāā jín ndá dē, ncachī dē.

⁴Ñúcuán de nī nacani cājī Pedro nāsa nī nquijéhe yā sáhá yā jín nchivī ndá cā nación:

⁵De ndēē ni ñuū Jope de juni jícān táhvī ni de nī stéhēn yā iin jā ní jinī ni. De nī jinī ni iin jā cáá tá cáá manta cāhnú de núhnī ndicúmī squínā, de jondē ichi andiví nī ncuun vāji nūū ni.

⁶De nī ndēhé vāha nī inī sahma ñúcuán, de nī jinī ni jā ñúhún ndá quiti jíca ndicumī jín quiti xēēn jín cōō jín quiti ndáva.

⁷De nī jinī nī iin tūhun jā ní ncāhān: Pedro, nacuiñī de cahnī nū quiti jīñā, de cajī nū tī, ncachī.

⁸De nī ncāhān ni: Mā cājī sá, Señor, chi nduú yājī cuitī sá ndá quiti jā cáhān ley Moisés jāā nduú vāha cajī sá tī chi modo jāā nduú íyó ndoo tī nūū ní, ncachī ni.

⁹Sochi tūhun ñúcuán nī ncāhān tucu jondē andiví: Jā cáchī ni cúu jā íyó vāha cajī nū ndá quiti jīñā, chi nī nsāhá ndoo maá nī, de mā cáhān nū jāā nduú íyó ndoo tī, ncachī.

¹⁰De súcuán nī ncāhān ūnī vuelta, sá de nī ndaa-ni sahma cuānohōn ichi andiví.

¹¹De hora ñúcuán nī nquenda-ni ūnī tēe vehe nūū ndēē nī jā nánducú ndá dē nduhū. De iin tēe jā ndēē ciudad Cesarea nī ntetínú dē ndá tēe ñúcuán jēē dē nūū nī.

¹²De maá Espíritu nī ncāhān yā jín nī jā quíhīn nī jín ndá dē, chi mā cānī inī nī jāá nduú vāha quíhīn nī jín dē vísō cúu dē nchivī incā nación. De suni nī jēhēn inū hermano yáhá jín nī, de nī nquīvi ndá nī inī vehe tēe ñúcuán jā nání Cornelio.

¹³De tēe ñúcuán nī nacani dē tūhun nūū ndá nī jā ní jini dē iin ángel yā íní yā inī vehe dē, de nī ncāhān yā jín dē: Tetínú nú mozo ná quíhīn jī ñuū Jope de cana jī Simón, tēe nání Pedro, quiiji dē.

¹⁴De tēe ñúcuán nacani dē tūhun nūū nū nāsa cācu nú jín ní nchivī vehe nú, ncachī ángel jín Cornelio.

¹⁵De tá nī nquijéhé nī cáhān nī de nī nquīvi Espíritu Santo inī ánō ndá jī tá cúu nūū ní nquīvi yā inī ánō maá ó jā xíhna ñúhún.

¹⁶Ñúcuán de nī nūcūhun inī nī tūhun jā ní ncāhān maá Jētohō ō: Jāndáā jā jín ndute-ni nī scuénduté Juan nchivī, sochi ndá ndóhó chi cuāha nī Espíritu Santo inī ánō ndá nú, de ñúcuán cúu jā cuenduté ndá nú sáhá nī, ncachī yā, ncachī Pedro.

¹⁷De cáhān cā Pedro: De sīquī jā ní jēhe Yāā Dios Espíritu Santo yā inī ánō ndá jī tá-ni nī jēhe yā inī ánō maá ó jā cándíja ó Jētohō ō Jesucristo ¿de nūcu casī nī jā sáhá maá yā túsaá? ncachī Pedro.

¹⁸Súcuán nī jini ndá dē tūhun yáhá, de nduú cā ní ncāhān ndá dē nūū Pedro, chi sa nī ncāhān dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. Chi nī ncāhān ndá dē: Suni nī jēhe Yāā Dios tūhun jā nacani inī nchivī incā nación jā sndóo jī cuāchi jī tácuā cutecū jī ní cání túsaá, ncachī ndá dē.

Ndá nchivī cándíja ñuū Antioquía

¹⁹De quīvī jā ní jahnī ndá dē Esteban inī ciudad Jerusalén de nī nquijéhé dē sáhá nāvāha dē nchivī cándíja. De jā ñúcuán cúu jā ní jītē nuu ndá jī cuāhān jī ndá cā ñuū de nī nquenda jī región Fenicia jín isla Chipre jín ñuū Antioquía. De nūū maá-ni táhān jī hebreo nī nacani ndá jī tūhun yā, chi nduú ní nācani jī nūū ndá cā nchivī.

²⁰Sochi māhñú ndá nchivī jā ní jītē nuu nī iyo jacū tēe cándíja jā ní nquiji isla Chipre jín jondē ñuū Cirene. De nī nquenda ndá dē Antioquía, de suni nī nacani ndá dē tūhun vāha maá Jētohō ō Jesús nūū nchivī jāá nsūū nchivī hebreo cúu.

²¹De maá Jētohō ō nī nchindeé nī nchituu yā ndá dē. De nī nasāma inī cuāhā nchivī nī ncandíja jī maá Jētohō ō Jesús.

²²De ndá nchivī cándíja ciudad Jerusalén nī nihīn ndá jī tūhun yáhá, de nī ntají ndá jī Bernabé cuāhān dē jondē Antioquía.

²³De Bernabé tá nī nquenda dē ñuū ñúcuán de nī jinī dē jā vāha ndasí nī nsāhá Yāa Dios ji, de nī ncusiī ndasí inī dē. De nī ncāhān nīhin dē jíin ndá nchivī ñúcuán jā jondē jíin inī jíin ánō ji ná cuíni nīhin ji jíin maá Jētohō ō, de mā náyūhú ji.

²⁴Chi tēe vāha cúu Bernabé, de nī nchitú Espíritu Santo inī ánō dē, de cándíja nīhin dē yā. De nī ncandíja cuāhā nchivī nūū maá Jētohō ō nī nsāhá dē.

²⁵Ñúcuán de nī nquee Bernabé cuāhān dē jondē ñuū Tarso cuānanducú dē Saulo. De nī nanihīn dē Saulo, de ndéca dē tēe ñúcuán nī nenda ndúū dē ñuū Antioquía.

²⁶De nīi cuīyā nī natacā ndúū dē jíin ndá nchivī jā cándíja ñuū ñúcuán, de nī stéhēn ndúū dē tūhun yā nūū cuāhā nchivī. De xihna ñúhún Antioquía nī jīcunaní ji cristiano sīquī jā nī ncandíja ji Cristo.

²⁷De ndá quīvī ñúcuán nī nquee ndá tēe nácani tūhun Yāa Dios ciudad Jerusalén, nī nquenda dē jondē Antioquía.

²⁸De iin táhán dē jā nání Agabo nī nacuiñī dē nūū ndá hermano cándíja. De nī stéhēn Espíritu Santo nūū dē, de nī ncachī tūhun dē jā quiji iin tāmā xéen nī cáhnú ñayiví. De tāmā ñúcuán nī nquiji tiempo jā nī ntatúnī rey Claudio.

²⁹Ñúcuán de nī natúhún ndá nchivī cándíja ñuū Antioquía jā tetínú ji jā cutecū ndá hermano cándíja jā íyó ichi Judea, tú nāsaa quenda cuāha iin iin ji.

³⁰De súcuán nī nsāhá ji, de nī ntetínú ndá ji Bernabé jíin Saulo cuāhān ndúū dē región Judea cuāsiáha ndúū dē nūū ndá tēe ñáhnú jā ndíso tínú nūū nchivī cándíja.

Jā nī jahnī Herodes Jacobo, de nī nchihi dē Pedro vecāa

12 ¹De maá tiempo ñúcuán de nī nquijéhe rey Herodes nī nsāhá nāvāha dē sava nchivī cándíja.

²De nī ndacu dē jā Jacobo ñanī Juan ná cúu dē jíin espada.

³De tá nī jinī dē jā nī ncusiī inī ndá nchivī hebreo jā nī nsāhá dē súcuán de jā suu cúu jā nī ntiin dē Pedro. De ndá quīvī ñúcuán nī iyo vico jā yáji nchivī hebreo stātílā jāá nduú nā levadura yíhí.

⁴De tá nī ntiin dē Pedro, de nī nchihi dē tēe ñúcuán vecāa. De nī jani dē cūmī grupo soldado jā jíto Pedro, de iin iin grupo íñí cūmī cūmī soldado. De cūnī Herodes jā tavā dē Pedro vecāa nūū ndá nchivī tá nī nchāha vico pascua ñúcuán.

⁵Súcuán nī ncuu jā yíhí Pedro vecāa, de jíto vāha ji dē. Sochi ndá nchivī cándíja nī jicān táhvī ndasí ji nūū Yāa Dios jēhē Pedro jā yíhí dē vecāa.

Nāsa nī ntavā Yāa Dios Pedro vecāa

⁶De jáni inī Herodes jā incā quivī de tavā dē Pedro vecāa nūū ndá nchivī cuāhā. De jacuāā ñúcuán quíxīn Pedro inī vecāa māhñú ūū soldado, núhñi dē ūū cadena. De suni íñi soldado viéhé cāa jíto ndá dē Pedro.

⁷De jacuāā ñúcuán de sanaā-ni de nī nquenda iin ángel maá Jētoho ō, de nī ndunihni ndasí inī vecāa. De nī scándā yā Pedro nī sndóto yā dē, de nī ncāhān yā: Ñamā nacōo nú, ncachī yā. De ndúū cadena jā núhñi ndahá dē ñúcuán, nī nandajī-ni de nī nincava-ni.

⁸De nī ncachī ángel yā jíin dē: Nachihi vāha chījin nú, de nūquīhi nú nījān nū, ncachī yā. De súcuán nī nsāhá dē, de nī ncāhān tucu ángel: Cunijin sōo nū, de cuniquīn nduhū ná cóhōn, ncachī yā.

⁹De nī jēcuniquīn dē yā cuāhān dē jíin yā. De jáni inī dē jāá nsūú jāndāa cúu jā ní nsāhá ángel yā jíin dē, chí jáni inī dē jā iin jā stéhēn nūū dē cúu.

¹⁰De nī nchāha yā jíin dē ūū ñucūn soldado jā jíto viéhé cāa. De nī nquenda dē viéhé cāa sándihí, de īi-ni nī nune, de nī nquee dē jíin yā. De nī nchāha yā jíin dē iin calle cuāhān dē. Ñúcuán de nī ndoñúhún-ni ángel yā nūū dē cuāhān yā.

¹¹De nī nducájí vāha Pedro, de nī ncāhān maá nī ncāhān iin dē: Mitān de nī jinī ndāa nī jā ní ntají maá Jētoho nī ángel yā nī nquiji, de nī scácu yā nduhū nūū Herodes jíin nūū ndá táhān nī hebreo jā cúni ndá ji jā sāhá nāvāha ji nduhū nícu, ncachī dē.

¹²De tá nī jinī dē jā ní ncācu ndija dē de nī nquehen dē ichi cuāhān dē vehe María naná Juan, tēe nání Marcos. De ñúcuán íyó tútú cuāhā nchivī jícān táhvī ji jēhē Pedro.

¹³De nī ncāhān Pedro viéhé tāvēhé, de cuāhān iin ñahan lúlí nání Rode jā cuácunini ji cúndēhé ó ní iin nchivī cúu jā cáhān.

¹⁴De nī nacunī ji tāchī Pedro. De jā cúsiī inī ji de nduú ní nácune ji viéhé, chí jínu ji nī ndicó cóo ji cuānohōn ji inī cuarto nūū ndéē ndá nchivī, de nī ncachī tūhun ji jā íñi Pedro viéhé tāvēhé.

¹⁵De nī ncāhān ndá jíin ji: Jā cáhān naā nū, ncachī ndá nchivī. Sochi maá ji chí nīhin nī ncāhān ji jā maá dē cúu, ncachī ji. Ñúcuán de nī ncāhān tucu ndá ji: Anō Pedro cúu túsaá, ncachī ndá ji.

¹⁶Sochi Pedro víhí cā cáhān dē. De tá nī nácune ndá ji viéhé de nī nacunī ndá ji nūū dē, de nī nsāhvi inī ndá ji.

¹⁷De nī nsāhá maá dē seña jā má cáhān cā ji. De nī nacani dē nāsa nī nsāhá maá Jētoho ō jā ní ntavā ángel yā dē vecāa. De nī ncāhān dē: Cachī tūhun ndá nú ndá tūhun yáhā nūū Jacobo jíin nūū ndá cā hermano cándija, ncachī dē. Sá de nī nquee dē cuāhān dē incā lugar.

18De tá nī ncunijīn quīvī ñúcuán de nī ncuvaā ndasí ndá soldado jāá nduú cā Pedro.

19De Herodes nī ndacu dē nūū ndá soldado jā ná nánducú vāha ndá dē Pedro, sochi nduú ní nánihīn ndá dē Pedro. De sá de nī stíchī Herodes ndá soldado de nī ncachī dē jā ná cúū ndá soldado. Ñúcuán de nī nquee Herodes inī Judea cuānohōn dē ciudad Cesarea jā cundeē dē.

Jā ní jīhī Herodes

20De nī nquītī ndasí inī rey Herodes nī jinī dē ndá nchivī ñuū Tiro jín nchivī ñuū Sidón. De nī natúhún ndá nchivī ñúcuán jā quíhīn jī nūū Herodes, chi jondē ñuū maá Herodes jécueen ndá jī jā yájī jī. De nī nsāhá ndá nchivī ñúcuán amigo jī jín Blasto, tēe cúñáhnú jā sátíñú nūū Herodes, de nī ncāhān ndāhvī ndá jī jín dē jā ná cáhān dē jēhē jī jín Herodes jā ná cóo vāha inī dē jín jī.

21De nī jani Herodes iin quīvī jā natacā ndá jī nūū dē. De nī nūcūhun dē sahma jā ñúhun dē tá tátúnī dē, de nī jēcundeē dē nūū mesa nūū tátúnī dē, de nī ndacu dē tiñu tácu cunini ndá nchivī ñúcuán.

22Sá de nī ncāhān jee ndá jī: Nsūú iin tēe-ni cúu jā cáhān yáhá, chi iin yāa cúu, ncachī ndá jī.

23De maá hora ñúcuán jā cáhān jī, de nī nquehen-ni iin cuēhē xēen Herodes nī nsāhá iin ángel Yāa Dios, de nī nchajī-ni tīndacú dē, de nī jīhī dē, chi nī nsāhá vīxī dē maá dē, chi nduú ní ncachī dē jā cúñáhnú Yāa Dios, chi sa nī nsāhá dē jā maá dē cúu jā cúñáhnú.

24De nī jītē nuu cā tūhun Yāa Dios cuāhān, de nī ncandíja cuāhā cā nchivī ndācá-ni lugar.

25De Bernabé jín Saulo nī squíncuu ndúū dē tiñu jā ní jēsiáha dē jā cutecū ndá hermano cándíja jā íyó ciudad Jerusalén. De nī ndicó cóo ndúū dē cuānohōn dē ñuū Antioquía, de nī jeca dē Juan, tēe nání Marcos, cuāhān dē jín.

Jā ní nquijéhé Bernabé jín Saulo jíca nuu dē nácani dē tūhun yā

13¹De mähñú grupo nchivī cándíja inī ñuū Antioquía nī iyo ndá tēe nácani tūhun Yāa Dios jín ndá tēe stéhēn tūhun yā. De súcuán nání ndá dē: Bernabé, Simón tēe nání Negro, Lucio ñuū Cirene, Saulo, jín Manaén tēe nī jahnu jín incā Herodes jā ní ncuu gobernador Galilea.

²De iin quīvī de íyó nditē inī ndá dē, de chíñúhún ndá dē nūū maá Jētoho ō, de nī ncāhān maá Espíritu Santo: Cúnī nī jā sāhá sín nū Bernabé jín Saulo jā ná quíhīn dē iin tiñu jā ní jani nī dē jā sāhá dē, ncachī yā.

³De nī jīcān táhvī tucu-ni ndá dē juni íyó nditē inī dē. De nī ntee ndá dē ndahá dē xīnī Bernabé jín Saulo. Sá de nī nacuetáhvī ndá dē nūū ndúū tēe ñúcuán de cuāhān ndúū dē.

Jā ní nacani Bernabé jín Saulo tūhun yā inī isla Chipre

⁴De nī nsāhá maá Espíritu Santo jā cuāhān ndūū dē ichi ñuū Seleucia jā íyó yuhú mar. De ñúcuán nī nquīvi ndūū dē inī barco, de cuāhān dē jondē isla Chipre jā cúu iin pedazo ñuhun jā ñúhún mähñú ndute.

⁵De nī nquenda ndūū dē puerto Salamina. De nī nacani dē tūhun Yāā Dios inī ndá vehe īī sinagoga táhán dē hebreo. De suni cuāhān Juan, chi tēe jétíñú ndūū dē cúu dē.

⁶De nī nchāha ndá dē níī isla Chipre cuāhān dē nī nquenda dē jondē ñuū Pafos jā íyó yuhú isla Chipre. De ñúcuán nī jinī ndá dē nūū iin táhán dē hebreo jā nání dē Barjesús, de tēe scuáha mágica cúu dē. De cáhān dē tūhun stáhvī jā cáchī dē jā tēe nācani tūhun Yāā Dios cúu dē.

⁷De tēe scuáha mágica ñúcuán sátíñú dē nūū gobernador Sergio Paulo. De gobernador ñúcuán chi ndíchí dē. De nī ncana dē Bernabé jín Saulo chi cúnī dē cunini maá dē tūhun Yāā Dios.

⁸De tēe scuáha mágica ñúcuán suni nání dē Elimas. De ndúcú dē jā casī dē jā má cándíja gobernador tūhun jā nācani Saulo jín Bernabé.

⁹De Saulo jā suni nání Pablo, nī nchitú Espíritu Santo inī ánō dē. De nī ndēhé vāha dē nūū tēe scuáha mágica ñúcuán.

¹⁰De nī ncāhān dē: Tēe sáhá tiñu néhén jā stáhvī ndasí cúu nú, de sēhe tāchī cúñáhnú cúu nú, chi jāsī nū nūū ndācá tiñu vāha. De násāma nú tūhun ndāā maá Jētohō nī tácuā mā cándíja nchivī. ¿De nājēhē cúu jāā nduū jécuiñī cuitī nū jā sáhá nú súcuán?

¹¹De mitan de maá Jētohō nī de sndóho yā ndóhó chi cucuáá nú, de mā cūnī nú cā ncandīī jacū quīvī, ncachī Pablo. De nī jāsī-nī nūū dē, de tíin íyú tíin suha dē-nī cā ndúcú dē iin nchivī jā tiin ndahá dē quihīn dē jín cúnī dē.

¹²Ñúcuán de nī jinī gobernador jā súcuán nī ncuu, de nī ncandíja dē tūhun maá Jētohō ō, de sáhvi inī dē níni dē.

Jā ní iyo Pablo jín Bernabé inī ñuū Antioquía ndáñúū Pisidia

¹³Ñúcuán de Pablo jín ndá táhán dē nī nquee ndá dē ñuū Pafos. De nī nquīvi ndá dē inī barco de cuāhān ndá dē ñuū Perge jā cúu ndáñúū Panfilia. De ñúcuán nī ncusíin Juan cuānohōn dē ciudad Jerusalén.

¹⁴De ndá máá dē chi nī nquee tucu dē inī Perge cuāhān dē, de nī nquenda dē Antioquía jā cúu ndáñúū Pisidia. De iin quīvī nátātú nī nquīvi ndá dē inī vehe īī sinagoga, de nī jēcundeē ndá dē.

¹⁵De tá nī ncuu nī ncahvi nchivī ley Moisés jín tutū jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, sá de ndá tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga nī ncāhān ndá dē jín iin tēe jā cuácāhān jín Pablo jín ndá táhán

dē: Cāhān sá jíin ndá ní, tátā, tú íyó jacū tūhun jā cāhān ní jā sndíhvī inī ní ndá nchivī yáhá, de cāhān ní, ncachī dē.

¹⁶Ñúcuán de nī nacuiñī Pablo nī nsāhá dē seña jā coo nañíí nchivī, de nī ncāhān dē: Ndá ní táhán ó Israel jíin ndá ní jā suni chíñúhún ní Yāa Dios, cunini ndá ní ná cāhān sá.

¹⁷Maá Yāa Dios jā chíñúhún ndācá ó jā cúu ó nchivī nación Israel, nī nacāji yā ndācá tatā ō jā ní ntecū janahán. De nī ndeē tátū ndá ji inī nación Egipto de nī ncāyā ji nī nsāhá yā. Ñúcuán de jíin poder yā nī ntavā yā ndá ji inī Egipto cuāhān ji.

¹⁸De tá ūū xico cuiyā nī jica ndá ji nūū ñuhun tíhá, de maá Yāa Dios nī jendeē inī yā jíin ji.

¹⁹De nī nsāhá yā jā ní snāā ndá ji ūjā nación jā ní iyo inī Canaán, de ndá ñuhun ñúcuán nī jēhe yā nūū ndá ji cuu tāhvī ji.

²⁰De nī jani yā ndá tēe jā ní ntatúnī nūū ji tá cūmī ciento ūū xico ūxī cuiyā jondē quivī jā ní ntatúnī Samuel, tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán.

²¹Ñúcuán de nī jicān ndá ji iin rey. De nī jani Yāa Dios Saúl jā ní ncuu dē rey nī ntatúnī dē nūū ndá ji ūū xico cuiyā. De sēhe Cis nī ncuu Saúl jā cúu tatā Benjamín.

²²De nī ncandēē yā-ni tiñu ndíso Saúl, de nī jani yā David nī ncuu dē rey nūū ndá ji. De nī ncāhān yā tūhun David: Cúsi inī ní jíin David sēhe Isaí, chi sāhá dē ndācá jā cúnī ni, ncachī yā.

²³De nī ncāhān cā Pablo: De chíjin tatā David nī nquiji Jesús, Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu ndá táhán ó Israel, chi súcuán nī nquee yuhú yā.

²⁴De jondē tá ncháha ca quijéhe Jesús nacani yā tūhun de nī nacani Juan tūhun nūū ndācá táhán ó Israel jā ná nācani inī ndá ji jā sndóo ji cuāchi ji, de cuenduté ji.

²⁵De tá cuācuñatin quivī jā cuū Juan de nī ncāhān dē: ¿De á jáni inī ndá ní jā sāán cúu Cristo? Nduú chi nsūú sá cúu. Sochi cáta quiji yā, de cúñáhnú ndasí yā. Sochi sāán chi nduú cúñáhnú cuitī sá jā tavā sá vísō nījān yā, ncachī Juan, ncachī Pablo.

²⁶De nī ncāhān cā Pablo: Tátā, ndācá ní jā cúu ó tatā Abraham jíin ndācá ní jā suni íyó yíñúhún nūū Yāa Dios, cúnī Yāa Dios jā ná cúnī maá ó tūhun yā jā cāhān nāsa scácu yā yóhó.

²⁷Chi ndá nchivī Jerusalén jíin ndá tēe cúñáhnú nūū ji, nduú ní jícūhun inī ndá ji jā Jesús cúu Cristo, Yāa jā ní jani Yāa Dios jā scácu yóhó. De ndá quivī nátātú nī nini ndá ji tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun yā jondē janahán nāsa quiji Cristo. De vísō súcuán de nduú ní jícūhun inī ndá ji vísō ja nī nquiji yā, chi sa nī nenda ndá ji sīquī yā jā ní jihī yā. De súcuán nī squíncuu ndá ji tūhun jā ní ncāhān ndá tēe nī nacani tūhun Yāa Dios jondē janahán.

- ²⁸De vísō nduú ní nīhīn ndá ji ní iin cuāchi sīquī yā jā cuū yā sochi ní ncāhān nīhīn ndá ji jín Pilato jā ná cúu yā.
- ²⁹De tá nī nquee ndāā ndācá tūhun yā jā cāhān nūū tūtū īī de nī snūu ndūū dē yā yīcā cruz, de nī nchiyuhū dē yā inī iin yavī jā ní jete yīcā iin cava.
- ³⁰Sochi nī natecū yā nī nsāhá Yāā Dios.
- ³¹De tá tēcū cā yā de nī jēhēn ndá nchivī Galilea jín yā jondē ciudad Jerusalén. De tá nī natecū yā de cuāhā quīvī nī nenda nijīn yā nūū ndá máá ji. De ndá nchivī ñúcuán cúu jā nācani ji tūhun yā nūū ndá cā táhān ó hebreo mitan.
- ³²De suni súcuán nācani ndá sá tūhun vāha ñúcuán nūū ndá ní, de suu tūhun ñúcuán cúu jā ní nquee yuhú yā nūū ndá ndīyi tatā ō.
- ³³De tūhun ñúcuán nī squíncuu Yāā Dios jā ní jinī jínúū maá ó jā cúu ó tatā dē, chi nī nastécū yā Jesús. Chi suni súcuán cāhān salmo ūū nūū cāhān yā jín Sēhe yā Jesús: Maá nú cúu Sēhe nī, de mitan nī nsāhá ñáhnú nī ndóhó jā cúu nī Tatá nú, cāchī.
- ³⁴De nī nastécū yā Jesús tácuā mā téhyū cuitī yā, chi súcuán yósō nūū tutū jā ní ncāhān yā jín Sēhe yā jondē janahán: Maá nú nīhīn ndija ndācá jā vāha jā ní nquee yuhú nī jā cuāha nī nūū David, ncachī yā.
- ³⁵Chi suni súcuán cāhān tucu incā salmo jā ní ntee David, jā cāhān Jesús jín Yāā Dios: Mā cuāha ní tūhun jā téhyū sá, chi sáhá sá tiñu ní de mānī ní jín sá, cāchī.
- ³⁶De ndāā chi David nī nsāhá dē tiñu jā ní īñi dē jēhē nchivī jā ní iyo tiempo dē, tá nūū cúnī maá yā. De sá de nī jihī dē, de nī jiquiyuhū dē tá-ni nī jiquiyuhū ndācá tatā dē, de nī ntēhyū ndija yiqui cúñu dē.
- ³⁷Sochi Jesús, jā ní nastécū Yāā Dios, chi nduú ní ntēhyū cuitī yā.
- ³⁸Tátā, túsaá de cánuú jā ná jícūhun inī ndá ní jā Jesús cúu Yāā jā cune cāhnú inī yā nūū ndá cuāchi ní.
- ³⁹Chi nī jani inī ndá ní jā jín ley cúu jā ndahvā cuāchi ndá ní nícu, sochi nduú ní ncúu. Sochi maá Jesús cúu jā sndáhvā ndija cuāchi ndá nchivī jā cándíja ji yā.
- ⁴⁰Túsaá de coto vāha ndá ní maá ní jā má quijí ndá castigo sīquī ní jā ní ncāhān ndá tēe jā ní nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán. Chi súcuán nī ncāhān yā:

- ⁴¹Ndá ndóhó jā jácū catá sīquī tūhun yā, chi cūndēhé nú jā quiiji castigo xēēn sīquī nū,
de sāhvi inī nū cunī nū de cuū nū.
Chi tiempo maá nú sāhá nī iin tiñu ñáhnú
de mā cándíja cuitī nū jā súcuán sāhá nī vísō ná nācani ndá nchivī tūhun nūū nū.

Ncachī yā, ncachī Pablo.

⁴²De Pablo jíin ndá tēe jíca jíin dē, tá nī nquee ndá dē inī vehe īi sinagoga táhán dē hebreo, de nchivī ndá cā nación nī ncāhān ndāhvī jī jíin dē jā incā quīvī nātātú nacani tucu dē tūhun Jesús nūū jī.

⁴³De nī nacutē nuu ndá nchivī ñúcuán cuānohōn jī. De nī iyo cuāhā nchivī hebreo, jíin nchivī ndá cā nación jā ní ntiin ley hebreo de chíñúhún jī Yāa Dios. De nī nchiniquīn ndá jī Pablo jíin Bernabé cuāhān ndá jī jíin ndúū dē. De nī ncāhān nihin dē jíin ndá jī jā ná cuīñi nihin jī jíin tūhun jā mānī Yāa Dios jíin ndá jī.

⁴⁴De quīvī nātātú incā semana de ja ñatin ndiviī nchivī ñuū ñúcuán nī ncutútú ndá jī jā cunini jī tūhun Yāa Dios.

⁴⁵De tá nī jinī ndá táhán dē hebreo jā ní ncutútú cuāhā ndá nchivī ñúcuán, de nī ncucuásún inī dē. De nī ncachī ndá jāá nsūú tūhun vāha cúu jā stéhēn Pablo, de nī ncāhān nāvāha ndá nūū Pablo.

⁴⁶Ñúcuán de nī nchundeé cā inī Pablo jíin Bernabé nī ncāhān dē: Cánúú jā xihna cā nūū ndá máá ní jā cúu ní táhán ó hebreo nacani sá tūhun Yāa Dios. Sochi nduú ní jétáhvī ní, de cuāchi ndá máá ní cúu jā má quīvī ní nūū cutecū ní níí cání túsaá. De mitan de quīnacani sá tūhun yā nūū ndá nchivī ndá cā nación.

⁴⁷Chi súcuán nī ntatúnī maá Jētoho sá nūū ndá sá:

Nī jani nī ndóhó jā cuu nú modo iin luz jā stúu inī ánō nchivī ndá cā nación,

chi nacani nú tūhun nī nūū nchivī níí ñayiví jā scácu nī jī.

Ncachī yā, ncachī Pablo.

⁴⁸De nchivī ndá cā nación, tá nī jini jī tūhun yáhá de nī ncusiī ndasí inī jī, de nī ncāhān jī jā tūhun vāha cúu tūhun maá Jētoho ō. De ndācá nchivī jā ní nacāji Yāa Dios jā cutecū jī níí cání, nī ncandíja ndá jī.

⁴⁹De nī jītē nuu tūhun maá Jētoho ō cuāhān níí ndáñúū ñúcuán.

⁵⁰De inī ñuū Antioquía íyó ndá ñahan cúñáhnú jā chíñúhún ña Yāa Dios. De ndá tēe hebreo nī scáhān dē ndá ñahan ñúcuán jíin suni ndá tēe cúñáhnú ñuū ñúcuán. De nī nquijéhé ndá dē sáhá nāvāha dē Pablo jíin Bernabé, de jondē nī scúnu ndá ndúū dē cuāhān dē.

⁵¹De nī scóyo ndúū dē ticāchāā jēhē dē jā cúu seña jāá nduú ní jétáhvī jī tūhun Yāa Dios, de cuāhān ndúū dē ñuū Iconio.

⁵²De ndá nchivī cándíja jā íyó inī Antioquía, nī nchitú Espíritu Santo inī ánō jī, de cúsiī ndasí inī ndá jī.

Jā ní iyo Pablo jíin Bernabé inī ñuū Iconio

14 ¹De ñuū Iconio nī nquīvī ndúū dē inī vehe īi sinagoga táhán dē hebreo. De jíin tūhun jā ní nacani ndúū dē de nī ncandíja cuāhā táhán dē hebreo de saá-ni cuāhā nchivī ndá cā nación.

²Sochi ndá táhán dē hebreo jāá nduú ní ncándíja, nī scáhān ndá ji ndá cā nchivī jāá nsūú nchivī hebreo cúu, chi cáchī ji jāá nsūú nchivī vāha cúu ndá nchivī cándíja.

³De cuāhā cā quivī nī iyo Pablo jín Bernabé ñuū ñúcuán. De nī nchundéé inī ndúū dē nī ncāhān nīhin dē tūhun yā, chi cándíja vāha dē jā chindeé maá Jētohō ō dē. De maá yā chi nī stéhēn yā jā íyó ndāā tūhun jā vāha inī yā jín nchivī jā nācani ndúū dē, chi nī jēhe yā fuerza jā sāhá dē tiñu ñáhnú jín tiñu jā stéhēn jā íyó poder yā.

⁴De nchivī ñuū ñúcuán nī ncusín-ni inī ndá ji, de sava ji nī iñi jín ndá tēe hebreo jāá nduú cándíja, de sava cā ji nī iñi jín ndá apóstol.

⁵De ndá nchivī hebreo jín nchivī ndá cā nación jín ndá tēe cúñáhnú ñuū ñúcuán, nī squétáhán ndá dē tūhun jā nenda ndá dē sīquī Pablo jín Bernabé jā cuun ndá dē yūū ndúū tēe ñúcuán nícu.

⁶De nī nīhīn ndúū dē tūhun jā súcuán cúnī ndá tēe ñúcuán sāhá dē, de nī nsāhá jíyo-ni ndúū dē cuāhān dē ñuū Listra jín ñuū Derbe jā cúu ndáñúū Licaonia, jín ndá cā ñuū íyó ñatin ñúcuán.

⁷De ní ñúcuán nī nacani ndúū dē tūhun vāha maá yā nāsa scácu yā yóhó.

Jā ní ncuun ndá ji yūū Pablo inī ñuū Listra

⁸De inī ñuū Listra ndēē iin tēe jāá nduú cúu caca dē, chi nduú jica cuitī dē jondē quivī jā ní ncacu dē.

⁹De tēe ñúcuán nī jini dē tūhun jā cáhān Pablo. De nī ndēhé vāha Pablo nūū tēe ñúcuán, de nī jini dē jā cándíja vāha tēe ñúcuán jā nduvāha dē.

¹⁰De nī ncāhān jee Pablo jín dē: Nacuiñi de cuiñi nú, ncachī dē. De nīhin nī nacuiñi tēe ñúcuán, de nī jica dē-ni.

¹¹De nī jini ndá nchivī tiñu ñáhnú jā ní nsāhá Pablo, de nī ncāhān jee ji jín yuhú maá ji jā cúu tūhun Licaonia: De mitan de nī jini nijin ō jā ní ncuun ūū yāā vāji yā nūū ō, de tá cáá tēe cáá ndúū yā, ncachī ndá ji.

¹²De nī ncāhān ndá ji jā Bernabé cúu yāā ndá ji nání Júpiter, de Pablo cúu yāā ndá ji nání Mercurio, chi Pablo cúu tēe nācani tūhun.

¹³De ñatin yuhú ñuū ñúcuán íyó veñūhun yāā nání Júpiter. De sūtū jā sátíñú veñūhun ñúcuán nī scútú dē itā ndá stiquī, de cahni dē tī jín ndá cā nchivī nūū Bernabé jín Pablo jā chiñúhún dē cúnī dē nícu.

¹⁴De nī jini ndúū tēe cúu apóstol ñúcuán jā súcuán cúnī ndá nchivī jā sāhá ji, de nī ndatá dē sahma dē, de ñúcuán cúu iin seña jāá nduú jétahān inī dē jā sāhá ndá ji súcuán. De nī ndava-ni ndúū dē nī nquivi ndúū dē mähñú ndá nchivī cuāhā ñúcuán, de nīhin nī ncana ndúū dē:

¹⁵Tátā, mā sāhá ndá ní súcuán, chi suni tēe-ni cúu ndúū sá tá cúu nūū cúu ndá máá ní. De vāji ndúū sá jā cachī tūhun ndúū sá tūhun vāha Yāā Dios nūū ndá ní. De cáhān sá jā má sāhá ní cā tiñu jāá nduú tiñu yáhá, chi sa

Yāa Dios chīnúhún ní, Yāa técu, Yāa jā ní nsāhá andiví jín ñayiví jín mar jín ndācā cā jā íyó ní cáhnú.

¹⁶Chi jondē janahán chi nī jēhe yā tūhun jā sāhá ndá nchivī tiñu jā cúni ndá máá ji.

¹⁷De vísō sūcuán sochi nī stéhēn ndāā yā nūu ji nāsa Yāa cúu yā, chi ndācā-ni tiñu váha nī nsāhá yā jín ndācā ó, de sūcuán cúu jondē mitan. Chi scúun yā sāvī, de sáhá yā jā vāha cúu itū, de jēhe yā jā yájī ō de cúsi inī ō, ncachī dē.

¹⁸De vísō sūcuán nī ncāhān dē, sochi ūhvī ndasí nī jasī ndúu dē jā chīnúhún ndá nchivī dē nícu.

¹⁹Ñúcuán de jacū tēe hebreo nī nquenda dē Listra jā vāji dē ichi Antioquía jín Iconio. De nī scāhān ndá dē ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī ncuun ndá ji yūu Pablo, de nī ñuhun ndá ji Pablo nī ntavā ji dē yātā ñúu, chi nī jani inī ndá ji ja nī jihī dē.

²⁰Sochi ndá tēe cándíja ñuū ñúcuán nī jicó ndúu ndá dē Pablo, de nī nacōo dē-ni, de nī ndīvi dē inī ñuū. De quīvi téen de nī nquehen dē ichi cuāhān dē jín Bernabé ñuū Derbe.

²¹De inī ñuū ñúcuán nī nacani ndúu dē tūhun vāha maá Jētohō ō jā scácu yā nchivī, de cuāhā nchivī nī ncandíja nī nsāhá dē. Sá de nī nōhōn tucu ndúu dē Listra jín Iconio jín Antioquía.

²²De nī jija cā inī ndá nchivī cándíja nī nsāhá ndúu dē ní nūu ní jēhēn dē. De nī sndíhvī inī ndúu dē ndá ji jā ná cuíñi nīhin ndá ji jín tūhun yā jā cándíja ji. De nī ncāhān ndúu dē jā níní cúu jā quiji ndá tūndóhó sīquī ō, de sá de quīvi ó nūu tátúnī Yāa Dios.

²³De ndācā ñuū nī jani ndúu dē sava tēe ñáhnú jā cundiso tíñú dē coto dē nchivī cándíja. De nī jicān táhvī nditē ndúu dē nūu maá Jētohō ō jā ná coto yā ndá nchivī ñúcuán, chi ndihi ji cándíja ji nūu yā.

Jā ní nōhōn tucu Pablo jín Bernabé ñuū Antioquía ndáñúu Siria

²⁴De nī nayāha ndúu dē Pisidia cuāhān dē, de nī nquenda dē ndáñúu Panfilia.

²⁵De nī nacani ndúu dē tūhun yā inī Perge jā íyó inī Panfilia, de sá de cuāhān dē ñuū Atalia.

²⁶De ñúcuán nī nquīvi ndúu dē barco de nī nenda tucu dē Antioquía. De ñuū ñúcuán cúu nūu ní jicān táhvī ndá nchivī nūu Yāa Dios jēhē ndúu dē jā ná chindeé ná chítuu yā dē jín tiñu jā nacani dē tūhun yā. De nī nenda ndúu dē jā ní squíncuu dē tiñu ñúcuán.

²⁷De tá nī nenda ndúu dē Antioquía de nī nastútú dē ndá nchivī cándíja. De nī nacani dē tá tiñu ñáhnú nī nsāhá Yāa Dios jín ndúu dē, chi nī jēhe yā tūhun jā suni cándíja ndá cā nchivī vísō nsūu nchivī hebreo cúu.

²⁸De cuāhā tiempo nī iyo ndúū dē Antioquía jíin ndá nchivī cándíja.

Siqui junta ciudad Jerusalén

15 ¹Ñúcuán de jacū tēe región Judea nī nquenda dē ñuū Antioquía, de nī stéhēn ndá dē nūū ndá hermano jā tú mā sáhá ji circuncidar tá cúu nūū íyó costumbre jā ní jēhe Moisés nūū nchivī hebreo, de mā cácu cuitī ndá ji, ncachī ndá dē.

²De Pablo jíin Bernabé nī ntetáhán ndasí ndúū dē jíin ndá tēe ñúcuán sīquī tūhun jā ní ncāhān ndá dē de nduú ní ncúndaā. De jā suu cúu jā ní nsáhá ndāā ndá dē jā quíhīn Pablo jíin Bernabé jíin sava cā dē jondē ciudad Jerusalén, de ñúcuán natúhún ndá dē sīquī tūhun yáhá jíin ndá cā apóstol jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja.

³Ñúcuán de ndá nchivī cándíja nī nachuhun ichí ji ndá dē. De nī nchāha ndá dē cuāhān dē ichi Fenicia jíin Samaria, nácani dē tūhun nāsa nī nasāma inī nchivī jāā nsūú nchivī hebreo cúu, chi nī ncandíja ji tūhun yā. De nī ncusiī ndasí inī ndá hermano ñúcuán.

⁴De nī nquenda ndá dē Jerusalén. De ndá nchivī cándíja ñúcuán jíin ndá tēe cúu apóstol jíin ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū ji, nī ncusiī inī ndá dē jā ní nquenda Pablo jíin ndá cā dē. De nī nacani Pablo jíin Bernabé ndācá tūhun nāsa nī nsáhá Yāā Dios jíin ndúū dē tá nī jica nuu dē nī nacani dē tūhun yā.

⁵Sochi nī nacuiñī sava tēe grupo fariseo jā cándíja, de nī ncāhān ndá dē: Nchivī ndá cā nación jā cándíja ji Jesús, cánuú jā cuu ndá ji circuncidar, de ndacu ó nūū ji jā ná squíncuu ji ley Moisés, ncachī ndá dē.

⁶De nī ndutútú ndācá tēe cúu apóstol jíin ndācá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jā sáhá ndāā dē sīquī tiñu yáhá.

⁷De tá cuājīnu jā ní ncāhān ndihi ndá dē de nī nacuiñī Pedro nī ncāhān dē: Hermano, ja jíinī vāha ndá ní jā ja cuācunahán nī nacāji Yāā Dios sāán jā ní nacani sá tūhun vāha yā nūū nchivī incā nación, de nī ncandíja ji.

⁸De Yāā Dios chi jíinī yā nāsa íyó ánō ndá nchivī, de nī stéhēn yā jā ní jetáhvī yā ji, chi suni nī jēhe yā Espíritu Santo nūū ndá ji tá-ni nī ntaji yā nūū maá ó.

⁹De nduú ní nsáhá sín yā yóhó jíin ndá ji, chi suni nī nsáhá ndoo yā ánō ji sīquī jā ní ncandíja ndá ji Jesús.

¹⁰De mitan ¿de nājēhē cúu jā cúnī ndá ní squívi ní ji chíjin ley jā má cúndéé ji jíin? Chi nduú jétahān inī Yāā Dios jā súcuán. Chi cúnī ndá ní jā tee ní tiñu víjín yáhá sīquī ndá nchivī cándíja ñúcuán, de ni ndá tatā ō nduú ní ncúndéé dē squíncuu dē, de ni maá ó.

¹¹Chi sa cándíja ndācá ó jā sīquī jā vāha inī Jētohō ō Jesús cúu jā ní scácu yā yóhó súcuán-ni, de suni súcuán-ni scácu yā ndá cā nchivī, de nsūú sīquī jā squíncuu ji ley, ncachī Pedro.

¹²De nī ncāhān Pablo jín Bernabé, de nī ncunañí ndá nchivī níní jī jā cáhān ndúū dē, chí nī nacani dē jā ní jēhe yā poder nūū ndúū dē jā ní nsāhá dē ndá tiñu ñáhnú jín tiñu jā stéhēn jā íyó poder yā nūū nchivī ndá cā nación.

¹³De tá nī jīnu nī ncāhān ndúū dē de nī ncāhān Jacobo: Hermano, cunini ndá ní ná cáhān sá.

¹⁴Nī nacani Simón Pedro tūhun nāsa nī nquijéhé Yāā Dios cána yā nchivī ndá cā nación, chí nánducú maá yā ndá jī jā nduu jī nchivī maá yā.

¹⁵De inuú-ni cáhān ndá tūhun yáhá jín tūhun jā ní nacani ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán tá cúu nūū ní ntee dē nūū tutū īi:

¹⁶Cáchī Yāā Dios:

Vehe nūū ní nchiñúhún David nduhū chí nī ndicó cáva.

De iin quivī de nenda nī de nasāhá nī vehe ñúcuán,
jā chiñúhún tucu ndá nchivī hebreo nduhū.

¹⁷Súcuán sāhá nī tácu cuu nanducú ndá cā nchivī nduhū,
jondē jín nchivī ndá cā nación, ndācá jī jā cana nī jī jā candíja jī nduhū.

¹⁸Súcuán nī ncāhān maá Jētohō ō, de jondē janahán ndasí ja stéhēn yā nūū nchivī jā súcuán scácu yā jī.

Cáchī tutū īi.

¹⁹De cáhān cā Jacobo: De jā ñúcuán cúu jā jáni inī sá jā má tēé ó ley vijín ñúcuán sīquī nchivī ndá cā nación jā nándicó cóo inī nūū Yāā Dios.

²⁰Chí sa carta tee-ó quihīn nūū jī jā má quívi nduū cā jī jín ídolo, de mā cācá ndī jī, de mā cājí jī cūñu quiti jéhné chí nduú ní játi nīñī tī, de nī iin nīñī ndá cā quiti mā cājí jī.

²¹Tūhun yáhá-ni tee ó quihīn nūū jī. Chí ja íyó ndá tēe nācani ley Moisés jondē janahán de jondē mitan. De ndācá quivī nátātú cáhvi ndá dē ndá tūhun ñúcuán inī ndá vehe īi sinagoga ndācá ñuū, ncachī Jacobo.

²²De súcuán nī ncucáhnú inī ndá apóstol jín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jín ndihi nchivī cándíja jā súcuán sāhá dē, de nī nacāji ndá dē sava tēe quihīn jín Pablo jín Bernabé, chí quīnohōn ndúū dē Antioquía. De tēe nī nacāji dē ñúcuán cúu Silas jín Judas, de incā síví dē cúu Barsabás. De iin tēe cúñáhnú cúu ndúū dē nūū ndá hermano.

²³De ndá tēe ñúcuán née dē carta, de súcuán cáhān: Ndá máá sá cúu apóstol jín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú jín ndá cā hermano, de tēe ndá sá tūhun yáhá cuēē nūū ndá ní, hermano ndá cā nación jā ndēē ndá ní inī ñuū Antioquía jín región Siria jín Cilicia. Sāhá ndeē inī ndá ní.

²⁴Nī nīhīn sá tūhun jā ní nquee sava táhān sá yáhá nī nquenda dē nūū ndá ní jā cúu ní nchivī cándíja Cristo. De nī ndacu dē jā cuu ndá ní circuncidar jín jā cuetáhvī ní ley Moisés. De jín tūhun jā ní ncāhān ndá dē ñúcuán

de jáni ndasí inī ndá ní de cúcuécá inī ní sáhá dē. Sochi nsūú ndá sāán ní ntetíñú ndá tēe ñúcuán jā cuēē dē nūū ní.

25De mitan nī nsāhá ndāā ndá sá, de inuú-ni jáni inī ndá sá. De nī nacāji sá tēe jā tetíñú sá cuēē nūū ní jín hermano jā mānī ō jín jā cúu Bernabé jín Pablo.

26De ndúū tēe yáhá ja nī jēhe dē tūhun jā vísō ná cúū dē jā síquī Jētohō ō Jesucristo.

27Túsaá de tetíñú ndá sá Judas jín Silas cuēē dē nūū ní tácuā suni inuú-ni cachī tūhun ndúū dē nūū ndá ní tá-ni cáhān carta yáhá.

28Chi sūcuán jétahān inī Espíritu Santo, de saá-ni ndá máá sá suni mā tēe ndá sá nī iin tiñu vjín síquī ndá ní, chi maá-ni tiñu jā cánuú cā yáhá:

29Mā cājí ní cā jā ní nsōcō nūū ídolo, nī mā cājí ní nīñī, nī quiti jéhnē chi nduú ní játi nīñī tī, de mā cācá ndiī ndá ní. Tú sndóo ní ndācá yáhá de vāha squíncuu ní. Sāhá ndeé inī ndá ní túsaá, cáchī carta.

30De ndá tēe jā ní ntetíñú ndá dē ñúcuán, cuāhān ndá dē Antioquía. De nī nastútú ndá dē ndá nchivī cándíja, de nī jēhe dē carta ñúcuán nūū jī.

31De nī ncahvi ndá jī, de nī ncusiī inī jī jín tūhun ndeé inī jā cáhān carta.

32De suni tēe nācani tūhun Yāā Dios cúu Judas jín Silas, de jín ndācá cā tūhun jā ní ncāhān ndúū dē de nī ndundeé inī ndá hermano ñúcuán, de nī jija cā inī ndá jī nī nsāhá ndúū dē.

33De nī iyo ndá dē ñúcuán jacū quīvī. Sá de nī nacuetáhvī ndá hermano nūū ndá dē jā quínohōn dē nūū ndá tēe jā ní ntetíñú ndá dē.

34Sochi nī jétahān inī Silas jā quendōo dē ñúcuán.

35De suni nī nquendōo Pablo jín Bernabé Antioquía, de stéhēn ndúū dē jín cuāhā cā tēe ñuū ñúcuán, de nācani ndá dē tūhun vāha maá Jētohō ō.

Jā quínacani tucu Pablo tūhun yā vuelta ūū

36De nī ncuu cā quīvī, de Pablo nī ncāhān dē jín Bernabé: Mitan de quīndēhé ō ndācá hermano ō ndācá ñuū nūū ní nacani ō tūhun maá Jētohō ō nūū jī, cúndēhé ō nāsa íyó ndá jī, ncachī dē.

37De cúni Bernabé jā quíhīn dē jín Juan, tēe nánī Marcos.

38Sochi nduú ní jétahān inī Pablo jā quíhīn tēe ñúcuán jín dē, chi jondē Panfilia nī ncusiín Marcos nūū Pablo jín Bernabé, de nduú ní ncúnī cā Marcos jā chindeé táhān dē jín ndúū dē saá.

39De nahán nī natúhún Pablo jín Bernabé, de nduú ní ncúndaā inī ndúū dē jā síquī Marcos. De nī ncusiín ndúū dē, de Bernabé nī jeca dē Marcos cuāhān ndúū dē jín barco jondē isla Chipre.

40De Pablo nī nacāji dē Silas jā quíhīn dē jín. De ndá cā hermano nī jicān táhvī nūū maá Jētohō ō jā ná chindeé chituu yā Pablo, chi vāha inī yā. De cuāhān ndúū dē.

⁴¹De nī jicó núu dē ní Siria jín Cilicia. De nī jija cā inī ndá nchivī cándíja ñúcuán nī nsāhá dē.

Jā cuāhān Timoteo jín Pablo jín Silas

16 ¹Ñúcuán de nī nenda Pablo jín Silas ñuū Derbe jín Listra. De iin ñuū ñúcuán íyó iin tēe cándíja, nání dē Timoteo. De cúu dē sēhe yíi iin ñahan hebrea jā cándíja Jesús. De tatá dē cúu tēe griego.

²De ndācá hermano ñuū Listra jín ñuū Iconio nī ncāhān ndá dē jā tēe vāha cúu Timoteo.

³De cúnī Pablo jā cueca dē Timoteo quīhīn dē jín. De nī nsāhá Pablo jā cuu ji circuncidar, chi nduú cúnī dē jā cāhān ndá nchivī hebreo jāá nduú ní squíncuu Timoteo costumbre ñúcuán, chi ndihi ji jínī jāá nsūú tēe hebreo cúu tatá ji.

⁴De ndācá ñuū nī jēhēn ndá dē nī stēhēn ndá dē nūū ndá nchivī cándíja jā ná squíncuu ji tiñu jā ní ntatúnī ndá apóstol jín ndá tēe ñáhnú Jerusalén jā ndíso tíñú nūū nchivī cándíja.

⁵De ndá nchivī cándíja nī jija cā inī ji. De ndiquivī nī ncāyā cā ndá ji.

Jā ní stēhēn yā iin tēe región Macedonia nūū Pablo

⁶De nduú ní jēhe Espíritu Santo tūhun jā nacani dē tūhun yā inī región Asia, de jā ñúcuán cúu jā ní nchāha ndá dē cuāhān dē ichi región Frigia jín Galacia.

⁷De nī nquenda dē nūū quétáhān región Misia jín Bitinia. De cúnī dē jā quíhīn dē Bitinia nícu, sochi Espíritu Jesús nduú ní jēhe yā tūhun jā quíhīn dē.

⁸De nī nchāha ndá dē iin lado Misia cuāhān dē puerto Troas.

⁹De iin jacuāā nī stēhēn yā nūū Pablo jā íñī iin tēe región Macedonia cāhān ndāhvī jín dē: Nehēn ní Macedonia yáhá, de chindeé ní ndá sāán, ncachī.

¹⁰Súcuán nī stēhēn nūū dē. Ñúcuán de sāán jā cúu Lucas, nī nquetáhān sá jín Pablo. De nī nsāhá tūha ndá sá jā quíhīn ndá sá Macedonia, chi nī jínī cājí sá jā maá Yāā Dios cúnī yā jā nacani ndá sá tūhun vāha yā nūū ndá nchivī ñúcuán.

Jā ní iyo Pablo jín Silas inī ciudad Filipos

¹¹De jín barco nī nquee ndá sá ñuū Troas cuāhān ndāā sá isla Samotracia. De quivī téen nī nquenda sá ñuū Neápolis.

¹²De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá de nī nquenda ndá sá Filipos jā cúu ñuū cúñáhnú cā inī Macedonia, chi nchivī ciudad Roma nī nsāhá ji ñuū ji ñúcuán. De nī iyo ndá sá ñúcuán jacū quivī.

¹³De iin quivī nátātú nī nquee ndá sá ñuū ñúcuán, de nī jēhēn ndá sá iin yuhú yúte. De ñúcuán cúu iin lugar nūū jícān táhvī ndá nchivī. De

nī jēcundeē ndá sá, de nī nacani ndá sá tūhun yā nūū ndācá ñahan jā ní natacā ñúcuán.

¹⁴De iin ñahan nání Lidia jā vāji jondē ñuū Tiatira, xícó ña sahma cuahá ndíhí jā yāhvi ndéē. De chíñúhún ndija ña Yāa Dios. De nī nini ña tūhun nācani ndá sá, de nī nsāhá maá Jētohō ō jā ní ncandíja ña tūhun yā jā cáhān Pablo.

¹⁵De tá nī jenduté ña jíin ndācá nchivī jā ndéē vehe ña de nī ncāhān ndāhvī ña jíin sá: Tú jáni inī ndá ní jā cándíja ndija sá nūū maá Jētohō ō, de cuēē ndá ní vehe sá cundeē ní, ncachī ña. De nī ncana fuerza ña ndá sāán.

¹⁶Sá de iin quivī cuāhān tucu ndá sá nūū jícān táhvī ndá ji ñúcuán. De nī nquetáhán sá jíin iin sūchí síhí jā ñúhún tāchī inī, de maá sáhá jā cúu cáhān ji tūhun nāsa coo ichi nūū, de quée ndaā jā cáhān ji. De sūchí yáhá nī jeen ndá patrón ji tácuā nīhīn dē cuāhā xūhún sīquī jā cáchī tūhun ji nūū ndá nchivī nāsa coo ichi nūū.

¹⁷De sūchí ñúcuán níquīn ji vāji ji yātā ndá sá cána cóhó ji: Ndá tēe yáhá sátíñú dē nūū Yāa Dios, Yāa cúñáhnú ndasí, de cáchī tūhun ndá dē nūū ndá ní nāsa cācu ní nūū cuáchi ní, ncachī ji.

¹⁸De cuāhā quivī nī nsāhá ji súcuan nūū ndá dē. De nī ntahúhvī inī Pablo, de nī ndicó cóto dē nūū ji, de nī ncāhān dē jíin tāchī ñúcuán: Tátúnī nī jíin poder Jesucristo jā quee nú inī sūchí yáhá quihīn nū, ncachī dē. De maá hora ñúcuán de nī nquee-ni.

¹⁹Ñúcuán de nī jinī ndá patrón ji jā má níhīn cā ndá xūhún sāhá ji. De jā suu cúu jā ní ntiin ndá Pablo jíin Silas cuāhān ndá jíin ndúū dē centro nūū íyó justicia.

²⁰De nī jani ndá ndúū dē nūū ndá tēe sáhá ndāā tiñu, de nī ncachī ndá: Ndúū tēe yáhá cúu tēe hebreo, de sáhá ndúū dē jā cúvaā nchivī ñuū ō.

²¹De jáquīn ndúū dē incā costumbre jā má cūú cuetáhvī ó nī mā cūú sāhá ó, chí contra sīquī ley nación maá ó cúu, chí nchivī nación Roma cúu ó, ncachī ndá.

²²Ñúcuán de nī nenda cuāhā cā nchivī sīquī ndúū dē. De nī ncachī ndá tēe cúñáhnú ñúcuán jā ná scúnuu ndá sahma ndúū dē, de ná cáni ndá ndúū dē jíin ñutun.

²³De tá nī ncuu nī ncani ndasí ndá ndúū dē, de nī squívi ndá ndúū dē vecāa. De nī ncachī ndá nūū tēe jā jító vecāa jā ná cóto vāha ndúū dē.

²⁴De tēe jító vecāa, tá nī ndacu ndá súcuan nūū dē de nī squívi dē Pablo jíin Silas vecāa ichi ínī cā. De nī nchihi dē sūcūn jéhē ndúū dē iin ñutun jā ndéē yāví, de nī nasníhin dē jíin cadena.

²⁵De tá nī ncuu sava ñuú de jícān táhvī Pablo jíin Silas de jíta ndúū dē yaā īi nūū Yāa Dios. De suni nī jinī ndá nchivī jā yíhí jíin dē vecāa.

- ²⁶De sanaā-ni de nihin ndasí nī ntāan, de nī ncandā nīí vecāa. De ndācá viéhé cāa ñúcuán nī nune-ni, de cadena jā núhnī ndá nchivī nī ndāji-ni.
- ²⁷De nī ndoto tēe jító vecāa. De nī jinī dē jā núne ndá viéhé cāa, de nī ntavā dē espada jā cahnī dē maá dē nícu, chi jáni inī dē jā ní jinu ndá nchivī yíhí vecāa cuāhān ji.
- ²⁸Sochi nī ncāhān jee Pablo: Mā cáhnī ní maá ní, chi yíhí ndihi ndá sá yáhá, ncachī dē.
- ²⁹Ñúcuán de tēe jā jító vecāa nī ncana dē ñuhūn nī nquiji. De nī nquivi dē-ni inī vecāa, de quísi dē jā yúhú dē. De nī jēcuīñī jítí dē nūū Pablo jín Silas.
- ³⁰De nī ntavā dē Pablo jín Silas tāvēhé cāa, de nī ncāhān dē: Señor, ¿naá cúu jā sáhá sá tácuā cācu ánō sá? ncachī dē.
- ³¹De nī ncāhān ndúū dē jín tēe ñúcuán: Candíja ní Jētohō ō Jesucristo de cācu ní, de saá-ni ndācá nchivī vehe ní, ncachī dē.
- ³²De nī nacani ndúū dē tūhun maá Jētohō ō nūū tēe ñúcuán jín nūū ndācá nchivī jā ndēē vehe dē.
- ³³De maá jacuāā ñúcuán nī naquete dē nūū ní ntacuēhé ndúū dē jā ní nsāhá ñutun. De ñúcuán de nī jenduté dē jín ndācá nchivī jā ndēē vehe dē.
- ³⁴De nī jeca dē Pablo jín Silas cuāhān dē jín vehe dē, de nī jēhe dē jā ní nchaji ndúū dē. De nī ncusiī ndasí inī dē jín ndá cā nchivī jā ndēē vehe dē jā ní ncandíja ndá ji Yāa Dios.
- ³⁵De tá nī ntūu de ndá tēe cúñáhnú nī ntetínú dē ndá policía cuāhān nūū tēe jā jító vecāa jā ná siāā dē Pablo jín Silas.
- ³⁶De tēe jā jító vecāa nī ncachī tūhun dē tūhun yáhá nūū Pablo: Ndá tēe cúñáhnú nī ntetínú dē tūhun vāji jā siāā sá ní. Túsaá de quee ndúū ní quihīn ní, de sáhá ndeé inī ní, ncachī dē.
- ³⁷Sochi nī ncāhān Pablo jín policía: Cuāhā nchivī nī jinī jā ní nacani ndá dē ndúū sá. ¿De nūcu nduú ní nsáhá ndāā dē de tú jāndāā jā íyó cuāchi ndúū sá? De nī nchihī ndá dē ndúū sá vecāa vísō tēe Roma cúu ndúū sá, chi íyó ley jā má cúu sáhá dē súcuán jín nchivī Roma. De mitan á távā yuhū dē ndúū sá cúni ndá dē, á naá cúu? De jā súcuán mā cúu cuitī, chi ná quíji ndá máá dē távā dē ndúū sá, ncachī Pablo.
- ³⁸Ñúcuán de nī ndicó cóo ndá policía nī nacani dē ndācá tūhun yáhá nūū ndá tēe cúñáhnú, de nī nchūhú ndasí ndá nī jini ndá jā tēe Roma cúu Pablo jín Silas.
- ³⁹De nī nquenda ndá, de nī ncāhān ndāhvī ndá jín ndúū dē jā ná cúne cáhnú inī ndúū dē. De nī ntavā ndá ndúū dē vecāa, de nī ncāhān ndāhvī ndá jā ná quée dē quihīn dē inī Filipos.
- ⁴⁰De sá de nī nquee ndúū dē vecāa, de cuānohōn dē vehe Lidia. De nī ncāhān ndúū dē tūhun ndeé inī jín ndá hermano, de nī nquehen tucu ndúū dē ichi cuāhān dē.

Jā ní ncuvaā nchivī ñuū Tesalónica

17 ¹De nī nchāha Pablo jín Silas ñuū Anfípolis jín ñuū Apolonia cuāhān dē, de nī nquenda dē Tesalónica nū īyó iin vehe īi sinagoga táhān dē hebreo.

²De nī ndeē ndūū dē ñúcuán ūnī semana. De ndá quīvī nátātú de sáhá Pablo tá-nī sáhá dē, chi nī jēhēn dē vehe īi sinagoga, de nī ncāhān dē jín ndá tē ñúcuán sīquī tutū īi.

³De jín tūhun cáhān tutū īi nī stéhēn dē jā cánuú jā ndoho Cristo jā cuū yā de natecū yā, de nī ncāhān dē: Jesús, Yāā jā nācanī sá tūhun nū ndá ní, suu yā cúu Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scácu yóhó, ncachī dē.

⁴De nī ncandíja sava táhān dē hebreo jín cuāhā nchivī griego jā suni chíñúhún Yāā Dios, jín cuāhā ñahan cúñáhnú. De inuú-nī nī nduu ndá ji jín Pablo jín Silas.

⁵Ñúcuán de nī ncucuásún ndasí inī ndá táhān dē hebreo jāā nduú cándíja, de nī stútú ndá dē sava tē nēhēn jā jíca cúxí-nī. De nī ncuvaā ndasí ndá ji inī ñuū ñúcuán. De nī nquenda ndá vehe Jasón nánducú ndá Pablo jín Silas jā cueca ndá de canī ndá nū ndá nchivī cuāhā nícu.

⁶Sochi nduú ní nánihīn ndá ndūū dē. De nī jeca xeēn ndá Jasón jín sava cā hermano nī nquenda ndá jín ndá dē nū ndá tē tátúnī inī ñuū ñúcuán, de nī ncana jee ndá sīquī Pablo jín Silas: Ndá tē jā sáhá sín nchivī ní cáhnú ñayiví, suni nī nquenda ndá dē yáhá.

⁷De Jasón nī jēhe núú dē vehe dē ndēē ndá tē ñúcuán. De ndācá ndá dē nduú jétáhvī dē ley maá rey ndācá ó jā cúu ó nchivī Roma, chi sa cáhān ndá dē jā īyó incā rey jā jétáhvī ndá dē jā nání Jesús, ncachī ndá.

⁸De ndá tē tátúnī jín ndá cā nchivī nī jini ndá tūhun yáhá, de nī ncuvaā ndá.

⁹De Jasón jín ndá cā hermano nī sndóo ndá dē xūhún dē jā cúu prenda jā tají dē Pablo jín Silas quīhīn ndūū dē, de sá de nī nsiáā ndá Jasón jín ndá cā hermano cuānohōn dē.

Jā ní iyo Pablo jín Silas inī ñuū Berea

¹⁰Ñúcuán de ndá hermano nī scāca ñuú-nī dē Pablo jín Silas cuāhān ndūū dē Berea. De tá nī nquenda ndūū dē ñúcuán, de nī nquīvi dē inī vehe īi sinagoga táhān dē hebreo.

¹¹De táhān dē hebreo ñúcuán vāha cā inī ndá ji nsūú cā táhān dē hebreo ñuū Tesalónica, chi vāha nī ncusiī inī ji jín tūhun jā ní nacani ndūū dē. De ndācá quīvī nánducú viī ndá ji nū tutū īi de tú súcuán cáhān, á nduú.

¹²De jā ñúcuán nī ncandíja cuāhā ji, de suni nī ncandíja cuāhā nchivī griego, cúu tē cúu ñahan cúñáhnú.

¹³Sochi ndá táhán dē hebreo ñuū Tesalónica nī nīhīn dē tūhun jā suni nácani Pablo tūhun Yāa Dios ñuū Berea. De nī jēhēn ndá dē Berea, de nī scáhān ndá dē ndá nchivī ñúcuán de nī nenda ji sīquī Pablo.

¹⁴De ndá hermano Berea nī ntetíñú dē-ni Pablo jā quíhīn dē yuhú mar. De nī nquendōo Silas jíin Timoteo ñúcuán.

¹⁵De sava hermano nī jēsiáha dē Pablo jondē Atenas. De nī ncachī Pablo nūū ndá tēe ñúcuán jā ñamā ná quíhīn Silas jíin Timoteo ñúcuán, de nī ndicó cóo ndá hermano cuānohōn dē.

Jā ní iyo Pablo inī ñuū Atenas

¹⁶De juni ndétu Pablo ñuū Atenas jā quenda Silas jíin Timoteo de nī jinī dē jā ndá nchivī ñúcuán ndasí chíñúhún ji ndá ídolo, de nī ncucuécá ndasí inī dē.

¹⁷De inī vehe īi sinagoga nī nacani dē tūhun yā nūū ndá táhán dē hebreo jíin ndá cā nchivī jā suni chíñúhún Yāa Dios. De suni ndiquivī nácani dē tūhun yā nūū ndá nchivī jā íyó nūū yáhvi.

¹⁸De sava tēe jā scuáha tūhun epicúreo jíin jā scuáha tūhun estoico nī natúhún ndá dē jíin Pablo, de sava dē nī ncāhān: ¿Nā tūhun cúu jā cáhān tēe tíléhlé yáhá? ncachī ndá. De sava cā nī ncāhān: Tūhun yāa jeé jāá nduú jíinī ō nácani dē, ncachī ndá. Súcuán nī ncāhān dē chi nī nacani Pablo tūhun vāha Jesús jíin tūhun jā ní natecū yā.

¹⁹De nī jeca ndá dē cuāhān ndá jíin dē nūū ndútútú ndá tēe cúñáhnú iin lugar nūū nání Areópago, de nī ncāhān ndá: Mitan de sáhá ní iin favor cachī ní ndá tūhun jeé jā nácani ní, chi cúnī ndá sá cunini sá.

²⁰Chi tūhun jāá ncháha ca cunī ndá sá cúu, de cúnī ndá sá jā jicūhun inī ndá sá sīquī tūhun ñúcuán, ncachī ndá.

²¹Chi ndācá nchivī Atenas jíin ndācá nchivī incā ñuū jā ndēē inī Atenas, nduú cā nā incā cúsi cā inī ji jíin chi maá-ni jā cúnī ji jā cunini ji ndá tūhun jeé de suni cāhān ji cúnī ji.

²²De íñí Pablo māhñú nchivī jā ní ndutútú inī Areópago de nī ncāhān dē: Ndá ní nchivī Atenas, nī jinī sá jā vāha chíñúhún ní ndá yāa maá ní.

²³Chi nī jicó núu sá nī ndēhé sá ndá jā chíñúhún ndá ní, de nī jinī sá iin altar jā ndēē letra, de súcuán cáhān: Yáhá cúu altar maá yāa jāá ncháha ca cunī ō tūhun yā, cáchī. De maá Yāa ñúcuán jā chíñúhún ndá ní vísō ncháha ca cunī ní tūhun yā, suu tūhun Yāa ñúcuán cúu jā nácani sá nūū ní mitan.

²⁴Chi Yāa ñúcuán cúu Yāa jā ní nsáhá ñayiví jíin ndācá cā jā íyó, de maá yā cúu Jētohō andiví jíin ñayiví. De nduú ndēē yā inī veñūhun jā sáhá nchivī.

²⁵De maá yā chi nduú jíinī núhún yā ni iin ndatíñú jā cuāha nchivī nūū yā, chi maá yā sáhá jā técu nchivī jíin jā stáá táchī ji jíin jā níhīn ji ndihi jā jíinī núhún ji.

²⁶De nī nsāhá yā jā chījin iin-ni tatā nī ntāhvī ndācā nchivī jā ní nduu ndācā nación tácuā cundeē ji ní cáhnú ñayiví. De nī jani yā cuiyā jā cutecū ndá nchivī, jín lugar nū cundeē ndá ji.

²⁷De súcuán nī nsāhá Yāā Dios, chi cūnī yā jā nanducú ó yā, chi tú nanducú ó yā de nanihīn ō yā, chi nduú íyó jícá yā jín iin iin ó.

²⁸Chi maá yā cúu jā sáhá jā íyó maá ó jín jā técu ō jín jā cándā ō. De suni súcuán nī ncāhān sava tēe jā távā yaā ní: De suni tatā maá yā cúu ndācá ó, cáchi

²⁹De tú tatā Yāā Dios cúu ndācá ó, túsaá de mā cānī inī ō jā cúu Yāā Dios tá cúu nū cúu ídolo oro á plata á yūū, chi ndá ñúcuán cúu jā ní jani inī nchivī jā súcuán cáá yā, de nī nasāhá ji-ni.

³⁰De nī jendeē inī yā sīquī jā nduú ní jícūhun inī ndá ji jondē saá, de mitan chi ndácu yā jā ndācā nchivī ní cáhnú ñayiví ná nácani inī ji sīquī cuáchi ji.

³¹Chi Yāā Dios ja nī jani yā quivī jā ndāā sáhá ndāā yā tiñu ndá nchivī ñayiví, de nī jani yā Jesús jā maá Jesús sáhá ndāā. De ja nī stēhēn nijin Yāā Dios nū ndācā nchivī jā maá yā nī jani Jesús, chi nī nastécū yā Jesús jā ní ncuu yā ndiyi, ncachī Pablo.

³²De jā súcuán nī jini ndá ji tūhun jā nátecū ndiyi, de sava ji nī ncāhān yīchī ji. De sava cā ji nī ncāhān: Cūnī ndá sá jā cāhān tucu ní ndá tūhun jīñā incā quivī cunini ndá sá, ncachī ndá ji.

³³De nī nquee Pablo māhñú nchivī ñúcuán cuāhān dē.

³⁴De cuāhān sava nchivī jín Pablo, de nī ncandíja ndá ji. De iin ji cúu Dionisio, tēe jā ndútútú jín ndá tēe cúñáhnú jā sáhá junta nū nání Areópago, de incā ji cúu ñahan nání Dámaris, de íyó cā ji.

Jā ní iyo Pablo inī ñuū Corinto

18 ¹Ñúcuán de nī nquee Pablo inī Atenas, de cuāhān dē Corinto.

²De ñúcuán nī jinī dē nū iin táhān dē hebreo nání Aquila. Tēe región Ponto cúu dē, de nī iyo dē nación Italia chi cáta jacū-ni quivī nī nquenda ndúū dē jín ñasíhí dē Priscila ñuū Corinto jā ní nquee ndúū dē inī Italia. Chi nī ntatúnī rey Claudio jā ná quée ndācā nchivī hebreo inī Roma jā cúu capital nación Italia. De nī nquenda Pablo vehe Aquila jín Priscila.

³De iin-ni tiñu sáhá tēe ñúcuán jín Pablo, chi tēe quícu manta jā cuu vehe cúu ndúū dē. De nī ndeē Pablo jín tēe ñúcuán, de nī nsatínú cáhnú ndúū dē.

⁴De ndācā quivī nátátú nī jēhēn Pablo vehe īi sinagoga nī nacani dē tūhun yā, de nī nducú ndéē dē jā scándíja dē táhān dē hebreo jín nchivī ndá cā nación.

⁵De nī nquenda Silas jíin Timoteo ñuū Corinto jā vāji ndúū dē Macedonia. De tá nī nquenda ndúū dē Corinto, de Pablo chi cúsá maá tūhun yā nácani cájí dē nūū táhān dē hebreo jā Jesús cúu Cristo jā ñúhún inī ndá ji jā quiiji.

⁶Sochi nī nquijéhé ndá ji cáhān ji sīquī tūhun ñúcuán jāá nsūú tūhun ndāā cúu, de nī ncāhān nāvāha ndá ji nūū dē. Ñúcuán de Pablo nī nquisi dē sahma dē jā cúu seña jā quíhīn dē de quendōo ndá ji jíin cuāchi ji. De nī ncāhān dē jíin ndá ji: Cuāchi ndá máá ní cúu jā tātū táhvī ní túsaá, de nsūú cuāchi maá sá cúu. Mitān de sndóo sá ndá ní jā cúu ní táhān sá nchivī hebreo, de quíhīn sá nacani sá tūhun yā nūū nchivī ndá cā nación, ncachī dē.

⁷De nī nquee dē vehe īī sinagoga ñúcuán, de nī nquīvi dē vehe iin tēe nání Justo. De tēe ñúcuán suni chíñúhún dē Yāā Dios, de maá xīn vehe īī sinagoga cáá vehe dē.

⁸De Crispo, tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, nī ncandíja dē nūū maá Jētoho ō jondē jíin ní nchivī vehe dē. De cuāhā nchivī ñuū Corinto nī jini ndá ji tūhun jā nácani Pablo, de nī ncandíja ji, de nī jenduté ndá ji.

⁹De iin jacuāā nī stéhēn nijīn maá Jētoho ō nūū Pablo, de nī ncāhān yā: Mā cúyūhú nú, de nī mā cāsī nū yuhú nú, chi nacani nú tūhun nī.

¹⁰Chi jíca maá nī jíin nú, de nī iin tēe mā cūú sāhá nāvāha dē ndóhó. Chi ñuū yáhá íyó cuāhā nchivī jā candíja ji tūhun nī, ncachī yā.

¹¹De sá de iin cuīyā yósāvā nī iyo Pablo ñuū ñúcuán, de stéhēn dē tūhun Yāā Dios nūū ji.

¹²De tá nī ncuu Galión gobernador inī región Acaya de inuú-ni nī nenda ndá nchivī hebreo sīquī Pablo, de nī jeca ndá ji dē cuāhān ji jíin dē vehe tíñú.

¹³De nī ncāhān ndá jíin Galión: Tēe yáhá chi scāhān ndasí dē nchivī jā incā modo chíñúhún ji Yāā Dios, de jā chíñúhún ji chi contra ley cúu, ncachī ndá.

¹⁴De númī Pablo jā cāhān dē nícu, sochi nī ncāhān-ni Galión jíin ndá nchivī ñúcuán: Ndá ndóhó nchivī hebreo, tú iin cuāchi xeēn á iin cuāchi nīhīn cúu jā cáhān nū sīquī dē de cunini vāha nī jā cáhān nū nícu.

¹⁵De nduú. Chi maá-ni sīquī nā-ni tūhun á sīquī nā-ni síví á sīquī ndá ley maá nú cúu, de ndá ñúcuán chi sāhá ndāā maá nú túsaá. Chi nduú sáhá ndāā nī iin tiñu súcuán, ncachī dē.

¹⁶De nī ntavā dē ndá ji cuāhān ndá ji tāvēhé tíñú.

¹⁷Ñúcuán de ndá nchivī griego nī ntiin ji Sóstenes, tēe cúñáhnú inī vehe īī sinagoga, de nī ncani ndá ji dē viéhé tíñú, de Galión chi nduú ní nsáhá cuitī dē cuenta.

**Jā ní nōhōn tucu Pablo Antioquía, de nī nquee dē
cuāhān dē jā nacani dē tūhun yā vuelta ūnī**

18De cuāhā cā quīvī nī ndeē Pablo Corinto. Sá de nī nacuetáhvī dē nūū ndācá hermano ñúcuán, de Aquila jín ñasíhī dē Priscila nī nquee ndá dē cuāhān dē jín Pablo ñuū Cencrea. De ñúcuán nī nsēté Pablo xīnī dē, chi ñúcuán cúu iin seña jā ní squíncuu dē jā ní nquee yuhú dē nūū yā. De nī nquīvī ndá dē barco jā quíhīn dē jondē región Siria.

19De nī nquenda ndá dē ñuū Efeso. De ñúcuán nī sndóo dē Aquila jín Priscila, de maá dē-nī nī jēhēn vehe īī sinagoga, de nī nacani dē tūhun yā nūū ndá táhān dē hebreo jā ní ndutútú ñúcuán.

20De nī ncāhān ndāhvī ndá ji jín dē jā ná cúndeē dē jacū cā quīvī jín ji, sochi nduú ní jéhe dē tūhun.

21Chi nī nacuetáhvī dē nūū ji, chi nī ncāhān dē: Cánúú jā quínohōn sá ciudad Jerusalén jā coo sá vico, sochi tú cúnī Yāā Dios de nenda tucu sá nūū ní, ncachī dē. De nī nquee dē inī ñuū Efeso, de nī nquīvī dē barco cuāhān dē.

22De nī nquenda dē Cesarea, de sá de nī jēhēn dē Jerusalén jā sāhá dē saludar grupo nchivī cándíja ñúcuán, de sá de cuānohōn dē jondē Antioquía.

23De nī iyo dē ñúcuán jacū quīvī, de sá de nī nquee dē ñúcuán cuāhān tucu dē nī jicó núu dē níí ndáñúū Galacia jín ndáñúū Frigia. De ndá nchivī cándíja nūū ní jēhēn dē nī jija cā inī ndá ji nī nsāhá dē.

Jā ní nacani Apolos tūhun Jesús inī ñuū Efeso

24De Efeso nī nquenda iin tēe hebreo jā nánī Apolos, de tēe ñuū Alejandría cúu dē. De vāha ndasí nacani dē tūhun yā, de jínī vāha dē tutū īī.

25De suni ja nī ncutūha dē tūhun jā ní stéhēn Juan nāsa quiiji maá Jētohō ō Jesús. De ndíhvī inī dē stéhēn cājí dē tūhun yā vísō maá-nī tūhun jā ní stéhēn Juan tá nī scuénduté dē nchivī cúu.

26De nī nchundeé inī Apolos nī ncāhān dē tūhun yā inī vehe īī sinagoga. De nī jini Aquila jín Priscila tūhun nacani dē, de nī jeca síín ndúū dē tēe ñúcuán, de nī stéhēn vāha cā ndúū dē tūhun Jesús jāá ncháha ca cunī Apolos.

27Ñúcuán de cúnī Apolos jā quíhīn dē región Acaya. De ndá hermano ñuū Efeso nī ntee ji carta jā quíhīn dē jín nūū nchivī cándíja Acaya jā ná cuétáhvī ji Apolos. Chi ja cándíja sava nchivī ñúcuán nī nsāhá Yāā Dios sīquī jā vāha inī yā. De tá nī nquenda dē ñúcuán, de vāha nī nchindeé dē ji jín tūhun yā.

²⁸Chi cájí ndasí nī ncachī dē nūū ndá táhán dē hebreo jondē nduú cā ní ncúu cāhān cā ndá dē sīquī tūhun Jesús. De súcuán nī ntūu nūū ndá cā nchivī jā nchivī hebreo chi stíví dē. Chi jíin tutū īī nī stéhēn Apolos jā maá Jesús cúu Cristo, jā ñúhún inī ndá nchivī hebreo jā quiji.

Jā ní iyo Pablo inī ñuū Efeso

19 ¹De juni ndéē Apolos inī ñuū Corinto de nī jica nuu Pablo ndá ñuū íyó ichi sīquī ñuū Efeso, sá de nī nquenda dē Efeso. De ñúcuán nī nquetáhán dē jíin sava nchivī cándíja.

²De nī jicā tūhún dē ji: ¿A nī nīhīn ndá ní Espíritu Santo tá nī ncandíja ní, á nduú? ncachī dē. De nī ncāhān ndá ji: Nduú chi juni nduú ní nīhīn ndá sá tūhun de tú íyó Espíritu Santo, ncachī ji.

³Ñúcuán de nī ncāhān dē: ¿De nāsa nī jenduté ndá ní túsaá? ncachī dē. De nī ncāhān ndá ji: Suu nī jenduté ndá sá modo jā ní stéhēn Juan, ncachī ndá ji.

⁴De nī ncāhān Pablo: De jā ní scuénduté Juan cúu jā ní stéhēn dē jā ná nācani inī nchivī jā sndóo ji cuāchi ji, de nī ncāhān dē jā ná cándíja ji Yāa jā quiji jā cúu Cristo Jesús, ncachī Pablo.

⁵De tá nī jini ndá ji tūhun yáhá de nī jenduté ndá ji-ni jā ní ncandíja ji maá Jētohō ō Jesús.

⁶De nī ntee Pablo ndahá dē xīnī ndá ji. De nī nquīvi-ni Espíritu Santo inī ánō ndá ji, de nī ncāhān ndá ji sīn sīn yuhú, de nī nacani ji tūhun yā.

⁷De nī iyo tá ūxī ūū tēe.

⁸De ūnī yōō nī jica Pablo vehe īī sinagoga. De nī nchundeé inī dē nī ncāhān nīhīn dē tūhun yā jā scándíja dē ji cúnī dē, chi nī ncachī dē nāsa tátúnī Yāa Dios.

⁹Sochi sava ji nī ncujéhe inī ji, de nduú ní ncándíja ji, de nī ncāhān nāvāha ji sīquī tūhun Yāa Dios nī jini ndá nchivī jā ndútútú. De jā ñúcuán cúu jā ní ncujiyo-ni Pablo nūū ndá ji, de cuāhān dē jíin ndá nchivī cándíja. De ndācá quīvī nī stéhēn dē nūū ndá nchivī ñúcuán inī escuela iin tēe nání Tiranno.

¹⁰De súcuán nī nsāhá Pablo ūū cuīyā. De ndācá nchivī jā íyó Asia, cúu nchivī hebreo jíin nchivī ndá cā nación, nī jini ji tūhun maá Jētohō ō Jesús.

¹¹De nī jēhe Yāa Dios poder nūū Pablo jā cuu sāhá dē quéhén nūū tiñu ñáhnú ndasí.

¹²De jondē ndá pañito jíin ndá sahma jā jétíñú dē nī jēhēn ndá nchivī jíin nūū cáá ndá nchivī cúhū, de nī nduvāha ndá ji-ni cuēhē ndóho ji de nī nquee ndá tāchī inī ji.

¹³De jacū tēe hebreo jícó núu ndá dē jā tavā dē tāchī inī nchivī. De cúnī dē jā nacunehen dē síví maá Jētohō ō Jesús tácu quee ndá tāchī inī nchivī.

De súcuan cáhān ndá dē nūū ndá tāchī: Jín síví maá Jesús, Yāā jā nācani Pablo tūhun, cáhān nīhin nī jín nú jā quee nú quihīn nū, cáchī dē.

¹⁴De iin tē hebreo, nání dē Esceva, cúu dē sūtū cúñáhnú, de íyó ūjā sēhe yíí dē jā sáhá súcuan.

¹⁵Sochi tá nī ncāhān ndá dē súcuan de nī ncāhān-ni tāchī: Ja jínī nī maá Jesús, de suni jínī nī Pablo. Sochi ndá ndóhó, ɛnā tēe cúu ndá nú jā cuetáhví nī nūū nū? ncachī.

¹⁶De tēe ndóho tāchī ñúcuán nī ndava dē nī ntiin dē ndihújā tēe ñúcuán, de nī nsāhá xēen dē chi jondē nī stácuēhé dē, de nī stávichí dē. De nī nquee ndá dē vehe nī jinu ñíí dē cuāhān dē.

¹⁷De tūhun yáhá nī jínī ndá nchivī Efeso, cúu nchivī hebreo cúu nchivī ndá cā nación. De nī nchūhú ndasí ndá ji, de nī ncāhān ndá ji jā cúñáhnú ndasí maá Jētohō ō Jesús.

¹⁸De cuāhā nchivī jā ní ncandíja nī nquenda ji nūū Pablo, náhmā ji ndācá cuāchi jā ní nsāhá ji.

¹⁹De cuāhā ndá tēe jā névāha mágica nī nquenda ndá dē nēe dē tutū dē, de ndéhé jínúū ndācá nchivī de nī nteñuhūn ndá dē tutū dē. De nī ntavā ndá dē cuenta nāsaa ndēe ndá tutū jā ní ncāyū ñúcuán, de nī ncucáhnú inī ndá dē jā ūū xico ūxī mil xūhún plata cúu.

²⁰De súcuan nī jītē nuu tūhun maá Jētohō ō cuāhān, de nī jínī ndihi nchivī jā cúñáhnú ndasí tūhun yā.

²¹De tá nī ncuu ndācá tiñu yáhá de nī jani téyíí inī Pablo jā quihīn dē Macedonia jín Acaya de sá de nenda dē ciudad Jerusalén. De nī ncāhān dē jā tá quenda dē Jerusalén de suni cánuú quihīn dē ciudad Roma.

²²De nī scāca Pablo Timoteo jín Erasto, ūū tēe jā chíndeé táhán jín dē, cuāhān ndúū dē Macedonia. De nī nquendōo Pablo Asia jacū cā quivī.

Jā ní ncuvaā nchivī ñuū Efeso

²³De iin ndá quivī ñúcuán nī nenda ndasí nchivī sīquī tūhun yā.

²⁴Chi nī iyo iin tēe sátíñú plata nání dē Demetrio. De maá dē jín ndá cā tēe jā sátíñú jín dē, níhīn ndasí ndá dē xūhún, chi jín plata sáhá ndá dē ndá veñūhun lulí jā cáá tá cáá veñūhun ídolo ji jā cúu yāā Diana.

²⁵De nī nastútú Demetrio ndá táhán dē jā sátíñú jín dē jín ndá cā tēe jā iin-ni tiñu sáhá jín dē, de nī ncāhān dē: Señor, ja jínī ndá ní jā vāha níhīn ō xūhún sīquī tiñu sáhá ó yáhá.

²⁶De jínī ndá ní de suni jínī ndá ní tūhun jā tēe nání Pablo chi cáhān dē jāá nsūú Yāā ndāā cúu jā sáhá nchivī. De ja nī scāhān dē cuāhā nchivī, de nsūú maá iin-ni ñuū ō Efeso yáhá chi ní cáhnú región Asia.

²⁷De yúhú sá jā canī inī nchivī jāá nduú tiñu jā sáhá ó. De nsūú maá-ni ñúcuán, chi suni canī inī ji jāá nduú tiñu veñūhun maá yāā Diana, de suni

sāhá jéhe inī ndá ji nūū yāā Diana, de mā cúñáhnú cā yā vísō ndihi nchivī Asia jíín nchivī ní cáhnú ñayiví chíñúhún ji yā mitan, ncachī dē.

²⁸Súcuán nī jini ndá tūhun yáhá, de nī nquītī ndasí inī, de nī ncana jee ndá: Cúñáhnú ndasí yāā Diana jā cúu patrona inī ñuū ō Efeso, ncachī ndá.

²⁹De ndihi ndá nchivī ñuū ñúcuán nī ncuvaā ji. De iin cáhnú-ni nī nenda ndá ji nī jeca xeēn ji Gayo jíín Aristarco cuāhān ndá jíín ndúū dē inī vehe nūū ndútútú ndá nchivī sāhá junta. De tē Macedonia cúu ndúū dē, de jica ndúū dē jíín Pablo.

³⁰De cúni Pablo jā quīvi dē nūū íyó tútú ndá nchivī ñúcuán jā cāhān dē jíín ndá nchivī cúni dē nícu, sochi ndá nchivī cándíja nduú ní jéhe ji tūhun jā quīvi dē.

³¹De saá-ni sava ndá tē Asia jā cúñáhnú jā cúu amigo dē, nī ntetíñú tūhun cuāhān nūū dē cāhān ndāhvī jíín dē jā má quīvi dē nūū ní ndutútú nchivī ñúcuán.

³²De ndá nchivī jā ní ndutútú nī ncana jee, sava ji iin tūhun, de sava cā ji incā tūhun, de súcuán nī ncuvaā ndasí. De cuāhā ji nduú jíni cuitī ji nā sīquī cúu jā ní ndutútú ji.

³³De ndá tē hebreo nī jani dē iin táhán dē tē nání Alejandro nūū nchivī cuāhā, de nī ncachī tūhun ndá táhán dē nūū dē nā sīquī cúu jā cúvaā ndá. Ñúcuán de nī nsāhá Alejandro seña jā ná cóo nañí nchivī, chí cúni dē jā cachī dē nūū nchivī jāá nsūú cuāchi nchivī hebreo cúu jā cúvaā.

³⁴Sochi nī nacunī ndá ji jā tē hebreo cúu dē, de jā ñúcuán nī ncana jee ndasí cā ndá ji tá ūū hora: Cúñáhnú ndasí yāā Diana jā cúu patrona inī ñuū ō Efeso, ncachī ndá ji.

³⁵Ñúcuán de secretario inī ñuū ñúcuán nī nsāhá dē jā ní jasī ndá ji yuhú ji, de nī ncāhān dē: Ndá ní tē ñuū ō Efeso, ja jíni ndācá nchivī jā nchivī ñuū yáhá jíto ndācá ó veñūhun yāā Diana jā cúñáhnú, jíín imagen Diana jā ní nincava ichi andiví.

³⁶De nī iin mā cūú cāhān jāá nduú ndāā tūhun yáhá. Túsaá de vāha cā casī ndá ní yuhú ní, de mā sāhá ñamā ní iin tiñu jāá ncháha ca cucáhnú vāha inī ní.

³⁷Chi nī nquisiáha ndá ní ndúū tē yáhá vísō nduú ní nsāhá dē nī iin cuāchi nī nduú ní ncāhān nāvāha dē sīquī yāā maá ó Diana.

³⁸De Demetrio jíín ndá cā tē jā iin-ni tiñu sāhá jíín dē, de tú cúni dē cāhān dē cuāchi sīquī iin tē de ná quíhīn dē juzgado nūū ndá tē jā sāhá ndāā tiñu, de ñúcuán cundaā sīquī tiñu ndá dē.

³⁹De tú íyó incā tiñu jā má cundaā ñúcuán de sāhá ndāā ndá máá ní nūū junta cāhnú tá cúu nūū tátúnī ley.

⁴⁰Chi yuhú sá jā coto cachī nchivī nación Roma jā sīquī gobierno nénda ó, chí mā cucáhnú inī ō nāsa cachī ō jā ní ncutútú ó de nī ncuvaā ō mitan, ncachī dē.

⁴¹De tá nī jīnu nī ncāhān secretario tūhun yáhá, de nī jītē nuu-ni nchivī cuāhān jī.

Jā ní jēhēn Pablo región Macedonia jín Grecia

20 ¹De tá nī ncuu nī ncuvaā ndá jī, de incā quīvī de nī ncana Pablo ndá nchivī cándíja, de nī jani ichí dē ndá jī. De nī nacuetáhvī nū táhán ndá jī jín dē, de nī nanumi táhán ndá jī jín Pablo. Sá de cuāhān Pablo Macedonia.

²De ní cáhnú Macedonia nī jicó núu dē, de nī sndíhvī inī dē ndá hermano. De sá de nī nquenda dē Grecia.

³De ñúcuán nī ndeē dē ūnī yōō. De ja númī dē quīhīn dē jín barco jondē región Siria nícu, de nī nīhīn dē tūhun jā ní squétáhán ndá táhán dē hebreo tūhun jā nenda dē sīquī Pablo ichi nū quīhīn dē. De jā ñúcuán cúu jā ní nacani inī dē, de nī ndicó cóo dē Macedonia.

⁴De nī iyo sava tēe jíca jín Pablo, de súcuan nání ndá dē: Sópater tēe ñuū Berea, Aristarco jín tēe nání Segundo de tēe ñuū Tesalónica cúu ndúu dē, Gayo tēe ñuū Derbe, Tíquico jín Trófimo tēe región Asia, jín Timoteo.

⁵De ndá tēe yáhá nī jehndē ndā dē cuāhān dē ñuū Troas, de ñúcuán nī ndetu ndá dē ndúu sá jín Pablo. De sāan cúu Lucas.

⁶De tá nī nchāha vico jā yáji ndá nchivī hebreo stātílā jāá nduú nā levadura yíhí, de jín barco nī nquee ndúu sá Filipos, de nū ūhūn quīvī nī naquetáhán ndá sá jín ndá dē jondē Troas. De ūjā quīvī nī iyo ndá sá ñuū ñúcuán.

Jā ní iyo Pablo ñuū Troas

⁷De domingo nī ndutútú ndá nchivī cándíja jā cajī jī stātílā jā nūcūhun inī jī yā. De cání ndasí nī stēhēn Pablo tūhun yā nū ndá jī chí jondē sava ñuú, chí incā quīvī de quīhīn dē.

⁸De nī iyo cuāhā ñuhūn inī vehe piso ūnī nū ní iyo tútú ndá sá ñúcuán.

⁹De iin tēe lulí nání Eutico ndēē jī viéhé ventana. De tá nī ncunúú nacani Pablo tūhun de jíhī ndasí jī māhná, de nī nquixīn jī-ni. De nī nincava jī ventana jondē nū ñuhūn, de tá nī nanee ndá nchivī jī de ja nī jíhī jī.

¹⁰Ñúcuán de nī nuu Pablo. De nī jīquindeyi dē de nī numi dē jī, de nī ncāhān dē: Mā cúyūhú ndá ní, chí nī natecū jī, ncachī dē.

¹¹De nī ndaa dē, de nī scuáchi dē stātílā, de nī nchajī dē jín ndá jī jā nūcūhun inī ndá jī yā. De nahán cā nī stēhēn dē tūhun chí jondē nī ntūu. Ñúcuán de nī nquee dē cuāhān dē.

¹²De cuānohōn ndá jī jín Eutico, chí íyó vāha jī, de cúsiī ndasí inī ndá jī.

Jā ní nquee Pablo ñuū Troas cuāhān dē ñuū Mileto

13De nī nquīvi ndá sá inī barco, de cuāhān sá ñuū Asón, de ñúcuán naquetáhán ndá sá jín Pablo, chi súcuán nī ncachī dē jā caca jéhé dē de quenda dē ñúcuán.

14De nī naquetáhán ndá sá jín dē Asón. De nī nquīvi dē barco jín ndá sá, de cuāhān ndá sá jín dē ñuū Mitilene.

15De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá jín barco. De quīvī téen nī nquenda sá xiín isla Quío, de quīvī únī de nī nquenda sá jín barco isla Samos, de nī nquendōo ndá sá ñuū Trogilio. De quīvī cúmi de nī nquenda ndá sá Mileto.

16Chi jáni inī Pablo jā má jécuiñī dē Efeso, tácuá quee ñamā dē-ni inī Asia, chi númī dē jā quíhīn ñamā dē ciudad Jerusalén tácuá coo dē maá quīvī Pentecostés tú ná cúñamā dē.

**Jā ní jani ichí Pablo ndá tēe ñáhnú jā ndíso tínú
ñuū nchivī cándíja inī ñuū Efeso**

17De juni ndéē dē ñuū Mileto, de nī ntetínú dē tūhun cuāhān Efeso jā ná quíji ndá tēe ñáhnú jā ndíso tínú ñuū nchivī cándíja ñúcuán.

18De tá nī nquenda ndá tēe ñúcuán de nī ncāhān dē: Ja jínī vāha ndá máá ní nāsa sáhá sá jondē quīvī jā ní nquiji xíhna ñúhún sá región Asia de jondē mitan.

19De ja jínī ní nāsa nī nsatínú vāha sá ñuū maá Jētohō ō níí tiempo jā ní iyo sá jín ndá ní de jondē mitan. De nduú ní nsáhá ñáhnú sá maá sá. De suni íyó vuelta jā ní jacu sá jā jéhē nchivī. De nī nquiji tūndóhó sīquī sá nī nsáhá ndá táhán sá hebreo, chi nī squétáhán ndá ji tūhun jā sīquī sá.

20De ja jínī ní jāá nduú ní ncúmanī jā nacani sá ndācá tūhun yā ñuū ní jā sáhá jā quendōo vāha ndá ní, chi nī stéhēn sá tūhun yā cúu ñuū chítú cúu inī ndācá vehe.

21De suni inuú-ni nī nacani sá tūhun yā ñuū ndá táhán sá hebreo jín ñuū nchivī ndá cā nación jā ná nacani inī ji sīquī cuáchi ji, de ná cándíja ji maá Jētohō ō Jesucristo.

22De mitan chi ja ñúhún ichí sá jā quíhīn sá Jerusalén, chi sndíhvī inī Espíritu Santo sāán jā quíhīn sá vísō nduú jínī sá nāsa cundoho sá ñúcuán.

23De íyó iin jā jínī sá, chi ndācá ñuū ñuū jīca sá chi cáhān Espíritu Santo jín sá jā quiji tūndóhó sīquī sá, de suni quíhīn sá vecāa.

24De nī nduú sáhá sá cuenta vísō ná cáhnī ji sāán, chi jā cúni sá cúu jā ná sínu vāha sá tiñu jā ní ntee maá Jētohō ō Jesús sīquī sá de súcuán cusii inī sá. De tiñu ñúcuán cúu jā nacani sá tūhun vāha yā ñuū ndācá nchivī nāsa vāha inī Yāa Dios jín ó.

²⁵De mähñú ndá máá ní chi ja nī jica nuu sá nī nacani sá tūhun nāsa tátúni Yāā Dios, de mitan chi ja nī jinī sá jā nī iin ní mā cūnī cuitī cā nūū sá.

²⁶Túsaá de cájí cáchī tūhun sá nūū ndá ní mitan jāā nsūú cuāchi maá sá cúu de tú naā iin ní.

²⁷Chi nduú ní ncúmanī jā nacani sá nūū ndá ní ndācá jā ní nsāhá ndāā Yāā Dios.

²⁸Túsaá de coto vāha ndá ní maá ní, de suni coto vāha ndá ní ndá cā nchivī cándíja, chi Espíritu Santo nī jani yā ndá ní jā coto ní ndá nchivī jā ní ncandíja maá Jētohō ō. Chi jín nīñi yā nī nacueen yā ndá ji.

²⁹Chi jínī sá jā tá quee sá quihīn sá de quīvi ndá tēe nēhén mähñú ndá ní jā stáhvī dē ndá ní. Chi cuu dē tá cúu yīhī jā jáhnī ticāchī de súcuán nducú ndá dē jā snāā dē ánō ndá nchivī cándíja.

³⁰De saá-ni jondē mähñú grupo ndá máá ní, suni quijéhé sava dē cāhān dē tūhun stáhvī tácuā stáhvī dē nchivī cándíja jā ná tíin ji tūhun stáhvī jā stéhēn dē.

³¹Coo ndito inī ndá ní túsaá. De mā náā inī ní jā ūnī cuiyā nduú ñuú nduú ní jécuiñī sá jā sndíhvī ndasí inī sá tá iin iin ní chi jondē nī jacu sá jēhē ndá ní.

³²De mitan, hermano, jícān táhvī sá jēhē ndá ní jā maá Yāā Dios coto yā níhín, de coo ndá ní jín tūhun yā jā sáhá yā jā váha ndá ní. Chi íyó poder tūhun yā ñúcuán jā scúja yā inī ndá ní, de suni sáhá jā nīhīn ní ndācá jā cūnī yā taji yā nūū ní jín nūū ndá cā nchivī jā coo ndoo coo iī ji nūū yā.

³³De nī nduú ní ndíyo inī sá jā nīhīn sá nī xūhún nī sahma nūū nī iin nchivī.

³⁴Chi jínī vāha ndá ní jā ní nsatínú ndasí maá sá tácuā nīhīn sá ndācá jā jínī ñúhún sá jín ndá tēe jā ní jica jín sá.

³⁵De súcuán nī stéhēn sá nūū ní jā súcuán cánuú satínú ó tácuā nīhīn ō jā cuāha ó nūū ndá nchivī jā cúmanī nūū. De mā náā inī ní tūhun maá Jētohō ō Jesús, chi súcuán nī ncāhān yā: Ndetū cā quéndōo ó jā cunī mānī maá ó ndatínú nūū nchivī nsūú cā jā cunī mānī ji nūū maá ó, ncachī yā, ncachī Pablo.

³⁶De tá nī ndihi nī ncāhān dē ndācá tūhun yáhá de nī jécuiñī jítí dē, de nī jícān táhvī dē jín ndá hermano ñúcuán.

³⁷Ñúcuán de ndihi dē nī jacu ndasí. De nī nanumi táhán ndá dē jín Pablo de nī nchitū ndá dē nūū Pablo.

³⁸Chi cúcuécá ndasí inī ndá dē jā ní ncāhān Pablo jā má cūnī cuitī cā ndá dē nūū dē. De cuāhān ndá dē jín Pablo nūū íñi barco.

Jā cuánohōn Pablo ciudad Jerusalén

21 ¹Ñúcuán de ndá hermano jā ní nquiji Efeso nī nquendōo ndá ji Mileto. De nī nquīvi ndá sá barco, de nī jehndē ndāā ndá sá cuāhān

sá jondē isla Cos. De quīvī téen nī nquenda sá ñuū Rodas. De nī nquee tucu ndá sá, de nī nquenda sá ñuū Pátara.

²De ñúcuán nī nīhīn ndá sá iin barco jā quíhīn región Fenicia, de nī nquīvi ndá sá cuāhān sá.

³De tá nī jinī sá isla Chipre de nī nquendōo-ni lado sátín sá, chi nī nchāha ndá sá cuāhān sá jín barco jondē región Siria. De nī nquenda ndá sá ñuū Tiro, chi ñúcuán quendōo carga jā ndíso barco.

⁴De ñúcuán nī nanducú ndá sá nchivī cándíja, de nī iyo sá jín ndá ji ūjā quīvī. De nī stéhēn Espíritu Santo nū ndá ji jā quiji tūndóhó síquī Pablo inī ciudad Jerusalén, de jā ñúcuán nī ncāhān ndá ji jín dē jā má quíhīn dē nícu.

⁵Ñúcuán de tá nī jīnu ūjā quīvī de nī nquee ndá sá. De ndá tēe cándíja jín ñasíhī dē jín ndá sēhe dē, nī jēchūhun ichí ndá dē ndá sāan yuhú ñuū ñúcuán. De nī jēcuiñī jítí ndá sá yuhú mar, de nī jīcān táhvī ndá sá.

⁶De nī nanumi táhān ndá sá de nī nacuetáhvī nū tāhān ndá sá ñúcuán. De nī nquīvi ndá sá barco cuāhān sá, de nī ndicó cóo ndá ji cuānohōn ji vehe ji.

⁷De súcuán nī nquee ndá sá inī ñuū Tiro cuāhān sá jín barco, de nī nquenda sá ñuū Tolemaida de sá de nī nquee sá barco. De ñúcuán nī nsāhá ndá sá saludar ndá hermano, de nī iyo ndá sá iin quīvī jín ndá dē.

⁸De quīvī téen nī nquee tucu ndá sá jín Pablo, de nī nquenda ndá sá ciudad Cesarea. De nī nquīvi ndá sá inī vehe iin tēe nání Felipe. De tēe nácani tūhun vāha yā cúu dē, de cúu dē iin táhān jā újā tēe jā ní nsājī stāa nū ndá ñahan ndahví tá nī nacāji nchivī cándíja. De nī ndeē ndá sá jín dē.

⁹De tēe ñúcuán íyó cūmī sēhe síhī dē jā íyó maá, de nácani ndá ji tūhun Yāa Dios.

¹⁰De juni ndéē ndá sá jín dē jacū quīvī ñúcuán de ichi Judea nī nquiji iin tēe nácani tūhun Yāa Dios, nání dē Agabo.

¹¹De nī nquindēhé dē ndá sá. De nī nquehen dē sachíjin Pablo, de nī juhni dē ndahá maá dē jín jēhē dē, de nī ncāhān dē: Cáchi Espíritu Santo jā súcuán cuhni táhān ó hebreo tēe xí sachíjin yáhá tá quíhīn dē Jerusalén. De cuāha ji dē nū nchivī incā nación, ncachī dē.

¹²De jā súcuán nī jini ndá sá tūhun ñúcuán, de ndá sāan jín ndá cā hermano Cesarea nī ncāhān ndāhvī ndá sá jín Pablo jā má quíhīn dē Jerusalén nícu.

¹³Ñúcuán de nī ncāhān Pablo: ¿Nājēhē cúu jā jácu ndá ní de cúcuécá ndasí inī sá sáhá ndá ní? Chi sāan chi nsūū vāchi jā cunuhnī sá-ni inī ciudad Jerusalén, chi ja íyó tūha sá jā vísō ná cúu sá ñúcuán jā síquī maá Jētoho ō Jesús, ncachī dē.

¹⁴De nduú ní ncúu casī ndá sá jā má quíhīn dē. De nduú cā ní ncāhān fuerza sá jín dē, chi nī ncāhān sá: Ná cóo nāsa cūni maá Jētoho ō túsaá, ncachī ndá sá.

15 Ñúcuán de nī nsāhá tūha sá de nī nquee ndá sá cuāhān sá Jerusalén.
16 De suni cuāhān ndá sá jíin jacū tēe Cesarea jā cándíja, de suni cuāhān iin tēe Chipre, nání dē Mnasón. De ja nī ncunahán cándíja dē. De tá nī nquenda ndá sá Jerusalén, de nī ndōo ndá sá vehe tēe ñúcuán.

Jā ní jēndēhé Pablo Jacobo

17 De tá nī nquenda ndá sá Jerusalén de nī ncusiī ndasí inī ndá hermano ñúcuán jā ní nquenda ndá sá.
18 De quīvī téen nī jēhēn ndá sá jíin Pablo vehe Jacobo. De ñúcuán nī ncutútú ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū ndá nchivī cándíja.
19 De nī nsāhá saludar Pablo ndá tēe ñúcuán. Sá de nī nacani dē tūhun ndācá tiñu jā ní nsāhá Yāā Dios jíin dē tá nī nacani dē tūhun yā nūū nchivī ndá cā nación.
20 De nī jini ndá dē tūhun yáhá, de nī ncāhān ndá dē jā cúñáhnú ndasí Yāā Dios. De nī ncāhān ndá dē jíin Pablo: Hermano, mitan de ja jíin ní tá cuāhā mil táhán ó hebreo nī ncandíja ji Jesús. De cáhān nīhin ndá ji jā cánuú squíncuu ó ley Moisés.
21 Sochi nī nīhin ndá ji tūhun jā stēhēn ní nūū ndá táhán ó hebreo jā íyó ndá cā nación jā má cuétáhvī cā ji ley Moisés de nī mā sāhá cā ji circuncidar ndá sēhe ji de nī mā cuétáhvī cā ji ndá costumbre janahán.
22 ¿De nāsa sāhá ó túsaá? Chi nīhin ndíja ndá táhán ó hebreo tūhun jā ní nenda ní, de cutútú cuāhā ji.
23 Túsaá de súcuán ná sáhá ó: Yáhá íyó cūmī táhán ó hebreo jā ní nquee yuhú ndá dē iin jā squíncuu dē nūū Yāā Dios.
24 Cueca ní ndá tēe yáhá, de quīhīn ní jíin dē templo. De sāhá ndá ní tá cúu nūū cáhān ley jā ndúndoo nchivī nūū yā. De chunáá ní jā sōcō ndá dē nūū yā. De sá de cuu sēté ndá dē xīnī dē, de ñúcuán stēhēn jā ní squíncuu dē jā ní nquee yuhú dē nūū yā. Tú súcuán sāhá ní sá de jīcūhun inī ndá táhán ó hebreo jāá nsūū jāndāā cúu tūhun jā ní nīhin ji sīquī ní, chi cunī ji jā sa vāha squíncuu ní ley Moisés.
25 Sochi ndá nchivī ndá cā nación jā cándíja Jesús, chi ja nī ntetíñú ndá sá carta cuāhān nūū ji jāá nduú cánuú squíncuu ji nī iin tūhun ñúcuán. Chi jā squíncuu ji cúu jā má cājí ji cūñu jā ní nsōcō nūū ídolo nī nīñī nī quiti jéhné, de mā cācá ndiī ji, ncachī ndá dē.

Jā ní ntiin ndá dē Pablo inī templo

26 Ñúcuán de nī jeca Pablo ndicúmī tēe ñúcuán cuāhān ndá dē nūū quendōo dē. De quīvī téen nī nasāhá ndoo ndá dē maá dē nūū yā. De nī nquīvi Pablo inī templo jā cachī tūhun dē nūū ndá sūtū nā quīvī jīnu jā násāhá ndoo ndá dē maá dē de quīsiáha dē quiti jā sōcō tá iin iin dē nūū yā.

²⁷De tá ja ñatin sínu dē ndihújā quivī jā ndúndoo ndá dē nūū yā, de sava táhān dē hebreo jā vāji ichi Asia nī jinī nūū Pablo jā íyó dē inī templo. De nī scáhān ndá dē ndihi nchivī ñúcuán, de nī ntiin ndá Pablo.

²⁸De nī ncana jee ndá: Ndá ní tēe nación maá ó Israel, cuāha núú ndá ní ndahá ní, chi tēe yáhá cúu jā jíca nuu ní cáhnú stéhēn dē nūū ndācá nchivī, de cáhān dē sīquī nación ndācá ó jín sīquī ley Moisés jín sīquī templo yáhá. De mitan ja nī squívi dē jacū tēe griego inī templo īi yáhá, de súcuán nī stívī dē templo chi cáhān ley jā má cúu quivī nchivī incā nación jāā nsūú nchivī hebreo cúu, ncachī ndá.

²⁹Chi jondē tá ndēē Pablo inī Jerusalén nī jinī ndá tēe hebreo jā jíca dē jín Trófimo, tēe ñuū Efeso. Chi nī jani inī ndá jā ní squívi Pablo tēe ñúcuán inī templo, de nsūú tēe hebreo cúu dē.

³⁰De ndihi nchivī ciudad ñúcuán nī ncuvaā. De nī ncutútú ji-ni, de nī ntiin ndá ji Pablo, de nī ntavā xēēn ji dē inī templo. De nī nacasī ji-ni viéhé.

³¹De cúnī ji jā cahnī ji Pablo nícu, sochi general, tēe cúñáhnú nūū ndá soldado, nī nīhīn dē tūhun jā ndihi nchivī Jerusalén nī nenda ndá ji cúvaā ji.

³²De nī jeca general ndá soldado jín capitán, de jínu ndá dē cuāhān dē nūū íyó ndá nchivī cuāhā ñúcuán. De nī jinī nchivī jā ní nquenda general jín ndá soldado, de nī jencuiñī ndá ji jā cáni ji Pablo.

³³Ñúcuán de nī ntandēē-ni general, de nī ntiin dē Pablo. Ñúcuán de nī ncachī dē jā ná cúnuhñī Pablo jín ūū cadena. De nī jicā tūhún general ndá nchivī ñúcuán nā tēe cúu Pablo, de nā cuāchi nī nsāhá dē.

³⁴Sá de ndá nchivī cuāhā ñúcuán nī ncana ji sín sín tūhun. De nduú ní ncúcáhnú inī dē nā cuāchi nī nsāhá Pablo sīquī jā cúvaā ndasí ndá ji, de nī ncachī dē jā ná quíhīn Pablo cuartel.

³⁵De tá nī nquenda ndá dē jín Pablo escalera cuartel de nī jiso-ni ndá soldado dē cuāhān dē, chi nī nenda ndasí nchivī sīquī dē.

³⁶Chi ndihi nchivī níquīn ji soldado, de cána jee ndá ji: Ná cúu tēe jīñā, ncachī.

Jā ní ncāhān Pablo jēhē maá dē nūū ndá nchivī

³⁷De tá ja quívi ndá soldado jín Pablo inī cuartel, de jín tūhun griego nī ncāhān dē jín general: ¿A cuāha ní tūhun jā cāhān sá iin tūhun jín ní? ncachī dē. De nī ncāhān general: Jājāān, cúu cáhān nū yuhú griego túsaá.

³⁸¿A nsūú maá nú cúu tēe nación Egipto jā ní nenda sīquī gobierno quivī yātā túsaá? Chi tēe ñúcuán nī snēnda dē cūmī mil tēe jā jáhnī ndiyi nī jēhēn dē jín jondē nūū ñuhun tíhá, ncachī general.

³⁹Ñúcuán de nī ncāhān Pablo: Nduú chi tēe hebreo cúu sá, chi nī ncacu sá Tarso jā cúu ñuū cúñáhnú ndáñúū Cilicia. De sāhá ní favor cuāha ní tūhun jā cāhān sá jín ndá nchivī yáhá, ncachī dē.

⁴⁰De nī jēhe general tūhun jā cāhān dē, de nī jēcuīñī ndeē Pablo nūū escalera. De nī nsāhá dē seña nūū nchivī ñúcuán jā ná cóo nañíí ji. De tá nī ncunañíí ji de nī ncāhān dē yuhú ndá máá dē jíín ndá ji jā cúu yuhú hebreo:

22 ¹Tátā, señor, mitan de cunini ndá ní tūhun jā cāhān sá jēhē maá sá jíín ní, ncachī dē.

²De nī jini ndá ji jā cāhān Pablo yuhú hebreo, de víhí cā nī ncunañíí ndá ji. De nī ncāhān Pablo:

³Maá sá cúu ndija tēe ñuū ō hebreo, de nī ncacu sá ñuū Tarso ndáñúū Cilicia, sochi ciudad Jerusalén yáhá nī jahnu sá. De nī ncutūha sá escuela Gamaliel, de nī stéhēn dē ley jā ní jēhe yā nūū ndá ndiyi tatā ō. De nī ndihvī inī sá jā squíncuu vāha sá nūū Yāa Dios jondē jíín inī jíín ánō sá, tá cúu nūū sáhá ndá máá ní jíín ley mitan.

⁴De nī nsāhá nāvāha sá ndá nchivī cándíja tūhun Jesús, de jondē nī ncuu inī sá jā cuū ndihi ji nícu. De cúu tēe cúu ñahan nī ntiin sá ndá ji nī nchihi sá ji vecāa.

⁵De sūtū cúñáhnú cā jíín ndācá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú inī ñuū ō, ndá máá dē cúu testigo jā súcuán nī nsāhá sá. De suni nī ntaji dē orden nūū sá jā cuāha sá nūū ndá tēe ñuū ō hebreo jā íyó Damasco. De cuāhān sá ñúcuán jā tiin sá ndá nchivī cándíja nūū Jesús de quinasíaha sá ji ciudad Jerusalén yáhá de ndoho ji nícu.

Jā ní ncachī Pablo nāsa nī ndico cóo inī dē nūū Jesús

(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

⁶De nī nquehen sá ichi cuāhān sá, de nī ncuñatin sá yuhú ñúū Damasco cuāhān sá. De tá cahūxī ūū cúu de ichi andiví nī nquiji-ni iin luz jéndūtē ndasí nūū sá.

⁷De nī ndicó cáva sá-ni nūū ñūhún, de nī jini sá iin tūhun jā cāhān: Saulo, Saulo, ¿nājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū? ncachī.

⁸Ñúcuán de nī ncāhān sá: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī sá. De nī ncāhān yā jíín sá: Maá nī cúu Jesús ñuū Nazaret, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándíja cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū, ncachī yā.

⁹De ndá tēe jā cuāhān jíín sá nī jini ndija dē luz ñúcuán, de nī nchūhú ndá dē, sochi nduú ní jíni dē nāsa nī ncāhān yā jíín sá.

¹⁰Ñúcuán de nī ncāhān sá: Señor, ¿naá cúu jā cúnī ní jā sáhá sá túsaá? ncachī sá. Ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō sá: Nacōo, de quihīn nū Damasco, de ñúcuán íyó iin tēe jā cachī nūū nū naá cúu jā cúnī ní jā sáhá nú, ncachī yā.

¹¹De sīquī jā jéndūtē ndasí luz ñúcuán de nī ncucuáá sá-ni nī nsāhá. De ndá tēe jā cuāhān jíín sá tiin ndá dē-ni cā ndahá sá nī nquīvi sá Damasco.

¹²De ñúcuán ndéē iin tēe nání Ananías. De ndācá táhán ó hebreo jā ndéē ñúcuán cáhān jā tēe vāha cúu Ananías, chi vāha squíncuu dē ley Moisés.

¹³De nī nquenda tēe ñúcuán vehe nūū ndéē sá, de nī ncāhān dē jín sá: Hermano Saulo, ná nátūu tīnūú ní, ncachī dē. De nī natūu-ni nūū sá, de nī jinī sá nūū dē.

¹⁴De nī ncāhān Ananías: Maá Yāa Dios ndá ndīyi tatā ō, ja nī nacāji yā ní tácuā cunī ní naá cúu jā cūnī yā jā sáhá ní, de cunī ní nūū maá Cristo Yāa ndāā, de cunī ní tūhun jā cáhān yā.

¹⁵De nacani ní tūhun yā nūū ndihi nchivī ndācá jā ní jinī ní jín jā ní jini ní.

¹⁶De mitan de mā cúhuun inī ní túsaá. Nacuiñī ní, de cuenduté ní, de cáhān ndāhvī ní jín maá Jētohō ō tácuā naquete yā ánō ní nūū cuáchi ní, ncachī dē jín sá.

Jā ní ncachī Pablo nāsa nī ntetínú Yāa Dios dē nūū nchivī ndá cā nación

¹⁷De nī ndicó cóo sá nī nenda sá ciudad Jerusalén. De jícān táhvī sá inī templo de nī stéhēn yā iin jā ní jinī sá.

¹⁸Chi nī jinī sá nūū yā, de nī ncāhān yā jín sá: Ndíta-ni quee ñamā nū inī Jerusalén yáhá, chi mā cuétúhún nchivī yáhá tūhun nī jā nacani nú nūū ji, ncachī yā.

¹⁹De nī ncāhān sá jín yā: Nduú, Señor, chi cuetáhvī ndá ji sāán, chi ja jini ndá ji nāsa tēe nī ncuu sá jā ní nquivi sá ndihi vehe īī sinagoga nī ntiin sá ndācá nchivī cándíja ji ní, de nī ncani sá ndá ji, de nī nchihi sá ji vecāa.

²⁰De suni jini ndá ji jā quivī jā ní jahni ji Esteban, tēe nī nacani tūhun ní, de suni nī īñi sá quivī ñúcuán, de nī jetúhún sá jā ní jīhī dē. Chi nī jito sá sahma ndá tēe jā ní jahni Esteban, ncachī sá jín yā.

²¹De nī ncāhān yā: Cuáhán, chi maá nī tétínú ndóhó jā quihīn jicá nú jondē nūū nchivī ndá cā nación nacani nú tūhun nī nūū ji, ncachī yā jín sá, ncachī Pablo.

Jā ní īñi Pablo nūū general

²²De xihna nī nini vāha ndá ji jā cáhān dē. De tá nī ncāhān dē tūhun yáhá jā ní ncāhān yā jín dē jā tetínú yā dē quihīn dē nūū nchivī ndá cā nación nacani dē tūhun yā, sá de nī ncana jee ndá ji: Ná cúu tēe jīñā. Nsūú tēe vāha cúu dē jā cutecū cā dē, ncachī ndá ji.

²³De súcuán cána cóhó ndá ji. De quisi ji sōō ji, de squénda ji ticāchāā ñuhun, de súcuán sáhá ndá ji chi quiti ndasí inī ji.

²⁴De nī ncachī general jā ná quivi Pablo inī cuartel. De nī ncachī dē jā ná stíchī ndá soldado Pablo jondē jín cuarta ñii tácuā cucáhnú inī general nā siquī cúu jā ní nenda ndá nchivī ñúcuán siquī dē.

²⁵De nī juhnī ndá dē Pablo tácuā cuu canī ndá dē. De nī ncāhān Pablo jín tēe cúu capitán jā íñi ñúcuán: ¿A íyó ley jā canī ní jín cuarta ñi iin tēe nación Roma de tú ncháha ca cunī ní nā cuāchi nī nsāhá dē? ncachī dē.

²⁶De nī jini capitán tūhun yáhá, de nī nquee dē cuācachī dē nūū general: Cūndēhé ní nāsa sāhá ní jín tēe yáhá, chi tēe nación Roma cúu dē, ncachī dē.

²⁷Ñúcuán de nī nquenda general nūū Pablo, de nī jicā tūhún dē: Cachī tú maá jāndāā jā tēe nación Roma cúu nú, ncachī dē. De nī ncāhān Pablo: Suu cúu ndija sá, ncachī dē.

²⁸De nī ncāhān tucu general: De nduhū chi cuāhā xūhún nī jēhe nī, de súcuán nī nduu nī sēhe nación Roma, ncachī dē. De nī ncāhān Pablo: Sochi sāán chi cúu sá maá tēe jā ní ncacu nación Roma, ncachī dē.

²⁹Ñúcuán de ndá jā cūnī jā sndóho dē nī ncujiyo-ni cuāhān. De saá-ni jondē general suni nī nchūhú dē chi nī stíví dē ley jā ní juhnī dē Pablo, chi nduú íyó vāha jā sāhá súcuán jín tēe nación Roma.

Jā ní íñi Pablo nūū junta cúñáhnú cā táhán dē hebreo

³⁰De quívi téen de cūnī general jā cucáhnú vāha inī dē nā sīquī cúu jā ní nenda ndá tēe hebreo sīquī Pablo. De nī ndají dē cadena jā núhnī Pablo. De nī ncachī dē jā cutútú ndācá sūtū cúñáhnú jín ndācá tēe sáhá junta cúñáhnú cā. De nī ntavā dē Pablo, de nī jani dē nūū ndá tēe jā ní ncutútú.

23 ¹Ñúcuán de nī nūcūndēhé vāha Pablo nūū ndá tēe jā ní ncutútú, de nī ncāhān dē: Ndá ní tátā, señor, sāán chi nijin cúu ánō sá jā vāha ndāā jica sá nūū Yāā Dios jondē mitan, ncachī dē.

²Ñúcuán de Ananías, tēe cúu sūtū cúñáhnú cā, nī ncachī dē nūū tēe íñi ñatin nūū Pablo jā ná cátū maá yuhú dē.

³De nī ncāhān Pablo jín sūtū cúñáhnú cā ñúcuán: Yāā Dios chi sndóho yā níhín chi tēe stáhví-ni cúu ní. Chi ndēē ní jā sāhá ndāā ní tiñu sá de tú nī stíví sá ley Moisés. ¿Túsaá de nā sīquī cúu jā cáchi ní jā canī dē sāán? Chi suu jīñā cúu jā stíví maá ní ley, ncachī dē.

⁴De nī ncāhān ndá tēe íñi nūū dē ñúcuán: ¿Nājēhē cúu jā cáhān nāvāha nú jín sūtū cúñáhnú cā jā sátínú nūū Yāā Dios? ncachī ndá.

⁵De nī ncāhān Pablo: Tátā, señor, nduú ní jínī sá jā sūtū cúñáhnú cā cúu dē. Chi tú ní jínī sá de mā cáhān sá súcuán nícu, chi cáchi nūū tūtū īi jā má cáhān nāvāha ó nūū tēe cúñáhnú inī ñuū ō, cáchi, ncachī dē.

⁶De tá nī ncucáhnú inī Pablo jā sava dē cúu tēe grupo saduceo de sava cā dē cúu grupo fariseo, de nī ncāhān jee dē nūū junta: Ndá níhín tátā, maá sá cúu iin táhán grupo fariseo, chi cúu sá sēhe iin tēe fariseo. Chi ñúhún inī sá jā nastécū yā ndiyi, de jā suu cúu jā cáhān ndá ní cuāchi sīquī sá, ncachī dē.

⁷De tá nī ncāhān dē súcuán de nī ntetáhán ndá tēe fariseo jín tēe saduceo jā sáhá junta. De nī ncusín inī ndá.

⁸Chi cáhān ndá tēe saduceo jā má nátecū ndīyi de nī nduú nā ángel yā íyó de nī ánō. Sochi tēe fariseo chi jétúhún dē ndinúnī tūhun yáhá.

⁹De nī ncuvaā ndasí. De ñúcuán de nī nacuiñī sava tēe fariseo jā stéhēn ley Moisés, de nī ncāhān dē: Nduú nī iin cuāchi níhīn ndá sá sīquī tēe yáhá. Sanaā de nī ncāhān ndija iin ánō á iin ángel yā jín dē, de mā sáhá nihīn inī ō nūū Yāā Dios túsaá, ncachī ndá dē.

¹⁰De nī ntetáhán ndasí ndá. De yúhú general jā scuáchi ndá Pablo de nī ncachī dē jā ná quívi ndá soldado tavā dē Pablo māhñú ndá, de ná ndívi dē inī cuartel.

¹¹De jacuāā ñúcuán nī nquenda-ni Jētohō ō nūū dē, de nī ncāhān yā jín dē: Pablo, sáhá ndeé inī nū, chi tá-ni nī nacani nú tūhun nī inī Jerusalén yáhá, suni súcuán cánuú quīnacani nú tūhun nī jondē Roma, ncachī yā.

Jā ní squétáhán ndá ji tūhun jā cahnī ji Pablo

¹²De tá nī ncunijīn de nī ncutútú cuāhā ndá tēe hebreo de nī squétáhán ndá tūhun. De nī ncāhān téyíí ndá jā má cājí cuitī ndá de nī mā cōhó cuitī ndá de tú mā cáhñī ndá Pablo xihna cā.

¹³De víhí cā ūū xico tēe hebreo nī ncāhān téyíí ndá tūhun yáhá.

¹⁴De nī jēhēn ndá nūū ndá sūtū cúñáhnú jín nūū ndá tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū nchivī hebreo, de nī ncāhān ndá jín tēe ñúcuán: Nī ncāhān téyíí ndá sá jā má cājí cuitī ndá sá de tú mā cáhñī ndá sá Pablo xihna cā.

¹⁵Túsaá de ndá máá ní jín ndá cā tēe sáhá junta cúñáhnú cā, cuácāhān ndá ní jín general jā ná távā dē Pablo cuēē dē jín nūū junta teēn, chi cachī ní jā cúnī ndá ní jā stíchī vāha cā ndá ní dē. De ná cóo tūha ndá sá jā cahnī sá dē ichi, ncachī ndá.

¹⁶Sochi sēhe yíí cuāha Pablo nī jini ji jā súcuán nī squétáhán ndá tūhun. De nī jēhēn ji cuartel, de nī ncachī tūhun ji nūū Pablo.

¹⁷De nī ncana Pablo iin tēe cúu capitán, de nī ncāhān dē: Cueca ní sūchí yáhá quīhīn ní jín ji nūū general, chi íyó iin tūhun cachī tūhun ji nūū dē, ncachī dē.

¹⁸De capitán nī jeca dē ji cuāhān ji jín dē nūū general, de nī ncāhān dē: Pablo, tēe yíhí vecāa, nī ncana dē sáan nī ncāhān dē jín sá jā quisiáha sá sūchí yáhá nūū ní, chi íyó iin tūhun cāhān ji jín ní, ncachī dē.

¹⁹De nī ntiin general ndahá ji de cuāhān dē jín ji iin lado, de nī jīcā tūhún yuhú dē ji: ¿De nā tūhun cāhān nū jín nī cúnī nū? ncachī dē.

²⁰De nī ncāhān ji: Ndá tēe hebreo nī squétáhán ndá dē tūhun jā cāhān dē jín ní jā teēn tavā ní Pablo quīhīn dē nūū ndá tēe sáhá junta cúñáhnú cā, chi cāhān ndá dē jín ní jā cúnī dē jā stíchī vāha cā dē Pablo.

²¹Sochi mā cándíja ní, chi víhí cā ūū xico dē cundetu yuhū dē ichi. Chi nī ncāhān téyíí ndá dē jā má cājí cuiti dē de ni mā cōhó dē de tú mā cáhni ndá dē Pablo, ncachī ndá dē. De mitan ja ndétu dē jā cuāha ní tūhun jā quihīn Pablo nūū junta, ncachī ji.

²²De nī ncāhān general jín ji jā ni iin nūū mā cāchí ji jā súcuán nī ncachī tūhun ji nūū dē, de nī natajī dē ji cuānohōn ji.

Jā ní ntají general Pablo cuāhān dē nūū Félix, tēe cúu gobernador

²³Ñúcuán de nī ncana general ūū capitán, de nī ncachī dē jā sāhá tūha dē ūū ciento soldado jā jíca jéhé jín ūnī xico ūxī soldado jā yósō caballo jín ūū ciento soldado jā yíndahá lanza. Chi cahīn jacuāā ñúcuán quee ndá dē quihīn dē jín Pablo jondē ciudad Cesarea.

²⁴De nī ncachī dē jā suni sāhá tūha dē iin caballo jā cosō Pablo. De coto vāha ndá dē Pablo quihīn ndá dē jín dē jondē nūū Félix, tēe cúu gobernador.

²⁵De nī ntee dē iin carta, de súcuán cáhān:

²⁶Maá sá cúu Claudio Lisias, de tēe sá carta yáhá cuēē nūū ní, señor Félix, gobernador cúñáhnú. ¿Nā tāhvī ní cúu?

²⁷De mitan de cáchī tūhun sá nūū ní jā nchivī hebreo nī ntiin ndá ji tēe yáhá. De ja ñatin cahnī ndá ji dē nícu, sochi nī scácu sá dē jín ndá soldado, chi nī jinī sá jā tēe nación Roma cúu dē.

²⁸De nī jani sá dē nūū junta ndá máá ji, chi cúnī sá cucáhnú inī sá nā cuāchi cáhān ndá ji sīquī dē.

²⁹De nī jinī sá jā sīquī ley ndá máá ji cúu jā cáhān ji cuāchi sīquī dē, sochi nduú ní níhīn sá ni iin cuāchi sīquī dē jā cuū dē á jā quihi dē vecāa.

³⁰De nī níhīn sá tūhun jā ní squétáhān sava tēe hebreo tūhun jā cahnī ji dē, de jā ñúcuán cúu jā ní ntetínú ñamā sá dē cuēē dē nūū ní. De suni ja nī ncachī sá nūū ndá nchivī jā cáhān cuāchi sīquī dē jā ná cuēē ji nūū ní de jīñā cáhān ji cuāchi dē nūū ní de tú nā cuāchi dē. Ja nī ncuu nī ncāhān ō, tátā, ncachī carta.

³¹De ndá soldado nī jeca ñuú dē-ni Pablo cuāhān ndá dē jondē ñuū Antípatris tá cúu nūū ní ndacu general.

³²De quivī téen nī ndicó cóo-ni ndá soldado jā jíca jéhé cuānohōn jondē cuartel, de maá-ni cā soldado jā yósō caballo cúu jā ní jēhēn jín Pablo.

³³De nī nquenda ndá Cesarea. De nī jēhe ndá carta nūū gobernador, de suni nī nsiáha ndá Pablo nūū dē.

³⁴De nī ncahvi gobernador carta ñúcuán. De nī jīcā tūhún dē nā ñuū Pablo, de nī jinī dē jā tēe ndáñuū Cilicia cúu dē.

³⁵De nī ncāhān dē: Ná quíji ndá tēe jā cáhān cuāchi sīquī nū. Ñúcuán de cunini vāha nī tūhun cáhān nū, ncachī dē. De nī ncachī dē jā ná quíndasi Pablo inī palacio ndiyi rey Herodes.

Jā ní nacani Pablo tūhun maá dē nūū gobernador Félix

24 ¹De nūū úhūn quīvī de nī nquenda maá sūtū cúñáhnú cā Ananías jín sava tēe ñáhnú jā ndíso tíñú nūū táhán dē hebreo jín iin tēe jā cúu abogado jā nání Tértulo. De nī nquīvi ndá nūū gobernador jā cāhān ndá cuāchi sīquī Pablo.

²Ñúcuán de nī ncana gobernador Pablo. De nī nquijéhé Tértulo cāhān dē cuāchi Pablo nūū gobernador: Señor gobernador, sīquī jā vāha tēe cúu ní cúu jā vāha nañíi-ni íyó ndá sá mitan, de sīquī jā ndíchí ní de vāha tátúni ní cúu jā vāha íyó nación.

³De ná cútahvī sá chi níní íyó vāha ndācá-ni lugar sáhá ní, señor Félix.

⁴De mitan chi nduú cúni sá jā snāá sá tiempo ní, sochi cāhān ndāhvī sá jín ní jā sáhá ní tūhun mānī inī jā cunini ní iin tūhun lulí-ni jā cāhān sá jín ní.

⁵Chi nī jinī ndá sá jā maá tēe ndúcuéhé cúu tēe yáhá, chi sáhá dē jā cánāá ndá táhán sá hebreo ní cāhnú ñayiví. Chi maá dē cúñáhnú nūū ndá nchivī jā scuáha tūhun tēe nání Jesús jā ní jahnu ñuū Nazaret.

⁶De suni ja ndúcú dē jā jondē templo stívī dē nícu, de nī ntiin ndá sá dē. De cúni ndá sá jā sáhá ndāá sá jín dē nícu tá cúu nūū cāhān ley ndá sá.

⁷Sochi nī nquenda-ni general Lisias, de nī ncandēē xēen dē-ni tēe yáhá nūū ndá sá.

⁸De nī ncachī dē jā ná quíji ndá sāán jā cāhān cuāchi sīquī Pablo nūū ní. De mitan de cuu stíchī maá ní dē de jín tūhun jā cāhān maá dē de cunī ní nāsa íyó ndá cuāchi dē jā cāhān sá sīquī dē, ncachī Tértulo.

⁹De suni nī ncāhān ndá cā tēe jā cuāhān dē jín: Súcuán íyó ndija cuāchi dē, ncachī ndá.

¹⁰Ñúcuán de nī nsāhá gobernador seña nūū Pablo jā ná cāhān dē, de nī ncāhān dē: Ja jíní sá ja nī ncuu cuāhā cuīyā cúu ní gobernador inī nación yáhá, de jā ñúcuán cúu jā cúsiī inī sá jā maá ní sáhá ndāá tiñu sá.

¹¹De maá ní chi cuu nanducú vāha ní de cunī ní jā cáta ncáá úxī ūū-ni quīvī cúu mitan jondē jín jā ní jēhēn sá Jerusalén jā ní jēchiñúhún sá Yāā Dios.

¹²De nduú ní ntétáhán cuitī sá jín ní iin nchivī, de nī nduú ní snēnda sá nchivī ní inī templo ní inī ndá vehe īī sinagoga ní inī ciudad.

¹³De nī iin cuāchi jā cāhān ndá dē sīquī sá, mā cūú cuitī sáhá ndāá dē jā ní nsāhá sá.

¹⁴Sochi yáhá cúu jā cáchī ndāá sá nūū ní jā Yāā Dios ndīyi tatā sá cúu jā chíñúhún sá, de suu cúu maá Jesucristo. De tūhun yáhá-ni cúu jā cāhān dē jā tūhun jeé cúu, sochi tiñu néhén cúu, cáchī dē. Sochi cándíja sá ndācá tūhun yósō nūū tutū ley Moisés jín nūū tutū jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán.

¹⁵De suni inuú-ni ñúhún inī sá jín ndá dē jā sáhá Yāa Dios jā natecū ndá ndiyi, cúu nchivī jā sáhá vāha cúu nchivī jā sáhá nēhén.

¹⁶De jā ñúcuán cúu jā níní ndíhvī inī sá sáhá sá ndācá tiñu vāha tácu cusī inī ánō sá jāa nduú nā cuāchi sá de mā cúcanoō sá nūu Yāa Dios jín nūu nchivī.

¹⁷De nī jica nuu sá jacū cuiyā ndá cā nación, de sá de nī nenda sá ciudad Jerusalén nī jēnasiáha sá xūhún jā ní jinī mānī nchivī ndá cā nación jā cuu táhán sá ñúcuán. De suni nī nenda sá jā sōcō sá quiti nūu Yāa Dios.

¹⁸De juni íyó sá inī templo jā ní nsáhá sá tá cúu nūu cáhān ley jā ndundoo nchivī nūu yā de sōcō sá quiti nūu yā, de jacū táhán sá hebreo jā vāji jondē Asia nī jinī ndá dē nūu sá inī templo. Sochi nduú ní íyo cuāhā nchivī jín sá, de juni nduú ní ncúvāa ji.

¹⁹¿De nūcu nduú ní nquíji ndá máa dē yáhá jā cáhān dē cuāchi sīquī sá de tú nī jinī dē jā íyó cuāchi sá?

²⁰A ndá tēe yáhá ná cáchī dē de tú nā cuāchi nī nīhīn ndá dē sīquī sá tá nī íyo sá nūu junta cúñáhnú cā ndá táhán sá hebreo.

²¹A sanaā de yáhá-ni cúu cuāchi jā cuu nīhīn dē sīquī sá, chi tá nī īñi sá nūu junta ndá dē de nī ncāhān jee sá: Cándija sá jā nastécū yā ndá ndiyi, de jā suu cúu jā cáhān ní cuāchi sīquī sá mitan, ncachī sá, ncachī Pablo.

²²De ja jínī vāha Félix nāsa cándija nchivī jā chíñúhún Cristo. De tá nī jini dē tūhun jā cáhān Pablo de nī nsínu dē-ni junta, de nī ncāhān dē: Jondē ná quíji general Lisias sá de cātūhún vāha cā ni sīquī tiñu yáhá, ncachī dē.

²³De nī ncachī dē nūu capitán jā ná cóto vāha dē Pablo, sochi ná cuāha dē tūhun jā caca nuu Pablo jacū, de mā cāsī dē de tú vāji táhán Pablo jā cáhān ji jín dē á jā chindeé ji dē.

²⁴De nī ncuu jacū quivī, de nī nenda Félix jín ñasíhī dē Drusila, de ñahan hebrea cúu ña. De nī ncana dē Pablo tácu cunini dē nāsa cúu tūhun jā candija ó Jesucristo.

²⁵De nī ncāhān Pablo jín dē jā cánuú jā sáhá ó tiñu ndāa de cāhnū vāha ó maá ó. De suni nī nacani dē jā quivī sándihí de sáhá ndāa Yāa Dios tiñu ndiviī nchivī nāsa nī nsáhá ndá ji. De nī nchūhú Félix de nī ncāhān dē: Mitan de cuáhán, de tá iin quivī núne nī de cana tucu nī ndóhó quiji nú, ncachī dē.

²⁶De cúnī dē jā cuāha Pablo xūhún cuu maá dē de siāa dē-ni Pablo nícu. Jā ñúcuán cúu jā quéhén vuelta nī ncana dē Pablo nī natúhún ndúu dē.

²⁷De tá nī ncuu ūu cuiyā de sá de nī nsāma Félix de nī nūcuīñi Porcio Festo. De cúnī Félix jā ná cúsi inī nchivī hebreo jín dē, de jā ñúcuán cúu jā ní squéndōo dē Pablo vecāa.

Jā ní īñi Pablo nūu Festo

25 ¹De cáta ncāá únī-ni quivī jā ní nquivi Festo cúu dē gobernador de nī nquee dē inī ciudad Cesarea cuāhān dē ciudad Jerusalén.

²De ndācā sūtū cúñáhnú jíin ndācā tēe cúñáhnú nūū nchivī hebreo, nī nquenda ndá nūū Festo, de nī ncāhān ndá cuāchi sīquī Pablo.

³De nī ncāhān ndāhvī ndá jíin Festo: Sāhá ní favor natetínú ní Pablo ná ndíji dē yáhá, ncachī ndá. De sūcuán nī ncāhān ndá, chi ja nī squétáhán ndá tūhun jā cahnī ndá Pablo ichi.

⁴Sochi nī ncāhān Festo: Pablo chi ja yíndasī vāha dē Cesarea, de nduhū chi ja ñatin quīnohōn nī.

⁵De ndá ndóhó jā cúñáhnú quīhīn iin ncāá ó, de ñúcuán cāhān nū cuāchi dē de tú íyó cuāchi dē, ncachī dē.

⁶De nī iyo dē ñúcuán tá ūnā á ūxī-nī quīvī, de nī nenda dē Cesarea. De quīvī téen nī nūcundeē dē mesa nūū sáhá ndāā dē tiñu, de nī ndacu dē jā ná quíji Pablo.

⁷De ja íñi ndá tēe hebreo jā ní nquiji ciudad Jerusalén. De tá nī nquenda Pablo de nī jicó ndúū ndá Pablo, de nī nquijéhé ndá sáhá túhún nāvāha ndá sīquī dē. Sochi nduú ní ncúndéé ndá jíin tūhun túhún.

⁸De nī ncāhān Pablo jēhē maá dē: Nduú ní nsáhá sá ni iin cuāchi sīquī ley ndá táhán sá hebreo nī sīquī templo nī sīquī rey cúñáhnú cā nación Roma, ncachī dē.

⁹De sīquī jā cúnī Festo jā cusii inī nchivī hebreo jíin dē de nī ncāhān dē jíin Pablo: ¿A nduú cúnī nū cōhōn jondē Jerusalén, de ñúcuán sáhá ndāā ni tiñu nú? ncachī dē.

¹⁰De nī ncāhān Pablo: Mitan ja íñi sá inī vehe tíñú nūū tátúnī ley maá rey cúñáhnú cā, de yáhá cúu nūū cánuú jā cundaā tiñu sá. De maá ní chi ja jíin vāha ní jāá nduú ní nsáhá sá ni iin cuāchi sīquī táhán sá hebreo.

¹¹Chi tú ní nsáhá sá iin cuāchi xeēn jā cánuú jā cuū sá de vātu-nī cuū sá túsaá. Sochi tú nduú íyó ndāā tūhun jā tēe cuāchi ndá tēe yáhá sīquī sá de ni iin tēe mā cūú nasiáha dē sāán jā quīnohōn sá nūū táhán sá Jerusalén. Túsaá de cúnī sá jā quīhīn sá nūū maá rey cúñáhnú cā jā íyó Roma de maá dē ná sáhá ndāā tiñu sá, ncachī dē.

¹²De nī natúhún Festo jíin ndá cā táhán ndíso tíñú jíin dē. De nī ncāhān dē jíin Pablo: Ja nī ncāhān nū jā quíhīn nū nūū maá rey cúñáhnú cā jā sáhá ndāā dē tiñu nú cúnī nū. De cuu de quíhīn nū túsaá, ncachī dē.

Jā ní iñi Pablo nūū rey Agripa

¹³De nī ncuu jacū quīvī, de nī nquenda rey Agripa jíin Berenice jondē ciudad Cesarea jā cuándēhé dē Festo.

¹⁴De quéhén quīvī nī iyo ndúū dē ñúcuán. De nī nacani Festo tūhun Pablo nūū rey ñúcuán, chi nī ncāhān dē: Félix, tēe nī ncuu gobernador, nī sndóo dē iin tēe yíhí vecāa yáhá.

¹⁵De tá nī jēhēn sá Jerusalén de ndá sūtū cúñáhnú jín ndá tēe ñáhnú jā ndíso tīnú nū nchivī hebreo nī nquenda ndá dē nū sá cáhān ndá dē cuāchi sīquī tēe yáhá, de cúnī ndá dē jā ná cúu tēe yáhá.

¹⁶De nī ncachī sá jín ndá dē jāá nduú nā costumbre tēe Roma jā cahnī dē súcuán-nī iin tēe chi jondē cuiñī dē jín ndá tēe jā cáhān cuāchi sīquī dē, tácuā cáhān dē jēhē maá dē de cundaā á íyó cuāchi dē á nduú, ncachī sá.

¹⁷Ñúcuán de tútú nī nquenda ndá ji yáhá. De quivī téen de nduú ní ncúcuéé sá jā cundee sá vehe tīnú jā sáhá ndā sá tiñu ñúcuán, de nī ncachī sá jā ná quíji tēe jā yíhí vecāa.

¹⁸De íñí ndá nchivī jā cáhān cuāchi sīquī dē. De nī jani inī sá jā cáhān ji iin cuāchi xeēn sīquī tēe ñúcuán nícu, de nduú.

¹⁹Chi vāchi sīquī nāsa cándíja ndá máá ji-nī cúu, jín sīquī iin tēe nání Jesús, sochi ja nī jīhī dē, de cáchi Pablo jā ní natecū ndija dē.

²⁰De nduú ní ncúcáhnú cuitī inī sá nāsa sáhá ndā sá tiñu ñúcuán. De nī jīcā tūhún sá Pablo de tú cúnī dē quihīn dē Jerusalén de ñúcuán cundaā tiñu dē.

²¹Sochi Pablo nī ncachī dē jā cúnī dē quihīn dē nū rey Augusto jā cúu rey cúñáhnú cā nación Roma, de ñúcuán sáhá ndā rey tiñu dē. De nī ncachī sá jā ná quíhi dē vecāa jondē tetíñú sá dē quihīn dē nū rey ñúcuán, ncachī Festo.

²²Ñúcuán de nī ncāhān Agripa jín Festo: De saá-nī sāán suni cúnī sá jā cunini sá tūhun cáhān tēe ñúcuán, ncachī dē. De nī ncāhān Festo: Teēn de cunini ní jā cáhān dē túsaá, ncachī dē.

²³De quivī téen de nī nquenda Agripa jín Berenice. De yíñúhún nī nquīvi dē inī vehe tīnú jín ndá general jín ndá tēe cúñáhnú inī ciudad. De nī ncachī Festo jā ná quíji Pablo.

²⁴De nī ncāhān Festo: Cáhān sá jín ní, señor rey Agripa, jín ndihi ndá ní jā ní nquenda ní yáhá. Yáhá cúu tēe jā ní nenda ndācá táhān dē hebreo sīquī dē, cúu nchivī Jerusalén de saá-nī nchivī hebreo ciudad Cesarea yáhá, de cúsa maá jā cáhān ndá ji jāá nduú íyó vāha jā cutecū cā dē.

²⁵Sochi jáni inī maá sá jā nduú ní iin cuāchi xeēn ní nsáhá dē jā cuū dē. De nī ncachī dē jā cúnī dē quihīn dē nū rey cúñáhnú Augusto, de ñúcuán cundaā tiñu dē. De ñúcuán cúu jā ní ncachī sá jā tetíñú sá dē quihīn dē nū rey ñúcuán.

²⁶De nduú cúcáhnú inī sá nā cuāchi dē tee sá nū tutū jā quihīn jín dē nū rey cúñáhnú cā, chi nduú níhīn sá ní iin cuāchi dē. De jā ñúcuán cúu jā ní ntavā sá dē nū ndá ní, de cánuú cā nū maá ní, señor rey Agripa. De stíchī vāha maá ní dē tácuā cucáhnú inī sá nāsa tee sá carta quihīn.

²⁷Chi cúcanōō sá jā tetíñú sá iin preso quihīn de tú mā cāchí tūhun sá nā cuāchi ní nsáhá dē, ncachī dē.

Jā ní ncāhān Pablo jēhē maá dē nūū rey Agripa

26 ¹De nī ncāhān rey Agripa jíin Pablo: Mitan de cuu cāhān nū tūhun maá nú, ncachī dē. De nī scāā Pablo ndahá dē, de súcuán nī ncāhān dē:

²Señor rey Agripa, cúsiī inī sá mitan jā cuu nacani sá nūū ní jāá nduú íyó ndāā ndācá cuāchi jā cāhān táhán ó hebreo sīquī sá.

³Chi ja jíinī vāha maá ní ndācá costumbre táhán ó hebreo jíin ndācá tūhun jāá nduú quétáhán jā jáni inī ji. De jā ñúcuán cúu jā cāhān ndāhvī sá jíin ní jā cune cáhnú inī ní cunini ní ndá tūhun yáhá jā cāhān sá jíin ní.

Jā ní nacani Pablo nāsa nī nsāhá dē tá ncháha ca ndicó cóo inī dē nūū Jesús

⁴Ja jíinī ndācá táhán ó hebreo nāsa nī nsāhá sá jondē tá lulí sá, tá nī ndeē sá māhñú ndá ji inī ñuū sá jíin inī Jerusalén.

⁵De tú cúnī ndá máá dē jā cachī ndāā dē, de ja jíinī ndá dē jā jondē lulí sá nī iyo sá nūū grupo fariseo. De víjín cā cúu grupo ñúcuán nsūú cā ndá cā grupo táhán ó hebreo sīquī jā cāhān nīhin cā jā squíncuu ó ley.

⁶De ñúhún inī sá tūhun jā ní nquee yuhú Yāā Dios nūū ndīyi tatā ō jā nastécū yā ndīyi, de tūhun ñúcuán-ni cúu jā ní ntee dē cuāchi sīquī sá.

⁷Chi maá ó jā cúu ó tatā ndihúxī ūū sēhe Israel jā cúu ó nchivī hebreo, chi ñúhún inī ō tūhun jā ní nquee yuhú yā jā nastécū yā ndīyi. De jā ñúcuán cúu jā nduú ñuú chíñúhún ndasí ó Yāā Dios de sátiñú ó nūū yā. De sīquī jā inuú-ni ñúhún inī sá jíin ndá táhán ó hebreo cúu jā cāhān maá ji cuāchi sīquī sá, chi nacani sá tūhun jā natecū ndīyi, señor rey Agripa.

⁸¿De á mā cūú nastécū Yāā Dios ndīyi jáni inī ndá ní, á naá cúu?

Jā ní nacani Pablo nāsa nī nsāhá nāvāha dē nchivī cándíja

⁹De maá sá chi nī jani inī sá jā cúnī jā nenda sá contra sīquī ndá nchivī cándíja Jesús, Yāā jā ní jahnu ñuū Nazaret.

¹⁰De suni súcuán nī nsāhá sá inī Jerusalén, chi nī nīhīn sá orden nūū ndācá sūtū cúñáhnú, de nī nchihi ndasí sá nchivī cándíja yā vecāa. De suni nī jetúhún sá tá nī jahnī nchivī ndá ji.

¹¹De quéhén vuelta nī sndóho sá ndá ji inī ndá vehe īī sinagoga, de nī nsāhá sá fuerza jā ná sndóo ji tūhun Jesús. De nī nquītī ndasí inī sá nī jinī sá ndá ji, chi jondē ndá nchivī cándíja jā íyó ñuū jicá nī nsāhá nāvāha sá ji.

Jā ní nacani tucu Pablo nāsa nī ndicó cóo inī dē nūū Jesús

(Hch. 9.1-19; 22.6-16)

¹²De nī nīhīn sá orden nūū ndá máá sūtū cúñáhnú jā quíhīn sá Damasco jā sāhá nāvāha sá ndá nchivī cándíja nícu.

¹³De cahūxī ūū cúu de ñúhún sá ichi cuāhān sá, señor rey. De nī jinī sá iin jā jéndūtē nī nquiji ichi andiví. De nī jéndūtē-nī ní nūū sá jín ní nūū ndá tēe jā cuāhān sá jín, de jéndūtē cā nsūú cā ncandī.

¹⁴De ndihi ndá sá nī ndicó cáva-ni nūū ñúhún. De nī jinī sá iin tūhun jā ní ncāhān yuhú hebreo: Saulo, Saulo, ¿ñājēhē cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū? Chi jā sáhá nú súcuán cúu modo stīquī jā jāñū yātá tī punta garrocha, de suu cúu jā stācuēhé tī maá tī, ncachī.

¹⁵Ñúcuán de nī ncāhān sá: ¿Ní iin cúu ní, Señor? ncachī sá. De ñúcuán de nī ncāhān maá Jētohō sá: Maá nī cúu Jesús, de jā sáhá nāvāha nú ndá nchivī cándíja cúu jā sáhá nāvāha nú nduhū.

¹⁶De mitan de nacōo de cuiñi nú, chi nī nquenda nī nūū nū tácuā canī nī ndóhó jā sáhá nú tiñu cúnī ni de nacani nú jā ní jinī nū mitan jín jā stéhēn cā ni nūū nū ndá quivī quiji.

¹⁷De scācu nī ndóhó nūū ndācá táhān nú hebreo jín nūū nchivī ndá cā nación. Chi tetínú nī ndóhó jā quihīn nū nacani nú tūhun nī nūū nchivī ndá cā nación.

¹⁸De tetínú nī ndóhó quihīn nū nūū ji, chi modo jā nacune nú tīnūú ji cúu jā stéhēn nū tūhun nī nūū ji de jīcūhun inī ji. De tú candíja ji nduhū de mā cācá cā ji nūū neē, chi sa caca ji jín luz ni. De mā quihī cā ji ndahá tāchī cúñáhnú jā cúu Satanás, chi sa nduhū cuniquin ji. De tetínú nī ndóhó quihīn nū nūū ji tácuā candíja ji nduhū de cune cáhnú inī ni nūū cuáchi ji. Núcuán de inuú-ni nīhīn ji tāhvī ji jín ndá cā nchivī jā ní nacāji nī, ncachī yā jín sá.

Jā ní nacani Pablo nāsa nī jetáhvī dē tūhun jā ní ncāhān yā jín dē

¹⁹De jā ñúcuán cúu jāá nduú ní nsáhá nīhin inī sá tá nī nquiji yā ichi andiví nī ncāhān yā jín sá, señor rey Agripa.

²⁰Chi sa nī jetáhvī sá, de nī nacani sá tūhun yā, xihna cā nūū nchivī ñuū Damasco de sá de nūū nchivī ciudad Jerusalén jín ní región Judea de saá-ni nūū nchivī ndá cā nación. De nī nacani sá tūhun nūū ji jā ná nacani inī ji sīquī cuáchi ji, de ná nándicó cóo inī ji nūū Yāā Dios, de ná sáhá ji tiñu váha jā stéhēn ji jā ní nacani inī ji sīquī cuáchi ji.

²¹De jā sīquī jā nacani sá tūhun yáhá nūū ndá ji cúu jā ní ntiin ndá táhān ó hebreo sāán inī templo, chi cahnī ji sāán cúnī ji nícu.

²²Sochi nī nchindeé nī nchituu Yāā Dios sāán, de jā ñúcuán cúu jā íñi nīhin sá jondē mitan nacani cáji sá tūhun yā nūū ndá nchivī cúñáhnú jín jāá nduú. Chi nduú chíso sá ni iin cā tūhun sīquī tūhun jā ní nacani Moisés jín ndá cā tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²³Chi nacani sá tá-ni nī nacani ndá dē tūhun Cristo, Yāā jā ní jani Yāā Dios jā scācu yóhó. Chi nī nquee ndaā jā ní nacani ndá dē jā cánuú ndoho yā

jondē cuū yā, de xihna cā maá yā nī natecū nsūú cā ndá cā ndīyi, sá de nī stéhēn cājí yā nūū nchivī jā scácu yā ji, cúu nchivī nación maá ó Israel jíin nchivī ndá cā nación, ncachī Pablo.

Jā ní nducú ndée Pablo jā scándíja dē tūhun yā Agripa

²⁴De súcuán nī ncāhān Pablo jēhē maá dē, de nī ncāhān jee Festo: Cāhān naā nū, Pablo, chi sīquī jā ní scuáha ndasí nú de ndúcú nducuéhé nú, ncachī dē.

²⁵Sochi nī ncāhān Pablo: Nduú nducuéhé sá, señor Festo, chi sa íyó cājí inī sá jā cāhān cājí sá ndācá tūhun yáhá.

²⁶Chi maá rey Agripa ja jíinī vāha dē ndācá tiñu jā ní ncuu jā ní nacani sá. De nduú yúhú sá cāhān sá ndá tūhun yáhá, chi jíinī sá jā jíinī vāha dē ndācá tūhun jā cāhān sá yáhá, chi nduú jíca yuhū ndá tūhun yáhá.

²⁷Señor rey Agripa, ¿á cándíja ní ndācá tūhun jā ní ntee ndá tēe jā ní nacani tūhun yā jondē janahán? Nduú chi jáni inī sá jā cándíja ní, ncachī Pablo.

²⁸Ñúcuán de nī ncāhān Agripa jíin Pablo: ¿A jáni inī nū jā jíin jacū-ni tūhun jā ní ncāhān nū de cándíja nī nūū Cristo sāhá nú? ncachī dē.

²⁹De nī ncāhān Pablo: Vísō jacū-ni tūhun á cuāhā sochi jíicān táhvī sá nūū Yāā Dios jā ná cándíja ndá ní jíin ndācá cā nchivī jā níni tūhun jā cāhān sá mitan de nduu ndá ní tá nūū cúu maá sá, sochi nduú cúni sá jā cunuhnī ndá ní jíin cadena tá cúu nūū núhnī sá mitan, ncachī dē.

³⁰De tá nī jíinu nī ncāhān Pablo ndācá tūhun yáhá de nī nacuiñī rey jíin gobernador jíin Berenice jíin ndá cā tēe cúñáhnú jā íyó jíin dē.

³¹De nī ncujiyo ndá dē iin lado, de nī natúhún sín ndá máá dē: Juni iin cuāchi nduú ní nsáhá tēe yáhá jā cuū dē á jā quihi cā dē vecāa, ncachī ndá dē.

³²De nī ncāhān Agripa jíin Festo: Cuu siāā ní tēe yáhá nícu de tú nduú ní ncáchī dē jā quíhīn dē nūū rey cúñáhnú cā nación Roma, ncachī dē.

Jā ní ntetíñú ndá dē Pablo cuāhān dē ciudad Roma

27 ¹De nī ncundaā jā quíhīn ndá sá jíin Pablo jíin barco jondē nación Italia. De Pablo jíin sava cā tēe jā yíhí vecāa nī nquīvi ndá dē ndahá iin capitán nání Julio jā quísiáha dē ndá tēe ñúcuán jondē Italia, de Julio cúu iin táhán grupo soldado jā nání Augusto.

²De nī nquīvi ndá sá inī iin barco jā váji puerto Adramitio, de barco ñúcuán quíhīn ndācá puerto jā íyó región Asia. De suni cuāhān Aristarco jíin sá, de tēe ñuū Tesalónica ndáñuū Macedonia cúu dē.

³De quīvī téen nī nquenda ndá sá puerto Sidón. De Julio nī ncundáhvī inī dē Pablo, de nī jēhe dē tūhun jā quíndēhé Pablo amigo dē tácuā chindeé ji dē.

⁴De ñúcuán nī nquee tucu ndá sá jín barco. De sīquī jā nīhin yíhī tächī de nduú ní ncúu quihīn ndāā barco, de nī ntee xín ndá sá cuāhān sá jín barco xín isla Chipre jā ñúhún mähñú ndute. De nī ndōo lado ndahá sátín sá.

⁵De nī nchāha sá yuhú mar Cilicia jín Panfilia cuāhān sá. Sá de nī nquenda ndá sá ñuū Mira jā cúu ndáñuū Licia.

⁶De ñuū ñúcuán nī nīhin capitán incā barco jā vāji ichi Alejandría jā quihīn ichi Italia, de nī ncachī dē jā ná quívi ndá sá inī barco ñúcuán.

⁷De cuāhā quívi nī ñūhun ndá sá ndute, chi cuéé nī jica barco sīquī jā cáni tächī ichi núū. De jā fuerza-ni nī nquenda ndá sá yuhú ñuū Gnido. De nduú ní jéhe tächī tūhun jā quihīn ndāā barco, de nī nchāha ndá sá ñatin xín ñuū Salmón jā íyó isla Creta, tácuā quisāhvi ndá sá nūū tächī.

⁸De nī nducú ndéé ndasí tēe scáca barco. De ñatin-ni yuhú nduté nī nchāha ndá sá xín Creta, de nī nquenda ndá sá iin lugar nūū nání Buenos Puertos. De ñatin-ni ñúcuán íyó ñuū Lasea.

⁹De sīquī jā cuéé ndasí nī jica barco de ja ñatin quijéhe tiempo vījin, de vījín jica barco ndá tiempo ñúcuán de sanaā de coo tūndóhó nūū mar. De nī ncāhān nīhin Pablo jín ndá dē:

¹⁰Tátā, jínī sá jā vījín ndasí coo viaje yáhá, de quiji iin tūndóhó sīquī barco. De nsūú maá-ni barco jín jā ñúhún inī cúu jā naā, chi saá-ni jondē ndá máá ó sanaā de naā ō, ncachī dē.

¹¹Sochi nduú ní nsáhá capitán cuenta jā ní ncāhān Pablo, chi sa jā ní ncāhān tēe scáca barco jín tēe xíi barco cúu jā ní nsáhá dē cuenta.

¹²De sīquī jāá nduú íyó vāha puerto ñúcuán jā coo ndá sá ní tiempo vījin de cuāhā dē nī jani inī jā vāha cā quee barco ñúcuán quihīn, chi sanaā de quenda dē Fenice, de ñúcuán coo ndá dē ní tiempo vījin jani inī dē. De Fenice cúu iin puerto jā íyó isla Creta, de nijin ichi noroeste jín suroeste.

Jā ní nquene tächī nīhin nūū mar

¹³De tá nī jīquīhi iin tächī lūlí ichi sur jā scáca barco de nī jani inī ndá dē jā cuu quenda dē Fenice nícu. De nī scáca cā dē barco xín Creta.

¹⁴Sochi tá nī ncunúú jacū cā de nī nquene-ni iin tächī nīhin ndasí jā vāji ichi nordeste.

¹⁵De nī nchindahá-ni tächī barco, de nduú cā ní ncúu quihīn ndāā. De nī nsiāā-ni ndá dē barco, de cuāhān maá-ni cā jín tächī.

¹⁶De nī nchāha ndá sá xín iin isla lulí nání Clauda jā sáhvi tächī. De vísō súcuán de tūndóhó ndasí nī scáa ndá dē barco lulí jā ndáñuhun barco cāhnú.

¹⁷De nī squívi ndá dē inī barco cāhnú. De nī nasníhin vāha ndá dē barco cāhnú jín cable. De nī snúu ndá dē manta jā núhnī ichi xínī barco tácuā

mā stéchi cā tächī, chi yúhú ndá dē jā quíhīn barco nūū ñúhún ñáxín ndute nūū nání Sirte de tiin nūū ñútín. De nī nsiáā ndá dē barco de súcuán-ni cā cuāhān ndá sá jín.

¹⁸De nduú ní jécuiñī tächī níhin. De quivī téen nī nquijéhé ndá dē nī squéne dē ndatíñú jā jiso barco tácuá nduñamā cā barco.

¹⁹De quivī únī de nī nchindeé táhán ndá sá nī squéne ndá sá ndācá ndatíñú jā jétíñú ndá dē jín barco.

²⁰De cuāhā quivī nduú ní jínī ndá sá ncandī jín tiūūn sīquī jā íyó vícō, nī nduú ní jécuiñī cuitī tächī níhin ñúcuán. De cúsa nduú cā ñúhún inī ndá sá jā cācu sá.

²¹De nī ncuu quivī jāá nduú cā yājī cuitī ndá sá stāā. De nī jécuiñī Pablo māhñú ndá tēe ñúcuán, de nī ncāhān dē: Tātā, tú ní jétáhvī ndá ní tūhun jā ní ncāhān sá jā má quēe ó inī isla Creta de juni mā cūnī ó tūndóhó yáhá de juni mā náā ndatíñú nícu.

²²Sochi mitan chi cáhān níhin sá jín ndá ní jā sāhá ndeé inī ndá ní, chi nī iin ó mā náā, sochi barco chi naā.

²³De jínī sá jā súcuán coo, chi cuni nī nquiji iin ángel maá Yāa Dios nūū sá, chi maá Yāa ñúcuán cúu Jētohō sá, de sátíñú sá nūū yā.

²⁴De súcuán nī ncāhān yā jín sá: Pablo, mā cúyūhú nú, chi vāha-ni quenda nú nūū rey Roma jā cúñáhnú cā. De jā sīquī ndóhó cúu jā sāhá Yāa Dios jā cācu ndá cā tēe jā cuāhān jín nú, ncachī yā.

²⁵Tātā, túsaá de sāhá ndeé inī ndá ní, chi cūndeé cúcáhnú inī sá Yāa Dios jā tá-ni nī ncāhān ángel jín sá de súcuán coo.

²⁶Sochi nínī cúu jā quenda ó iin isla vísō mā quēndá ñamā ō nūū cóhōn, ncachī dē.

²⁷De nī ncuu ūxī cūmī jacuāā jā ní nquijéhé tächī níhin, de cuāhān ndá sá nūū mar Adria, de cháhá chúcuán cuāhān barco sáhá tächī. De máá jacuāā ñúcuán de tá nī ncuu sava ñuú de jáni inī ndá tēe jā scáca barco jā ní ncuñatin ndá sá ñuhun yíchí.

²⁸De nī scúun ndá dē iin plomo chíjin ndute tácuá cunī dē nāsaa cúnú ndute, de nī ncucáhnú inī ndá dē jā née ōcō xāhōn iin metro. De nī jica ndá sá jacū cā, de nī scúun tucu dē, de nī jinī dē jā née ōcō ūjā-ni cā metro.

²⁹De nī nchūhú ndá dē jā jīcutáhán barco jín toto. De nī squéne dē cūmī gancho cāa nāhnú ichi chātā barco tácuá jīquituu de jencuiñī barco. De ndétu ndasí ndá dē jā ná túu ñamā.

³⁰De ndá tēe scáca barco ndúcú ndá dē cunu dē quíhīn dē jín barco lulí, de sndóo dē barco cāhnú cūnī dē nícu. De jā ñúcuán cúu jā ní nquijéhé dē snúu dē barco lulí ñúcuán nūū nduté, de sáhá dē-ni jā quíhīn dē ichi núu barco cāhnú jā scúun dē incā gancho cāa tácuá mā cūnī nchivī jā cūnī dē cunu dē quíhīn dē.

- ³¹De Pablo nī ncāhān dē jín capitán jín ndá soldado: Tú mā quéndōo ndá tēe scāca barco inī barco cāhnú yáhá de mā cácu cuitī ndá máá ní, ncachī dē.
- ³²Ñúcuán de nī jehndē-ni ndá soldado yoho núhnī barco lulí, de nī nchāā-ni de cuāhān-ni jín ndute.
- ³³De tá ja ñatin cunijin de nī ncāhān Pablo jín ndá sá jā ná cáji ndá sá stāā. Chi súcuán nī ncāhān dē: Mitān íyó ūxī cūmī jacuāā jā ndító ndá ní de nduú yáji cuitī ndá ní stāā.
- ³⁴De cāhān ndāhvī sá jín ndá ní jā caji ní stāā mitān tácuā nanihīn inī ndá ní de cācu ní, chi nī iin ó mā náā, chi cācu ndihi ó, nī mā tácuēhé cuitī ō, ncachī dē.
- ³⁵De tá nī ncuu nī ncāhān dē de nī nquehen dē-ni iin stāā. De māhñú ndá nchivī ñúcuán nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios, de nī ntahví dē, de nī nquijéhé dē yáji dē.
- ³⁶Ñúcuán de nī ndundeé inī ndá sá, de suni nī nchaji ndá sá stāā.
- ³⁷De jā ndihi ndá sá jā ñúhún inī barco cúu ūū ciento ūnī xico xāhōn iin sá.
- ³⁸De nī nchaji vāha ndá sá. Ñúcuán de nī squéne ndá dē trigo nūū nduté tácuā ná ndúñamā cā barco.

Jā ní naā barco nūū mar

- ³⁹De tá nī ntūu de nī jinī ndá sá ñuhun yíchí, sochi nduú ní ncúcáhnú inī ndá dē ní lugar cúu. Sochi nī jinī ndá sá iin ndahá nduté jā íyó ñūtín, de ñúcuán jáni inī ndá dē jā quīhīn dē jín barco de tú ná cúu.
- ⁴⁰De nī jehndē ndá dē yoho jā núhnī ndá gancho cāa, de nī ndōo-ni gancho ñúcuán. De nī nandají ndá dē ñutun jā sáhá jā cuu quīhīn barco ní-ni cúu. De ichi nūū barco nī jata caa ndá dē sahma tácuā chindahá tāchī quīhīn ndahá nduté. De nī jica barco jacū.
- ⁴¹De nī nquenda barco nūū íyó ñáxín ndute māhñú ūū lugar nūū jica corriente dē, de ñúcuán nī ntīin cutú ichi nūū barco, de nduú cā ní ncándā cuitī. De jā cáni ndasí ndute mar de nī ntānī-ni ichi chātā barco.
- ⁴²Ñúcuán de nī natúhún ndá soldado jā cahnī ndá dē ndá preso tácuā mā suté nī iin ji jā cunu ji.
- ⁴³Sochi capitán chi cúnī dē jā scācu dē Pablo, de nī jasī dē tūhun ñúcuán. Chi sa nī ncachī dē tú ní nchivī jínī ji suté ji de xihna cā ji ná núu ji jā suté ji nūū nduté quenda ji ñuhun yíchí.
- ⁴⁴De sava cā ji ná cóso nūū ndá nducúnú á nūū ndá ñutun barco, ncachī dē. De súcuán nī ncācu ndihi ndá sá, de nī nquenda sá ñuhun yíchí.

Jā ní iyo Pablo isla Malta

28 ¹De tá nī ncācu ndá sá de nī ncucáhnú inī sá jā isla ñúcuán nání Malta.

²De ndá nchivī isla ñúcuán nī ncundáhvi inī ji ndá sāán, de nī stáhān ji iin ñuhūn de nī ncana ji ndá sāán jā nasaā sá, chí vījin sáhá chí cúun sāvī.

³De nī stútú Pablo jacū ntucuáchí, de nī ntaān dē nūū ñúhūn. De jínu iin cōō xēen nī nquee tī sīquī jā ihní, de nī ntiin tī-nī ndahá Pablo.

⁴De ndá nchivī ñúcuán nī jinī ji jā ndíta caa cōō yíyuhú tī ndahá dē, de nī ncāhān ndá ji: A sanaā de tēe jáhni ndiyi cúu tēe yáhá túsaá, de vísō ja nī ncācu dē nūū mar sochi maá yāā jā sáhá ndāā tiñu nchivī, nduú jēhe yā tūhun jā cutecū cā dē, ncachī ndá ji.

⁵De nī nquisi Pablo ndahá dē, de nī nincava cōō ñúcuán nūū ñúhūn, de nduú ná ndóho cuitī dē.

⁶De ndétu ndá nchivī jā chitú cuiñu dē á jā nduvā dē de cuū dē-nī. De nī ncunúú ndasí ndétu ndá ji, de nī jinī ndá ji jāā nduú ná ndóho dē. Ñúcuán de nī nacani inī ndá ji, de nī ncāhān ji jā iin yāā cúu dē.

⁷De ñatin ñúcuán íyó ñuhun tēe cúñáhnú cā isla Malta, nání dē Publio. De nī ncana tēe ñúcuán ndá sá, de nī jēhe núú dē vehe dē nī ndeē ndá sá ūnī quivī, de nī jito vāha dē ndá sāán.

⁸De tatá Publio cáá dē cúhū dē cuēhē cahni jín cuēhē nīñī. De nī jēndēhé Pablo tēe ñúcuán, de nī jicān táhvi dē, de nī ntee dē ndahá dē tēe ñúcuán, de nī nduvāha dē-nī.

⁹Ñúcuán de nī nquiji ndá cā nchivī cúhū isla ñúcuán, de nī nduvāha ndá ji-nī.

¹⁰De ndá nchivī ñúcuán nī ntaji ji cuāhā ndatíñú nī ncutahvī ndá sá. De tá nī nquenda quivī jā quee tucu ndá sá quīhīn sá jín barco, de nī ntaji ndá ji ndācá ndatíñú jā jín ñúhūn ndá sá.

Jā ní nquenda Pablo Roma

¹¹De ūnī yōō nī iyo ndá sá isla Malta. De iin barco jā ní nquiji ichi Alejandría nī iyo isla Malta ñúcuán ní tiempo vījin. De ichi núū barco nī nanehen dē ūū figura ídolo ñuū dē jā nání Cástor jín Pólux. De nī nquivi ndá sá barco ñúcuán cuāhān sá.

¹²De nī nquenda ndá sá ñuū Siracusa, de ñúcuán nī iyo tucu ndá sá ūnī cā quivī.

¹³De nī nquee tucu ndá sá cuāhān sá, de nī nchāha barco yuhú nduté yuhú nduté cuāhān jín ndá sá, de nī nquenda ndá sá ñuū Regio. De quivī téen de vāha nī jīquīhi tāchī ichi sur, de nī nquee ndá sá ñuū Regio cuāhān sá, de incā quivī nī nquenda ndá sá ñuū Puteoli.

¹⁴De ñúcuán nī nanihīn tāhān ndá sá jín sava hermano. De nī jecani dē ndá sá de nī nquendōo ndá sá iin semana jín ndá dē. Sá de nī nquee ndá sá jā cuāhān sá Roma.

¹⁵De ndá hermano jā íyó Roma, ja nī nīhīn dē tūhun jā cuáhān ndá sá, de nī nquitahān sava dē ndá sāán jondē ñuū Foro de Apio, de sava cā dē ñuū Tres Tabernas. De tá nī jinī Pablo nūū ndá dē de nī nacuetáhvī dē nūū Yāā Dios, chi nī ndundeé inī dē.

¹⁶De tá nī nquenda ndá sá ciudad Roma de nī jēhe capitán ndá preso nūū tēe cúñáhnú nūū ndá soldado Roma. Sochi nī jēhe dē tūhun jā ná cúndeē sīn Pablo jín iin soldado tácuá coto dē.

Jā ní nacani Pablo tūhun yā inī ciudad Roma

¹⁷De nūū únī quīvī de nī ncana Pablo ndá táhán dē hebreo jā cúñáhnú nūū nchivī hebreo jā íyó Roma, de nī ncutútú ndá dē. De nī ncāhān Pablo: Tātā, nduú cuitī nā cuāchi ní nsáhá sá nūū ndá táhán ó hebreo nī sīquī costumbre ndá tatā ō. Sochi jondē Jerusalén nī jēhe ndá táhán ó hebreo sāán nūū ndá tēe Roma, de nī nchihi ndá dē sāán vecāa.

¹⁸De ndá tēe Roma cúñáhnú jā ndēē ciudad Cesarea nī stíchī ndá dē sāán. De cúnī dē siāā dē sāán nīcu, chi nī iin cuāchi nduú ní nīhīn dē sīquī sá jā cuū sá.

¹⁹Sochi nduú ní jēhe ndá táhán ó hebreo tūhun. Jā ñúcuán cúu jā ní jicān táhvī sá jā quiji sá nūū rey cúñáhnú cā Roma yáhá tácuá maá dē sáhá ndāā tiñu sá. Sochi nduú vāji sá jā cāhān sá cuāchi sīquī ndá táhán ó.

²⁰Jā ñúcuán cúu jā ní ncana sá ndá ní jā cunī sá nūū ndá ní de natúhún ó. Chi ndá máá ó jā cúu ó nchivī Israel chi ñúhún ndija inī ō jā quiji Cristo. De sīquī jā nacani sá tūhun jā ja nī nquiji yā cúu jā núhnī sá jín cadena yáhá, ncachī dē.

²¹De nī ncāhān ndá tēe ñúcuán jín Pablo: De ndá táhán ó jā íyó región Judea nī iin carta ní nduú ní ntétínú ndá ji jā quiji nūū sá. De juni ndá cā táhán ó jā ní nquenda yáhá nduú cuitī nā cuāchi cāhān ndá dē sīquī ní.

²²Sochi cúnī ndá sá cunini sá tūhun nāsa cāhān ní, chi ja jínī sá jā ndācá lado cāhān nchivī contra sīquī tūhun jeé yáhá jā stéhēn ní, ncachī dē.

²³De nī jani ndá dē iin quīvī, de cuāhā ndá nchivī nī nquenda vehe nūū ndēē Pablo. De nī nacani dē ndá tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios. De súcuán nī stéhēn cājí dē jondē jānehēn de jondē nī ñini. Chi ndúcú dē jā scándíja dē ndá nchivī ñúcuán tūhun Jesús, de nī stéhēn dē tūhun yā jondē jín ley Moisés jín tūhun jā ní ntee ndá tēe nī nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán.

²⁴De sava ji nī jetáhvī jā ní ncāhān Pablo, sochi sava cā ji chi nduú ní jétáhvī ji.

²⁵De nduú ní íyo inuú inī ndá ji. De tá ja númī ndá ji quīnohōn ji de nī ncāhān Pablo tūhun yáhá: Ndāā cāhān tūhun jā ní ncāhān Isaías, tēe nī

nacani tūhun Yāā Dios jondē janahán, chi súcuan nī ncāhān dē jíín ndá ndīyi tatā ō nī nsāhá Espíritu Santo:

26 Nī ncāhān Yāā Dios:

Cuáhán nīí cáhnú nación nūū íyó ndá táhán nú, de cachī nū nūū ndá ji jā súcuan cáhān nī:

Vísō cunini ndá ji, sochi mā jícūhun inī ji,
de vísō cūndēhé ji, de mā cūnī ji.

27 Chi ndá nchivī yáhá nī ncunīhin inī ji,

de ūhvi ndasí téē sōho ji,
de modo jā jāsī ji tīnūú ji,
tácua mā cúndēhé ji,

de nī mā cūnini ji,

de nī mā jícūhun inī ji,

de nī mā ndīcō cóo inī ji nūū nī

jā nasāhá vāha nī ánō ji nūū cuáchi ji, ncachī yā.

Ncachī Isaías.

28 Túsaá de ná cáchī tūhun sá nūū ndá ní, chi tūhun jā ní ntají Yāā Dios jā scácu yā yóhó, mitan de tají yā tūhun yáhá quīhīn nūū nchivī ndá cā nación, de cunini vāha ndá máá ji, ncachī Pablo.

29 De tá nī jīnu nī ncāhān dē ndá tūhun yáhá de cuānohōn ndá táhán dē hebreo, nátúhún ndasí ndá ji sīquī tūhun yáhá.

30 De ūū cuiyā nī ndeē Pablo vehe nūū ní nquenúú dē, de nī ncusiī inī dē nī ncāhān dē jíín ndá nchivī jā quenda vehe dē.

31 De nácani dē tūhun nāsa tátúnī Yāā Dios, de stéhēn dē tūhun maá Jētohō ō Jesucristo, de vāha nī iyo libre chi nī iin nchivī nduú ní jāsī jā nácani dē tūhun yā.